

SATAKUNNAN JA VARSINAIS-SUOMEN

OHJELMAT

1. luonnos 3.2.2026

LOUNAIS-SUOMEN LUONNONMONIMUOTOISUUSOHJEL- MAT

Mussaari, Vilen, Keskisaari, Blom

Sisällys

1.	Valtakunnallisen LUMO-ohjelmalyön tiivistelmä	3
2.	Lounais-Suomen LUMO-ohjelmaluonnoksen sisältö	5
3.	Esipuhe	5
4.	Johdanto LUMO-ohjelmiin	6
	LUMO-ohjelmien lainsäädännölliset ja strategiset lähtökohdat	6
	LUMO-ohjelmat ovat biodiversiteettikehyksen toimeenpaneva osa	8
5.	LUMO-ohjelman rakenne ja vaihe	8
	Visio ja strategiset tavoitteet	8
	Ohjelman laadinnan toimintatapa	9
	Organisoituminen maakunnissa	10
	Ohjelman paikkasidonnainen rakenne	12
	Toimenpiteiden rakentuminen	13
6.	Maakunnan luonto	14
	Lounais-Suomen maisemajako	14
	Lounais-Suomen kasvillisuusvyöhykkeet	15
	Maakuntien luonto	17
	Satakunnan luonnon erityispiirteet	17
	Varsinais-Suomen luonnon erityispiirteet	20
8.	Paikkatietotyön eteneminen eri teemoissa	25
	Case Saaristomeri (2021): suunnittelua kolmella tasolla	29
9.	LUMO-teematyöpajojen tuloksia:	32
	Metsien ja soiden teematyöpaja	32
10.	Monimuotoisuuskeskittymien tunnistaminen	33
	Luontotyyppitiedot	34
	Aineistojen paikkatietoanalyysit	36

Keskittymien tunnistaminen	37
Keskittymien tietokortit	37
Aineistyon jatko	38
Liitteet 1 ja 2: Satakunnan (12 kpl) ja Varsinais-Suomen (9 kpl) monimuotoisuuskeskittymien luonnosten tietokortit	39

1. Valtakunnallisen LUMO-ohjelmatyön tiivistelmä

Maakunnallisten LUMO-ohjelmien strateginen sisältö

LUMO-ohjelmien tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja monimuotoisuusverkostojen kehittäminen pitkällä aikavälillä. LUMO-ohjelmien yhteinen visio on *kytkeytynyt luontoverkosto 2050*. LUMO-ohjelmien välitavoitteena on kansallisen biodiversiteettistrategian luonnoksen mukaiset tavoitteet *luontokadon pysäyttäminen 2030 ja kehityskulun kääntäminen positiiviseksi 2035*. LUMO-ohjelmien tavoite on jaettu kahteen osatavoitteeseen:

1. Uhanalaisen luonnon turvaaminen
2. Monimuotoisuuden kasvattaminen kaikkialla

LUMO-ohjelmat muodostavat kartaston maakuntien luonnon monimuotoisuuden tilasta ja sen kehityssuunnista sekä tuottavat karkean tärkeysjärjestyksen luonnon monimuotoisuutta vahvistaville toimille. LUMO-ohjelmiin kootaan ajantasainen tieto maakuntien luonnon nykytilasta ja luontoon kohdistuvista muospaineista sekä määritellään maakunnalliset tavoitteet ja toimenpiteet. Ohjelmien painopisteinä ovat nykyisten luontoarvojen tunnistaminen, niiden kehittäminen ja tiedon jakaminen. LUMO-ohjelmien tavoitteena on suunnata luonnon monimuotoisuuden tilaa parantavia ja turvaavia toimia kohteisiin, joissa ne ovat monimuotoisuuden edistämisen näkökulmasta tehokkaita ja vaikuttavia siten, että alueellisen luonnon monimuotoisuustyön kustannusvaikutavuus paranee.

LUMO-ohjelmat edistävät johdonmukaisempaa ja strategisempaa alueellista monimuotoisuustyötä, ja niiden perustana on toimien vapaaehtoisuus. Samalla ohjelma tuo alueellisen luontotiedon eri tahojen käytettäväksi entistä paremmin.

LUMO-ohjelmien sisältö ja sen rakentuminen

LUMO-ohjelma ohjaa toimia seuraavien 10–15 vuoden ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa uuden tiedon perusteella. Suunnitelman vaikutukset tähtäävät luonnon tilan parantamiseen pitkällä aikavälillä, jopa 50 vuoden päähän.

LUMO-ohjelmissa maakuntien luontoa jäsennetään paikkasidonnaisesti, joka aloitetaan teemoittaisella käsittelyllä. Teemoittaisen (luontotyyppiryhmät) käsittelyn jälkeen

tieto yhdistetään ja muodostetaan alueellisia päätavoitteita (monimuotoisuuskeskittymät, tärkeimmät yhteydet, verkostot ja aluekokonaisuudet) maakunnan luontotyölle. LUMO-ohjelmatyötä yhtenäistävät tarvittaessa ympäristöhallinnon valtakunnalliset linjaukset. Valtakunnalliset linjaukset tarkoittavat toimien suuntaamisen prioriteetteja ja painotuksia, jotka laaditaan yhteiskäsittelyn avulla. Valtakunnalliselle tasolle ohjelmat puolestaan tarjoavat aiempaa täsmällisempää ja jäsennellympää tietoa luontokadon torjuntatyöstä.

LUMO-ohjelmien aluekokonaisuuksien tavoitteet (monimuotoisuuskeskittymien ja niitä yhteen kytkvien monimuotoisuusverkosto) antavat suuntaviivat kohdetason suunnitteluun asti. Tavoitteena on tuoda luontotieto kaikkien nähtäväksi osoittamalla aluekokonaisuuksia, joille monimuotoisuuden lisäämistä erityisesti tarvitaan, toivotaan, kannustetaan, ja mihin rahoitusta olisi hyvä suunnata. Turvaamistoimien lisäämisellä aluekokonaisuudet voivat muodostaa toiminnallisia kokonaisuuksia, joilla on mahdollisuudet säilyttää lajinsa ja luontotyyppinsä pitkälle tulevaisuuteen.

Aluekokonaisuuksille määritellään myöhemmin myös kiireellisyystavoitteet. Keskittämällä monimuotoisuuden turvaamis- ja edistämistoimet alueille, joilla uhanalaisten lajien ja luontotyyppien määrä on suurin ja monimuotoisuuden heikkeneminen todennäköistä, voidaan toimenpiteillä saavuttaa parempia tuloksia.

Alueellisella jäsentämisellä ja verkostojen suunnittelulla on vahva tieteellinen perusta. Ekosysteemit eroavat toisistaan luontotyyppivalikoimaltaan, ympäristöolosuhteiltaan ja laadultaan, ja siten myös lajistoltaan. Yhden ekosysteemin kehittämistavoitteet eivät toimi toisessa ekosysteemissä. Lajiston säilymiseen vaikuttavat eliölajin ekologian sekä elinympäristön laadun ja koon lisäksi nykyisen elinympäristön ja tulevan elinympäristön kytkeytyvyys, eli lajiston mahdollisuudet liikkua alueelta toiselle. Tehokain tapa pysäyttää luontokato on ennakoida muutoksia ja varmistaa lajien säilyminen niiden omissa elinympäristöissään.

LUMO-ohjelmien tapa kohdentaa toimia ja määrittää karkea kiireellisyysjärjestys tuo pitkäjänteisyyttä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, samalla säilyttäen toimenpiteiden vapaaehtoisuuden. Ohjelmaan kirjattavat maakunnan luontotyön yhteiset suuntaviivat vähentävät erillisten suunnitelmien tarvetta sekä niihin liittyvää tiedonkeruuta ja taustatyötä. Aluekohtaiset suuntaviivat ja kokonaiskehys antavat alueen toimijoille uudenlaisen tietopaketin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi. Yhteistyön synergiat ja konkreettisimmillaan yhteisurakoiden kautta luontotyön kustannukset laskevat.

LUMO-ohjelmien laadinnan eteneminen

LUMO-ohjelman ekologinen sisältö ja paikkasidonnainen rakenne ovat pääosin hahmotuneet. Tietoa karttuu eri prosesseissa aina kesäkuulle saakka. Tiedon koonti ja yhdistäminen on edessä jokaisessa maakunnassa, jotta tieto, luontotyön tarpeet ja tavoitteet saadaan kartalle. Priodiversity LIFE -hankkeessa tuotettavat paikkatietoanalyysit yhdistetään LUMO-työhön syksyn 2026 aikana. Maakunnalliset monimuotoisuuskeskittymät sekä verkostojen yhteydet tarkentuvat analyysien ja asiantuntijatarkastelujen pohjalta syksyn 2026 mennessä.

Vuoden vaihteessa 2025/2026 siirryttiin luontotyön tarvemäärittelyjen ohella tavoitteiden ja toimenpiteiden valmisteluun. Kevään maakunnalliset työpajat tarkentavat ohjelmien toimenpiderakennetta.

Luontotyön tarveosion työstö jatkuu yhdessä lajiasiantuntijoiden kanssa. Lajien ekologiataietoa kerätään laajan asiantuntijajoukon voimin. Tästä edetään luontotyön tarpeiden valtakunnalliseen arviointiin kevään aikana. Työn tuloksena syntyvät luontotyyppi-verkostojen ja uhanalaisten lajien säilyttämisen tarvemäärittelyt aluekokonaisuuksittain. Tarpeiden määrittämisen jälkeen edetään tavoitteiden asettamiseen ja toimenpiteiden määrittelyyn yhdessä sidosryhmien kanssa.

Syksyllä, tavoitteita yhdistelevissä työpajoissa ja valtakunnallisissa linjauskokouksissa määritellään toimintatavat ja painotukset eri teemojen, erityiskysymysten ja ristiriitojen osalta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

2. Lounais-Suomen LUMO-ohjelmaluonnoksen sisältö

Tämä on Lounais-Suomen LUMO-ohjelmaluonnos. Se on koottu luettelomaisesti tähän mennessä tapahtuneen ohjelmatyön sisällön avaamiseksi maakunnallisten LUMO-yhteistyöryhmien jäsenille ja sitä rahoittavan Priodiversity-hankkeen tarpeita varten. LUMO-ohjelmaluonnos ei vastaa lopullisen LUMO-ohjelman sisältöä ja rakennetta. Ohjelmaluonnos on vahvemmin kertomus siitä, miten LUMO-ohjelmaa rakennetaan.

Huomaa, että sisältö on työn lomassa koottu, epäyhtenäinen paketti tietoa ja lue sitä tämä huomioiden. Asiakokonaisuuksista saattaa olla osasta olla tarkkaa tietoa ja samalla joku toinen osio puuttuu täysin. Luonnoksen tarkoituksena on antaa tietoa prosessista tähän saakka sekä avata tulevaa prosessia.

Valtakunnallinen LUMO-ohjelman sisällön ja rakenteen suunnitelma seuraavalle 2 vuodelle lisätään hankkeen sivuille helmikuun 2026 alussa,

3. Esipuhe

LUMO-ohjelman tavoitteena on tuoda strategisuutta ja systemaattisuutta alueelliseen luontotyöhön, jonka etenemistä on ollut ehkä hankala hahmottaa. Se sujahtaa valtakunnallisten tavoitteiden ja kohdekohtaisen toteuttamisen väliseen aukkoon tuoden strategisuutta luonnon, mukaan lukien ihmisen, kokoisessa paketissa.

Samalla ohjelma tuo luontotiedon käytettäväksi entistä paremmin. Luonnon monimuotoisuus ja sen muodostamat verkostot on otettava enenevässä määrin mukaan kaikilla sektoreilla. Yhtenäinen luonnon monimuotoisuuden maakunnallinen ohjelma

muodostaa kartaston luonnon monimuotoisuuden tilasta ja sen kehityssuunnista sekä karkean tärkeysjärjestyksen luonnon monimuotoisuutta vahvistaville toimille.

4. Johdanto LUMO-ohjelmiin

Luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavat lait ja strategiat

Luonnon monimuotoisuuden tilaa edistetään kaikilla tasoilla – maailmassa, Suomessa, alueellisesti ja paikallisesti – koska luontokato koskee koko maapalloa. Sen vaikutukset näkyvät kaikkialla, ja siksi ratkaisuja ja toimia tarvitaan jokaisella tasolla.

Suomen luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavat kansainvälisesti YK:n biodiversiteettisopimus sekä EU:n biodiversiteettistrategia. YK:n biodiversiteettisopimus on maailmanlaajuinen sopimus, jonka keskeisinä tavoitteina on ekosysteemien ja kasvi- ja eläinlajien suojelu, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä geenivarojen saatavuudesta koituvien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako. Monimuotoisuutta turvataan toimilla, jotka lisäävät alkuperäisen luonnon, eliölajien ja niiden geenivarojen arvoa. Sopimuksen toimeenpanoa ohjaavat kansainväliset neuvottelut ja kansalliset monimuotoisuusstrategiat.

EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hyvä ympäristön tila vuoteen 2050 mennessä. Strategian tavoitteet painottuvat suojelualueiden laajentamiseen, tiukan suojelun lisäämiseen sekä elinympäristöjen ja lajien tilan parantamiseen sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella.

Valtakunnallisella tasolla luonnon monimuotoisuustyötä ohjaa uudistettu luonnonsuojelulaki (9/2023), luonnosvaiheessa oleva kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia ja toimintaohjelma (2021–2030) sekä EU:n ennallistamisasetus ja sen valmisteilla oleva kansallinen toimeenpanosuunnitelma.

Kansallisen biodiversiteettistrategian tavoitteena on tehostaa luonnon monimuotoisuuden suojelua ja edistää heikentyneiden ekosysteemien palautumista, kytkeä kansallisen strategian tavoitteet kansainvälisiin ja uusiin EU:ssa asetettuihin tavoitteisiin, parantaa toimintaohjelman toimenpiteiden vaikuttavuuden mitattavuutta ja seurantaa, sekä kohdistaa toimia myös luontokadon juurisyihin.

LUMO-ohjelmien lainsäädännölliset ja strategiset lähtökohdat

Vuonna 2023 uudistettu luonnonsuojelulaki (9/2023) mahdollistaa alueellisten luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelmien (LUMO-ohjelmien) laatimisen

Elinvoimakeskustoissa. Luonnonsuojelulain 13 §:n mukaan alueelliset elinvoimakeskukset voivat laatia alueelleen kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaa ja -toimintaohjelmaa koskevan luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelman (LUMO-ohjelman). Luonnonsuojelulain mukaan keskeistä toimeenpanosuunnitelmien laatimisessa on, että laadinnan aikana varmistetaan riittävä vuorovaikutus alueen keskeisten toimijoiden kanssa valmistelu ja seuranta perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon ja valmistelussa otetaan huomioon ilmastolain (423/2922) 9–12 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat.

LUMO-ohjelma mahdollistaa kansallisen strategian ja toimintaohjelman toimeenpanon alueellisella tasolla. Asiaa koskevan hallituksen esityksen (HE 76/2022) mukaan *kunkin elinvoimakeskuksen alueella asiaa voidaan käsitellä alueen valtion viranomaisien, kuntien, maakuntaliittojen, maanomistajien ja elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja muun kansalaisyhteiskunnan kanssa alueen omista lähtökohdista käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa.*

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Ilmastonmuutos on ilmiö, joka koskettaa meitä kaikkia. Suomi ja muut pohjoiset alueet lämpenevät enemmän kuin maapallo keskimäärin, ja meidän olosuhteissamme talvet lämpenevät enemmän kuin kesät. Ilmastonmuutos ja luontokato ovat kiinteästi toisiinsa kietoutuneita globaaleja haasteita, joiden ratkaiseminen edellyttää yhteisiä ratkaisuja. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja tässä keskeisenä keinona alueiden suojelu edistää sekä ilmastonmuutoksen hillintää että siihen sopeutumista. Ongelmien yhteinen ratkaiseminen esimerkiksi luontopohjaisten ratkaisujen avulla kartuttaa myönteistä yhteisvaikutusta ja on usein myös taloudellisesti tehokasta. Oikein suunnitelluilla ja toteutetuilla ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla voidaan rajoittaa lämpenevän ilmaston aiheuttamaa luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Useat toimenpiteet, kuten uudisojittamisen kieltäminen, suojelemattomien soiden vesitalouden parantaminen ja maatalousmaan maaperän kunnon parantaminen ovat kaikki toimia, jotka samalla tukevat myös ilmastonmuutoksen hillintää. Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on huomioitava myös ilmastonmuutoksen hillintään tähtääviä, kuten vihreän siirtymän toimia suunniteltaessa. Esimerkiksi aurinko- ja tuulivoimatuotanto aiheuttavat pitkäaikaisia maankäyttömuutoksia, ja tällöin on tärkeää harkita tarkkaan tuotantoalueiden sijoittuminen, jotta luontovaikutukset voidaan minimoida.

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon yhtäaikainen pysäyttäminen edellyttää lisäponnistuksia ja uusia ratkaisuja luonnonsuojeluun, ennallistamiseen ja luonnonvarojen kestävämpään käyttöön. Ongelmien yhteistarkastelussa tarvitaan vahvaa poikkihallinnollista koordinaatiota, politiikkatoimien johdonmukaisuutta, kansainvälistä yhteistyötä sekä ilmastonmuutoksen ja luontokadon kysymysten vahvempaa valtavirtaistamista ja

kytkemistä osaksi eri hallinnonalojen politiikkatoimia. Ilmastomuutoksen hillinnän, ilmastomuutokseen sopeutumisen ja luontokadon pysäyttämisen tuomat tarpeet maankäytölle on sovittava yhteen hallitusti. Johdonmukaisuuden paranemista jatkossa tukee se, että uudessa luonnonsuojelulaissa tunnistetaan ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikentymisen yhteys. Lisäksi ilmastolain suunnittelujärjestelmän mukaisten suunnitelmien johdonmukaisuus ja yhteensopivuus luonnon monimuotoisuustavoitteiden kanssa on tärkeää huomioida.

Ilmastolaissa (423/2022) asetetaan kansallisia ilmastotavoitteita ja laissa säädetään ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmästä. Luonnonsuojelulain (9/2023) 13 §:n mukaan alueellisten LUMO-ohjelmien valmistelussa on otettava huomioon ilmastolain 9–12 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat. Nämä ilmastolain suunnitelmat ovat: 1) Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (valmistelu käynnissä) 2) Kansallinen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelma (KISS2030) 3) Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) 4) Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU).

LUMO-ohjelmat ovat biodiversiteettikehyksen toimeenpaneva osa

LUMO-ohjelmat pohjautuvat Suomen biodiversiteettistrategian tavoitteisiin (luonnos). Valtakunnallisen toimeenpanosuunnitelman puuttuessa LUMO-ohjelmat käsittävät toimenpiteiden muodostamista kansallisista tavoitteista maakunnallisiin ja edelleen seudullisiin tavoitteisiin saakka. LUMO-ohjelmat peräänkuuluttavat vahvaa vuoropuhelua eri mittakaavatasojen välillä.

Aluelähtöinen ekologinen verkostosuunnittelu on avain ekosysteemilähestymistavan omaksumiseen. Ekosysteemilähestymistapa on YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, biodiversiteettisopimuksen (SopS 78/1994) mukanaan tuoma tarkastelukeino, joka integroi maankäytön ja luonnon yhteen edistäen suojelua ja kestäväää käyttöä sekä hyötyjen tasapuolista jakoa. Vaikka lähestymistavan merkitys tunnustetaan laajasti, sen käytännön soveltaminen on edelleen vähäistä, erityisesti Suomessa.

Verkostosuunnittelu on LUMO-ohjelmien ytimenä. Se valittiin ohjelmatyön keskeiseksi ohjenuoraksi, jotta luontokato on mahdollista taltuttaa lyhyellä ajanjaksolla.

5. LUMO-ohjelman rakenne ja vaihe

Visio ja strategiset tavoitteet

LUMO-ohjelmien yhteiseksi visioksi asetettiin kytkeytynyt luontoverkosto 2050 ja välitavoitteena kansallisen biodiversiteettistrategian luonnoksen tavoittelemat luontokadon pysäyttäminen 2030 ja kehityskulun kääntäminen positiiviseksi 2035. Tavoite jaettiin kahteen osatavoitteeseen.

A. Uhanalaisen luonnon turvaaminen

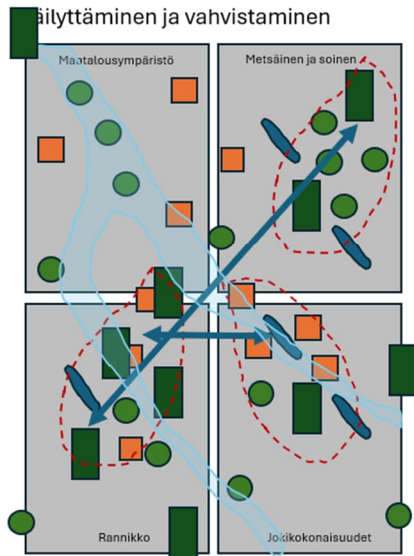
B. Monimuotoisuuden kasvattaminen kaikkialla

Maakunnalliset visiot rakennetaan toimintatapaan sitoutumisen kautta yhdessä sidosryhmien kanssa. Vision rakentaminen onnistuu vasta, kun tavoitteet ovat hahmottuneet selkeiksi, ja ne rakennetaankin pääsääntöisesti vasta lopulliseen LUMO-ohjelmien versioihin. LUMO-ohjelman strateginen suunnitelma ohjaa toimia seuraavien 10–15 vuoden ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa uuden tiedon perusteella. Suunnitelman vaikutukset tähtäävät luonnon tilan paranemiseen pitkällä aikavälillä, jopa 50 vuoden päähän.

LUMO-ohjelman tavoitteet 2035:

Luontokadon pysäyttäminen.

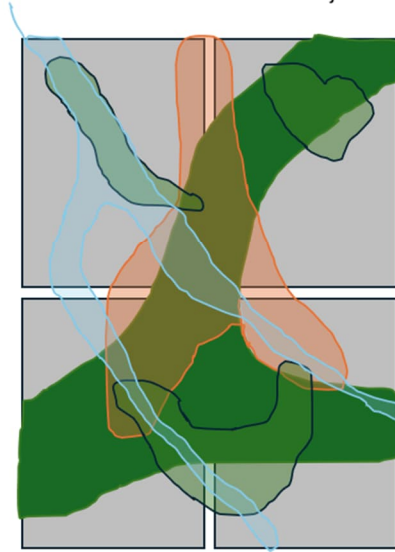
Olemassa olevan monimuotoisuusverkoston säilyttäminen ja vahvistaminen

Pitkän tähtäimen tavoite 2050:

Yhtenäinen monimuotoisuusverkosto

- Monimuotoisuusverkoston laajentaminen

Ohjelman laadinnan toimintatapa

LUMO-ohjelma käynnistyi vuonna 2024 ja otti käyttöön avoimen toimintatavan. Koska ohjelmatyötä laaditaan ensimmäistä kertaa ja työkokonaisuus on valtava, osallistettavia organisaatioita ja tahoja on niin ikään valtava määrä. Avoin toimintatapa valittiin, sillä prosessin avoimuudella katsottiin saavutettavan monia lisäisiä etuja. Myös osallistuminen on näin mahdollista eri organisaatioille ja esimerkiksi tutkimusorganisaatioita on lähtenyt mukaan tukemaan ohjelmien laadintaa ja tutkimaan sen toimintatapoja.

Organisaatioiden osallistaminen toimijatasoon saakka onnistuu pitkän toimintatavan ansiosta vähitellen. Vähittäinen eteneminen mahdollistaa myös sisäistämisen haastavaan ja moniulotteiseen aiheeseen. Muut organisaatiot pääsevät rinnalle kehittämään omaa luontotyötään jo laadinta-ajan aikana. Samanaikaisesti aloitettiin taustanalyysien yhteiskehittäminen yhdessä LUKE:n ja SYKE:n sekä eri yliopistojen kanssa ja tiedonvaihto LUMO-ohjelmaa laativien muiden maakuntien kanssa.

Osallistamisprosessi porrastetusti niin, että ensimmäisen vuoden aikana tavoitteena oli saada eri organisaatiot kärryille LUMO-toimintatavasta ja sen tavoitteista. Keskeisten toimijoiden roolina on LUMO-ohjelmatiedon välittäminen keskustelujen kautta. Näemme tämän olevan erityisen tärkeää luonnosvaiheessa, jossa ohjelmasisältö on vielä kehityksen alla. Työpajojen myötä edettiin toimijatasoon ja samanaikaisesti Priodiversity-hankkeen muiden taskien kautta maanomistajakontakteihin. Jalkauttamisvaihe on LUMO-ohjelman valmistumisen jälkeen.

Organisoituminen maakunnissa

LUMO-ohjelman yhteistyön kokonaisuus Lounais-Suomessa:

KOORDINAATIORYHMÄ: LUMO-ohjelman kokonaisuutta käsitellään useiden työryhmien kautta. Ohjelmaa koordinoi Varsinais-Suomen ELY-keskus/Lounais-Suomen elinvoimakeskus yhteistyössä Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntaliittojen kanssa. Varsinais-Suomen ELY-keskus/Lounais-Suomen elinvoimakeskus tekee yhteistyötä neljän muun elinvoimakeskuksen kanssa PriodiversityLIFE- hankkeen rahoituksella.

YHTEISTYÖRYHMIÄ on kaksi, molemmille maakunnille omansa. Yhteistyöryhmät kommentoivat ja arvioivat työn etenemistä tietoaineiston keruuvaiheessa ja ohjelman luonnosvaiheessa (-2025). Toimeenpano-osiota suunniteltaessa yhteistyöryhmän rooli vahvistuu. Yhteisiä kokonaistavoitteita asetettaessa sen rooli on keskeinen (2026–2027).

TEEMARYHMÄT: LUMO-työ on jaettu teemaryhmiin asiakokonaisuuden valtavan laajuuden vuoksi. Kukin teemaryhmä järjestää työpajoja vuosina 2025–2026. Teemaryhmät toimivat asiantuntijaryhmänä LUMO-ohjelman valmistelussa ja avustavat työpajojen sisällön suunnittelussa

Työ jakautuu neljään teemaryhmään. Kukin teemaryhmä järjestää työpajoja vuosina 2025–2026. Työpajat keskittyvät kehittämään ja arvioimaan LUMO-ohjelmaa luontokadon torjunnan työkaluna.

Metsät ja suot, joka aloitti 10/2025 ja järjesti ensimmäisen työpajan joulukuussa 4.12.2025

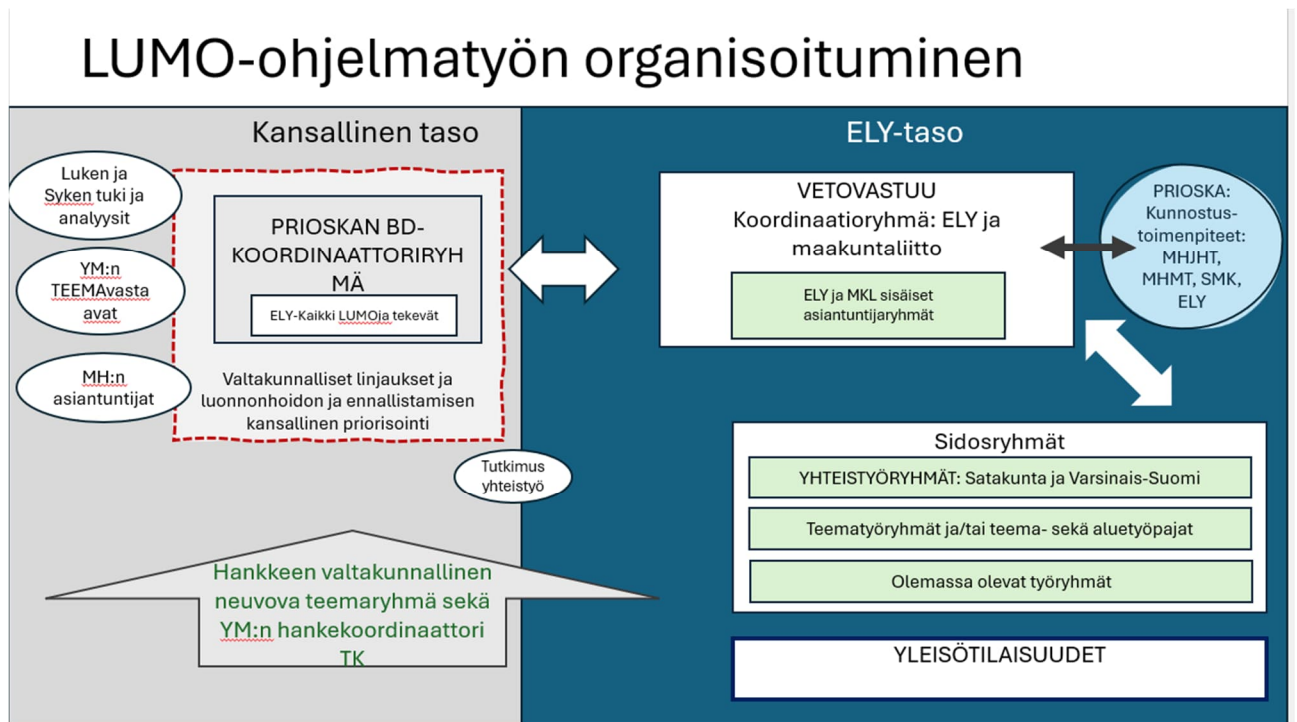
Perinnebiotoopit ja muut avoimet luontotyypit aloitti 11/2025 ja järjesti ensimmäisen työpajan joulukuussa 10.12.2025

Vesiluonto, aloittaa vuoden 2026 alussa

Rannikko ja Saaristo, aloitti 1/2026

Teemaryhmiä vetävät Risto Vilen ja Maija Mussaari. Vesiluonto teeman luontoarvojen koontia ja arviointia toteuttaa Jarkko Leka Valoniasta yhteistyössä LUMO-ohjelmatyön kanssa. Vesiluonnon osalta haasteena on tietoaisteistojen hajanaisuus ja vähäinen määrä.

TYÖPAJAT keskittyvät tavoitteiden ja toimenpiteiden käsittelyyn sekä kehittämään ja arvioimaan LUMO-ohjelmaa luontokadon torjunnan työkaluna kunkin teeman näkökulmasta. Huomaa, että kuvassa ELY-keskus on vaihtunut Elinvoimakeskukseksi

Taulukko 1. LUMO-ohjelmatyötä varten perustettiin molempiin maakuntiin laajapohjainen keskeisistä sidosryhmistä, hallinnosta ja paikallisista asiantuntijaorganisaatioista koostuvat yhteistyöryhmät. 1.1.2026 alkaen ELY-keskusten asiantuntijat siirtyivät lupa- ja valvontavirastoon ja elinvoimakeskuksiin.

LUMO-yhteistyöryhmä Varsinais-Suomi	LUMO-yhteistyöryhmä Satakunta
MIK-Varsinais-Suomi	MIK-Satakunta
MIK-metsänomistajat	MIK-metsälinja
S.L. Varsinais-Suomi	S.L. Satakunta
Turun Lintutieteellinen Yhdistys	Rauman Seudun Lintuharrastajat
Suomen riistakeskus	Porin Lintutieteellinen Yhdistys
ProAgria Länsi-Suomi	Rauman kaupunki
Saaristomeren Biosfäärialue	Porin kaupunki
Salon kaupunki	ProAgria
Turun kaupunki	Pyhäjärvi-instituutti
Varsinais-Suomen liitto	Suomen riistakeskus
Varsinais-Suomen liitto/Valonia	Suomen metsäkeskus
Metsähallitus Metsätalous	Metsähallitus Metsätalous
Metsähallitus Luontopalvelut	Metsähallitus Luontopalvelut
Suomen ympäristökeskus	Satakuntaliitto
Suomen metsäkeskus	Satakunnan ELY-keskus/maatalousyksikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus/maatalousyksikkö	Varsinais-Suomen ELY-keskus/ympäristönsuojelu
Varsinais-Suomen ELY-keskus/kalatalouspalvelut	Varsinais-Suomen ELY-keskus/kalatalouspalvelut
Varsinais-Suomen ELY-keskus/vesiyksikkö	Varsinais-Suomen ELY-keskus/maatalousyksikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus/ympäristönsuojelu	Varsinais-Suomen ELY-keskus/vesiyksikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus/liikenne- ja infra	Varsinais-Suomen ELY-keskus/liikenne- ja infra
Varsinais-Suomen ELY-keskus/luonnonsuojelu/ Helmi-ohjelma ja lintuvedet	Varsinais-Suomen ELY-keskus/Helmi-ohjelma/lintuvedet ja soidensuojelu
Varsinais-Suomen ELY-keskus/luonnonsuojelu	Varsinais-Suomen ELY-keskus/luonnonsuojelu

Ohjelman paikkasidonnainen rakenne

LUMO-ohjelma rakentuu niin vahvasti paikkasidonnaiseksi kuin mahdollista. Tavoitteena on verkostojen vahvistaminen, johon pyritään pitkällä tähtäimellä (2050). Tavoite jaettiin osiin sen suuruuden vuoksi. Verkostojen selkeyttämiseksi yhtenäisen verkoston tavoite on jaettu pienempiin ekologisesti perusteltuihin ja uhanalaisen luonnon turvaamisen kannalta olennaisiin kokonaisuuksiin (monimuotoisuuskeskittymät ja tärkeimmät yhteydet).

Tässä kohtaa on huomattava, että LUMO-ohjelma tuo aluekohtaisen priorisoinnin kohdekohtaisen priorisoinnin rinnalle. Kaikkia toimia ei ole tarkoituksenmukaista, eikä ekologisesti järkevää, suunnata samoille alueille. Monimuotoisuuden hyvä perustaso on tärkeä saavuttaa kaikkialla, ja ottaa sen huomiointi osaksi kaikkea toimintaa. Arvokkaat, iäkkäät monimuotoisuuskohteet ovat arvokkaita kaikkialla ja niiden turvaaminen ensisijaisista monimuotoisuuskeskittymien ohella, kuten ennenkin.

LUMO-ohjelman osoittamilla aluekokonaisuuksilla keskitytään ensisijaisesti kunkin alueen **pääluontotyyppien** ja alueen uhanalaiselle lajistolle soveliaan pinta-alan kasvattamiseen sekä rakennepiirteiden lisäämiseen että mikro ja makrokytkeytyneisyyden parantamiseen. Pääluontotyypit vaihtelevat laaja-alaisista luontotyyppiryhmistä pienialaisiin alueella esiintyviin erityisiin tai harvinaisiin luontotyyppisiin.

Näin ollen heikompilaatuisetkin kohteet voivat olla merkittäviä, jos ne ovat oikeaa luontotyyppiä tai sisältävät arvokkaita rakennepiirteitä tai erityistä potentiaalia niille. Myös sijainniltaan ratkaisevat ja maaperältään sekä ominaisuuksiltaan pääluontotyypeille otolliset niin sanotut potentiaaliset kohteet voivat priorisoida korkealle.

- Tavoitteiden asettelu porrastettuna pienialaisimmasta alueesta suurimpaan
  - Monimuotoisuuskeskittymät (tavoite A)
  - Tärkeimmät yhteydet (tavoite A)
  - Verkostot (tavoite A ja B)
  - Erityyppiset maisemarakenteet (tavoite B)
    - Hallittavat ohjekokonaisuudet
  - Valuma-alue kaikissa taustalla:
  - perustelut sille miksi valuma-alueita ei ole valittu tässä jäsentäväksi kokonaisuudeksi: Maaluontotyyppien monimuotoisuuden verkostot eivät noudata valuma-alerajoja, vaan yhdellä valuma-alueella voi olla monenlaisia, keskenään hyvin erilaisia verkostoja. Mikäli maakunnassa on hyvin laajoja ekologiaaltaan yhteneväisiä alueita hallittavaksi ohjekokonaisuudeksi, otetaan valuma-alue

Monimuotoisuuskeskittymien kokoluokasta seuraava kokoluokka pienempään ovat laajat yhtenäiset suojelualuekokonaisuudet kuten kansallispuistot ja laajat Natura-alueet. Yksittäisten Natura-alueiden osoittamista monimuotoisuuskeskittymäksi harkitaan tarkkaan, sillä suunnitelma ei tuo lisäarvoa yksittäisen Natura-alue suunnittelun rinnalle. Tästä syystä esimerkiksi Varsinais-Suomessa Teijon kansallispuiston alue ei ole osoitettu monimuotoisuuskeskittymäksi luonnosvaiheessa, vaikka sen monimuotoisuusarvot ovat hyvin korkeat.

Toimenpiteiden rakentuminen

- Ohjelman toimenpiderakenne
    - Tarpeet: Mitä monimuotoisuuden näkökulmasta tarvitaan, jotta luontokato talttuu kullakin aluekokonaisuudella? Tarpeet määritellään olemassa olevan tiedon avulla ja lähtien monimuotoisuuskeskittymistä.
      - Määrä, laatu, toiminta
- Mitä laadullisia ominaisuuksia maisemassa tulisi olla, jotta lajit ja luontotyypit säilyvät. Mitä ja minkälaisia ja missä järjestyksessä toimenpiteitä tarvitaan, jotta alueen lajisto säilyy eli luontotyyppien laatu ja määrä ovat riittävät? Miten eliölajien liikkuvuus tai luontotyyppien laadulliset ominaisuudet kehittyvät ja säilyvät pitkällä tähtäimellä?

Tavoitteena on antaa suuntaa antavia ohjeita eri luontotyyppien määrällisistä tarpeista.

Suotuisa suojelutaso

- On vielä epäselvää, kuinka laajamittaisesti arviointi onnistuu tässä vaiheessa. Tavoitteena on kuvata sen määrittämisen kannalta oleelliset tekijät, jotta määrittäminen on laajasti mahdollista LUMO-ohjelman täydennettävään versioon.
- Tavoitteet: Miten määrälliset ja laadulliset sekä toiminnalliset tarpeet saavutetaan?

Erilaiset tarpeet sovitetaan yhteen ja muotoillaan selkeiksi kokonaisuuksiksi. Määrällisiä ja laadullisia tavoitteiden asetteluja varten yhdistetään saatavilla oleviin mallinnuksiin ympäröivän maiseman potentiaalista säilyttää ja tuottaa luonnon monimuotoisuutta.

- Toimenpiteet: Mihin toimijat sitoutuvat ja mitä jää yli? Toimenpiteet ovat käytännön toimenpiteitä tai toimenpidekokonaisuuksia. Sitoutumisesta toimenpiteisiin käydään keskusteluja eri organisaatioiden kanssa.
- Muut toimenpiteet: esimerkiksi ympäristökasvatus, toimintatapojen kehittäminen, rahoitusinstrumenttien kehittäminen jne. Muut toimenpiteet määritetään konkreettisten luontotavoitteiden jälkeen.

6. Maakunnan luonto

Lounais-Suomen maisemajako

Lounais-Suomi jakautuu useaan keskenään erilaiseen maisemakokonaisuuteen, joilla monimuotoisuus rakentuu hyvin erityyppisistä luontotyypeistä, lajeista ja ekosysteemikokonaisuuksista. Samalla monimuotoisuuden eli luonnon tarjoamien ekosysteemipalvelujen rooli osana taloudellista toimintaa vaihtelee. Myös luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävät toimet poikkeavat vahvasti toisistaan erilaisissa maisemarakenteissa.

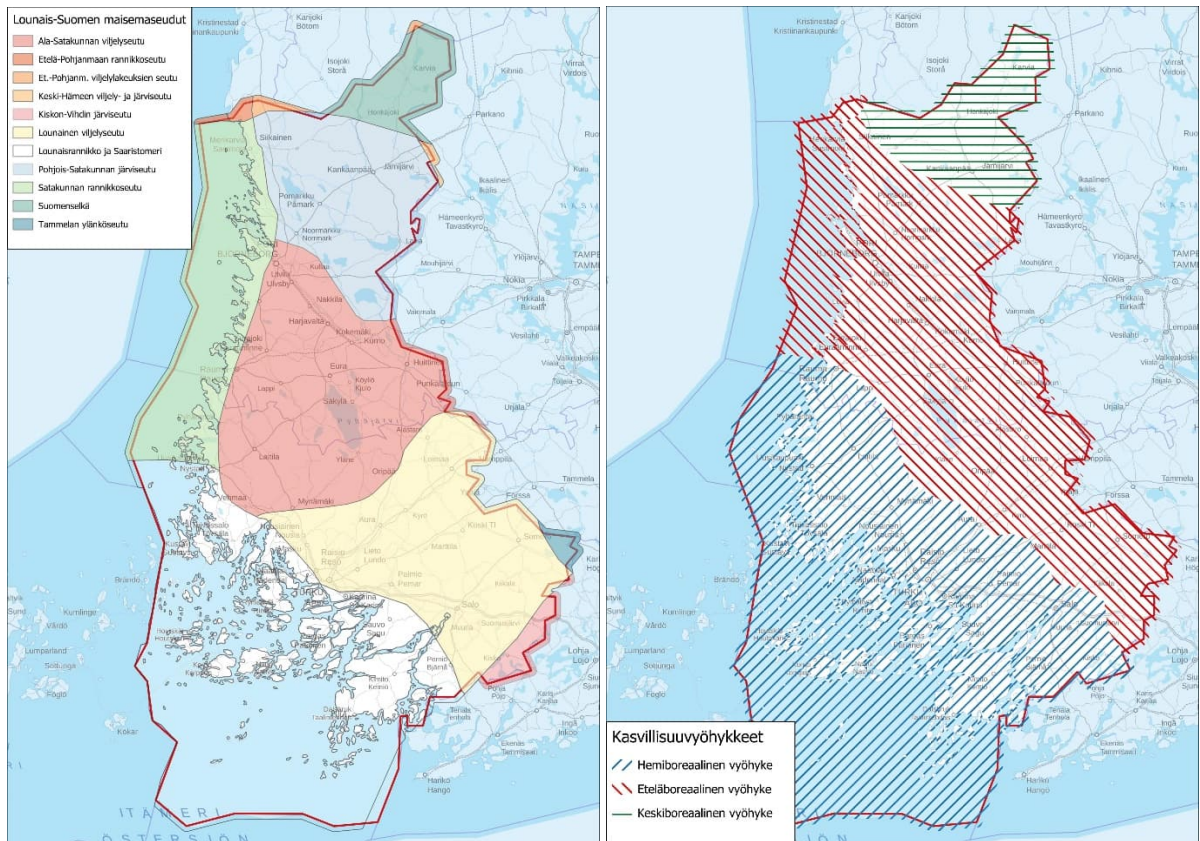
Satakunta ja Varsinais-Suomi kuuluvat pääosin Lounaismaan maisemamaakuntaan. Satakunnan koilliskulma kuuluu Suomenselän maisemamaakuntaan. Joitakin pienialaisia reuna-alueita sijoittuu Pohjanmaan, Hämeen viljely- ja järvimaan sekä Eteläisen rantaan maisemamaakuntien laiteille. Eteläinen Lounaismaa on vaihtelevaa rikkonaisten murroslinjojen ja kallioruhjeiden kirjomaa. Pohjoisen suuntaan siirryttäessä maaston muodot loivenevat ja Kokemäenjokilaakson kohdalla ollaan jo tasamaalla.

Rannikkoalueita luonnehtii rikkonainen saaristo, maailmaan laajimpiin saaristoihin lu-
keutuva Saaristomeri ja mantereen puolella taas laajat ja tasaiset jokilaaksojen savikot.
Maankohoamisen vaikutus näkyy rannikon ohelle pitkälle sisämaahan. Ilmasto on leuto
meren läheisyyden seurauksena. Paikoin maisemaa hallitsevat laajat harjujaksot, joista
etenkin Salpausselät ulottuvat myös merelle. Lounaismaan kallioperässä on suurta
vaihtelua. Tavanomaisempien kiilleliuske- ja graniittialueiden ohella Varsinais-Suo-
messa paikoittaiset kalkkikalliot, kalkkipitoinen moreeni sekä simpukkakalkki mahdol-
listavat rehevien elinympäristöjen esiintymisen.

Selkämeri on geologialtaan erittäin vaihteleva, alueellisen erikoisuutena esiintyy Sata-
kunnan diabaasikallioiden kirjoma hiekkakivialue, jota Kokemäenjokilaaksossa peittävät
laajat tasamaan jokisedimenttikerrostumat. Ala-Satakunnassa ja Varsinais-Suomen
pohjoisosissa sijaitsee laajoja rapakivialueita. Suomenselkään sisältyvä alue on Lou-
naismaata selkeästi karumpaa ja se on vedenjakaja-alue Pohjanmaan ja Järvi-Suomen
välillä. Seutua halkoo muutama laaja harjujakso ja jokilaakso.

Lounais-Suomen kasvillisuusvyöhykkeet

Maakunnissa esiintyvät kasvillisuusvyöhykkeet ovat hemi-, etelä- ja keskiboreaaliset
vyöhykkeet. Keskiboreaalista vyöhykettä on pieneltä osin Satakunnan koilliskulmauk-
sessa lähinnä Karvian kunnan alueella. Maisemamaakuntajaossa seutu on enimmäk-
seen Suomenselkää. Eteläboreaalille vyöhykkeelle sijoittuu laajalti Satakunnan ran-
nikkoseudun, Pohjois-Satakunnan järvisseudun sekä Ala-Satakunnan ja Lounaisen vilje-
lyseutujen maisemaseutujen alueet. Lounaisrannikon ja Saaristomeren maisemaseutu
sijoittuu kokonaisuudessaan hemiboreaalisella vyöhykkeelle. Vyöhykkeen pohjois- ja
itäosissa siihen sisältyy vielä Satakunnan rannikkoseudun sekä Ala-Satakunnan ja Lou-
naisen viljelyseudun maisemaseutujen eteläosia (Kartta 1).

Kartta 1. Maakuntien maisemamaakuntajako maisemaseuduittain ja kasvillisuusvyöhykejako. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Maakunnalliset monimuotoisuusverkostot

Suomen luontotyyppien määrä on Lounais-Suomessa suurimmillaan. Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella tunnistetaan luonnosvaiheessa neljänlaisia poikkeuksellisen merkittäviä verkostoja, jotka katsotaan tässä vaiheessa maakunnallisesti merkittäviksi.

1. **Rannikon ja saariston luontoverkosto** muodostaa pohjoiseteläsuuntaisen poikkeuksellisen monimuotoisen ja merkittävän luontoverkoston, joka sisältää erityisesti Itämeren sekä Itämeren rantojen ainutlaatuisia luontotyyppisiä, perinnebiotooppeja sekä metsien vaateliita luontotyyppisiä. Näiden lisäksi uhanalaisen lajiston määrä on suuri ja samanaikaisesti paineiden määrä huomattava. Verkoston merkitys korostuu ilmastonmuutoksen vahvistuessa. Rannikon ja saariston verkosto on merkittävä myös itä-länsisuunnassa.
2. **Maakuntien rajojen metsät ja suot** muodostavat yhtenäisiä suo-metsämanteita, jotka ovat maakunnissa harvinaisia. Metsien ja soiden lajisto ja rooli on Lounais-Suomessa erikoinen, sillä maakunnissa on poikkeuksellisen laajoja peltokokonaisuuksia.

3. **Suuret joet** ovat vesiluonnon kulkuväyliä vesien välillä ja merestä sisävesiin. Lisäksi ne toimivat elinympäristönä uhanalaiselle virtavesien lajistolle sekä rannoilla elävälle lajistolle. Rannan lajisto on paitsi joen dynamiikan ylläpitämään arvokasta tulva- ja rantalajistoa, myös jyrkkien jokilaaksojen poikkeuksellisen arvokkaita jaa laajoja perinnebiotooppeja ja luonnontilaisia lehtoja. Saman aikaisesti ne ovat kulkuväyliä ravinteille ja kiintoainekselle. Erityisinä lajeina nostetaan vaelluskalat ja tärkeimpänä jokena nostetaan Kokemäenjoki, joka on toinen Etelä-Suomen erittäin suurista joista (Kymijoki).

Suuret joet muodostavat peltovaltaisessa maisemassa monimuotoisuusverkostoja pienten peltoalueiden läpi. Peltovaltaisilla alueilla monimuotoisuus on alhainen ja eliölajien liikkumismahdollisuudet rajalliset. Jokiympäristöjen esiin nostamisella pyritään sekä mahdollistamaan monen luontotyypin ja rakennepiirteistä riippuvaisen lajien läpikulku ja samalla varmistetaan ja ylläpidetään monimuotoisuutta peltoympäristöjen tueksi.

Metsäisillä alueilla jokikokonaisuudet luovat jälleen poikkeuksellisen monimuotoisen ympäristön yksipuolisen talousmetsän keskelle. Merkittäviä toiminnallisia ominaisuuksia ovat meanderoinnin ja tulvinnan tuoma dynaamisuus ja lehtipuun sekä ruohovartisen kasvillisuuden suuri määrä sekä erilaiset rantaympäristöt.

4. **Hemiboreaalinen lehtokeskus** Suomen merkittävimpiä alueita lehtojen esiintymiselle.

Maakuntien luonto

Satakunnan luonnon erityispiirteet

Satakunnan pohjoisosia, aivan rannikkoa lukuun ottamatta, luonnehtivat laajat erämaiset metsä- ja suoalueet. Laajat keidassuosuoyhdistymät ja metsäalueet muodostavat yhtenäisen keidassoiden ja metsien verkoston levittäytyen sekä pohjoiseen että itään maakuntarajojen molemmin puolin. Karut männiköt ja rämesuot vallitsevat Etelä-Pohjanmaan rajan tuntumaa, mutta siirryttäessä etelään kohti Pohjois-Satakunnan viljelyseudun ydinalueita rehevämpien kangasmetsien ja korpisoiden määrät lisääntyvät. Alueella tavataankin huomattava kirjo uhanalaisia suotyyppejä ja erämaista lintulajistoa, kuten maan eteläisimmät riekkopopulaatiot.

Metsä-, suo- ja viljelysalueita halkoo Karvianjoki lukuisine sivu-uomineen ja puroineen. Karvianjoella tavataan muun muassa erittäin uhanalaista jokihelmisimpukkaa eli raakua sekä taimenta. Voimakkaasti tulvivien virtavesien laiteille on muodostunut ja

säilynyt tulvametsiä ja -niittyjä sekä lehtoja. Paikoin perinteinen maatalous on pitänyt yllä avoimia kulttuurimaisemia ja perinnebiotooppeja.

Alueen itäosien laajat harjujaksot ovat, Säskylänharjun ohella, maakunnan laajimmat jatkuen pitkälle Pirkanmaan puolelle. Harjuilla esiintyy uhanalaista paahdelajistoa, kuten harjulieko ja hietaneilikka. Harjujen laiteiden pohjavesipurkaumiin on muodostunut suuri määrä edustavia lähteitä, lähteikköjä ja latvavesien lähdepuroja uhanalaisine luontotyypeineen. Latvavedet ovat yhteydessä Karvianjoen valuma-alueen virtavesiverkostojen puro-, koski- ja jokiluontoon rantalehtoineen ja perinnebiotooppeineen. Lajisto on edustavaa, ja sieltä löytyy muun muassa lähdesaran valtakunnallisesti keskeinen esiintymäalue. Seudulta tunnistettiin luonnosvaiheessa peräti viisi monimuotoisuuskeskittymää, jotka ovat ytimiltään metsä-, suo- ja osin harjuvaltaisia.

Maakunnan eteläosa sisämaassa koostuu Kokemäenjoen ja Eurajoen valuma-alueiden peltovaltaisesta viljelyseudusta ja toisaalta Ala-Satakunnan metsien, soiden ja järvien kirjomasta kankareseudusta. Jälkimmäinen jatkuu pitkälle etelään Varsinais-Suomen puolelle. Kokemäenjokilaaksosta tunnistettiin LUMO-ohjelman 1. luonnosvaiheessa Kokemäenjoen keskiosan monimuotoisuuskeskittymä. Eteläisemmältä osa-alueelta esiin nousivat Koskeljärven-Isosuon ja Säskylän harjuseudun keskittymät.

Kokemäenjoen keskiosan monimuotoisuuskeskittymän muodostavat maatalous- ja kulttuurimaisemassa polveileva uomaverkosto rantaluontotyypeineen, sitä ympäröivät laajat suot ja yksi maan edustavimmista lintujärvistä levähtäjäalueineen. Keskittymällä on huomattava määrä uhanalaisia suotyyppisiä, perinnebiotooppeja ja tulvametsiä.

Laajemmin tarkasteltuna Kokemäenjoki itsessään muodostaa maakuntaa halkovan vesi-, ranta- ja lehtoluontotyyppien verkoston aina Pirkanmaalta jokisuistoon saakka. Kansallispuiston suuret keidassuoyhdistymät muodostavat itsessään laajan suoverkoston. Peltovaltaisella alueella soiden verkosto on katkonainen, mutta tästä huolimatta keskittymän suot ovat osa pohjoiseteläsuuntaista keidassoiden jatkumoa.

Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajan tuntumasta löytyy Ala-Satakunnan helmi – Koskeljärvi. Koskeljärvi ja läheiset pikkujärvet ovat seudun sisävesien verkostojen ydintä yhdessä läheisen Pyhäjärven kanssa. Keskittymä on osa laajempaa maakuntarajan molemmin puolin levittäytyvää metsien- ja soiden keskeistä verkostoa, joka ulottuu aina Satakunnan rannikolle saakka. Luontotyypeistä keskisiä ovat matalat humusjärvet, luonnonmetsät, laajat keidassuoyhdistymät sekä suuri määrä uhanalaisia suotyyppisiä, kuten korpia. Koskeljärvi on vesi- ja kosteikkolinnustoltaan ainutlaatuinen ja muun muassa valtakunnallisesti merkittävä punasotkan lisääntymisalue.

Aivan maakunnan kaakkoiskulmalta löytyy Säskylän harjuseudun monimuotoisuuskeskittymä lähteisine laiteineen. Harjulta löytyy Satakunnan merkittävin harjujen paahdelajien keskittymä hyvin harvinaisine lajeineen, kuten harjusiniisi, ruususiipisirkka ja

palosirkka. Merkittäviä ovat myös Pyhäjoki ja Pyhäjärven koillisrannan lintulahdet. Harjualueen huomattavan laajat harju- ja luonnonmetsät muodostavat linkin Varsinais-Suomen ja Satakunnan metsäisten luontotyyppien läntiselle ja itäiselle verkostolle. Paahdealueet itsessään muodostavat poikkeuksellisen laajan verkoston avointen alueiden lajeille.

Satakunnan rannikko aina maakunnan etelärajalta Pohjanmaan rannikolle asti muodostaa oman omaleimaisen kokonaisuutensa. Satakunnan rannikko- ja saaristovyöhyke on kapea - avomeren läheisyys vaikuttaa kaikkialla. Alueen luonto on keskimäärin karumpaa kuin etelämpänä. Maa on alavaa, mutta maa- ja kallioperän vaihtelun seurauksena moni-ilmeistä. Rikkonainen rannikko pitkine niemineen ja suojaisine lahtineen yhdessä maankohoamisen kanssa on mahdollistanut pienipiirteisten luonnonympäristöjen synnyn.

LUMO-ohjelman luonnosvaiheessa rannikolta tunnistettiin neljä laajaa monimuotoisuuskeskittymää Raumalta aina Merikarvialle saakka.

Eteläisin Rauman-Eurajoen keskittymä on monimuotoisuusverkostojen risteyskohta, jota luonnehtivat perinnebiotoopit, maankohoamisrannikko sekä laajat metsä- ja suoluontotyyppien kokonaisuudet. Rannikkoalue, Pinkjärven-Lastensuon seutu sekä jokisuistot ovat keskittymän monimuotoisuuden ydinalueet. Diabaasialueella tavataan monia Satakunnassa vähälukuisia ja reheviä luontotyyppisiä. Keskittymä on osa rannikon ja saariston metsien sekä avointen luontotyyppien verkostoa. Pinkjärvi ja läheiset suot muodostavat ydinalueen laajalle maakuntarajan molemmin puolin levittäytyvälle metsä- ja suoverkostolle, johon rannikon metsät linkittyvät.

Rannikon ja saariston metsien ja avointen luontotyyppien verkosto jatkuu kohti pohjoista Kokemäenjoen suisto – Säppi -monimuotoisuuskeskittymällä. Keskittymä on Satakunnan monipuolisin kokonaisuus sisältäen muun muassa Kokemäenjoen suiston, Yyterinniemen dyynialueet, Säpin saaren ulkomerellä, Preiviikin ja Viasvedenlahden ja Kuuminaisten merenrantaniityt, lintuvedet sekä maankohoamisrannikon metsät ja laitumet. Pohjoismaiden suurin jokisuisto on osa Kokemäenjoen jokiverkostoa. Keskittymä on rannikon ja saariston verkoston ydinaluetta sisältäen maankohoamisrannikon avointen luontotyyppien ja metsien verkoston keskeisiä osia. Kokemäenjoki kytkee rannikon verkostoa sisämaahan.

Pohjoisimmat keskittymät Satakunnan rannikolla sijoittuvat Porin Ahlasiin ja Merikarvian Pooskeriin sekä Merikarvian Riispyyn-Timmerheidin alueiden maankohoamisrannikolle. Jälkimmäinen ulottuu myös osin sisemmäksi itään sisältäen enemmän Pohjois-Satakunnan metsä- ja suoverkoston kokonaisuutta. Keskittymät ovat osa rannikon valtakunnallista pohjoiseteläsuuntaista monimuotoisuusverkostoa ja Satakunnan maankohoamisrannikon verkostoa. Linnuston kannalta alue on merkittävä osa rannikon lintuvesien ketjua.

Rannikkoa luonnehtii maankohomaisrannikon luontotyypit ulkosaariston avoimilta luodoilta, Ahlaistenjoen suiston ja primäärisuknessiometsien kautta aina manneralueen nuoriin soihin. Rannikon perinnemaisemilla on myös oma primäärisuknessioluonteensa. Merenrantaniittyjä ja perinnebiotooppeja, harjusaari, tervaleppäluhdat ja -metsät.

Riispyyn-Timmerheidin monimuotoisuuskeskittymä koostuu Merikarvian Kasalanjoen ja jokisuun niityistä, perinnebiotoopeista ja merenrantaluontotyypeistä sekä Timmerheidin ympäristön laajoista suoalueista. Kohde on osa idän suuntaan ja maakuntarajan molemmin puolin levittäytyvää laajaa metsä- ja suoalueiden verkostoa. Keskittymää luonnehtii huomattava määrä uhanalaisia suotyyppisiä sekä keskisuuri havumetsävyöhykkeen joki rantaluontotyyppeineen ja maankohomaisrannikon perinnebiotoopit. Kohde on osa rannikon primäärisuknessiometsien jatkumoa. Uhanalaista perhoslajistoa edustavat muun muassa kirjoviiksikoi, tummaverkkoperhonen ja suoventhokas.

Varsinais-Suomen luonnon erityispiirteet

Varsinais-Suomi vastaa yhdessä Uudenmaan länsiosien ja Satakunnan eteläosien kanssa hemiboreaalin vyöhykkeen luontotyypeistä ja lajeista. Vastuu on suuri, sillä monimuotoisuus on tällä vyöhykkeellä suurimmillaan Suomessa. Hemiboreaalin vyöhyke on yksi Suomen lehtokeskuksista. Samanaikaisesti Saaristomeri muodostaa maailman suurimpana saaristona poikkeuksellisen monimuotoisen ympäristön.

Varsinais-Suomen saaristo- ja rannikkoalue on yksi maamme monimuotoisimmista luontokokonaisuuksista. Saaristomeri on myös maailman suurimpia saaristoja saarien määrällä mitattuna. Alueen laaja luontotyyppien kirjo vaihtelee siirryttäessä rikkonaiselta sekä puustoiselta rannikolta ja sisäsaaristosta edelleen välisaariston kautta ulkosaariston puuttomille luodoille ja harjusaarille. Ulkosaariston maisemaa leimaa meri ja harvakseltaan näkyvät puuttomat luodot ja lehtipuustoiset saaret. Ulkosaariston luontotyypit ovat avoimia tai puoliavoimia. Siirryttäessä välisaaristoon saaret ovat enimmäkseen metsäisiä, mutta edelleen löytyy avoimia ja puoliavoimia luotoja. Sisäsaaristo on jo selkeästi sulkeutunut ja maisemaa hallitsevat metsäiset ja suuret saaret meren osuuden ollessa vähäisempää. Suurimmilla saarilla on jo pysyvää asutusta ja viljelyksiä.

LUMO-ohjelman luonnosvaiheessa saaristoon ja rannikkoon liittyen tunnistettiin kolme hyvin laaja monimuotoisuuskeskittymää, vaikka koko alueella monimuotoisuus on valtakunnallisestikin tarkasteluna suurta. Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelmassa tunnistettiin näiden kokonaisuuksien ohella lisäksi neljä muuta luonnonolosuhteiltaan poikkeuksellista ja keskenään erilaista keskittymää. LUMO-ohjelma lähtee

muodostamaan kokonaissuunnitelman pohjalta lopullisia keskittymiä. Huomattavaa kuitenkin on, että luonnonhoidon kokonaissuunnitelman keskittymät on hahmotettu luonnonhoidon näkökulmasta, joten muutoksia niihin ja lisäyksiä monimuotoisuuskeskittymiin varmasti tulee käsittelyn alkaessa.

Pohjoisen Saaristomeren monimuotoisuuskeskittymä koostuu väli- ja ulkosaariston pieni- ja suuri- ja suuri-erilaisia luontotyyppisiä, kuten ravinteisia lehtoja, kalkkivaikutteisia ketoja, saarnimetsiä, pähkinäpensaita, sekä erilaisia hakamaat. Voimakas maaperän ja kallioiden kalkkivaikutus näkyy lajistossa. Lisäksi maisema on erämainen, mutta samaan aikaan perinteisten maankäyttömuotojen leimaama maisema. Jyrkkäpiirteinen kalliorakenne on synnyttänyt mikroilmastoltaan vaihtelevan kokonaisuuden ja mahdollistanut poikkeuksellisen runsaan uhanalaisten lajien määrän.

Keskittymä on keskeinen osa saariston kalkkivaikutteisten saarten verkostoa ja se jatkuu läpi Houtskarinvuonon, Korppoon ja Nauvon aina Kemiönsaarelle saakka, missä vaikutus vähitellen heikkenee. Se on myös keskeinen osa koko rannikon kattavaa rannikon luontotyyppien verkostoa, missä esiintyy erityisesti lehtoja ja karuja mänttiköitä, luontaisia ja kulttuurivaikutteisia niittyjä sekä runsaasti laajoja perinnemaisemakokonaisuuksia. Alueen suurta monimuotoisuutta kuvaa muun muassa se, että keskittymällä esiintyy yli 200 uhanalaista kalkkivaikutteisten elinympäristöjen rantojen, perinnebiotooppien ja lehtojen lajia. Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelmassa tämä keskittymä jaakautuu kahteen keskenään erilaiseen luonnonhoitoalueeseen.

Rannikon teemaryhmän ensimmäisessä kokouksessa tammikuussa 2026 tarkennettiin keskittymien lähtökohdaksi Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelman luonnonhoitoalueet. Keskittymien tarkastelu jatkuu teemaryhmien kokouksissa ja paikkatietotarkasteluilla. Lisätietoja kokonaissuunnitelmasta.

Varsinais-Suomen sisäosat Varsinais-Suomea luonnehtivat laajat ja tehokkaassa käytössä olevat peltoaukeat talousmetsineen ja tiheähkö asutus. Vaikka sijaitsevat hemiboreaalisessa lehtokeskuksessa, peltoalueiden monimuotoisuus on hyvin vähäistä ja monimuotoisuutta luonnehtii jyrkkärajaisuus. Saaristo ja jokivarret nousevat esiin erittäin korkealla monimuotoisuudellaan, joka rajautuu viljeltyihin alueisiin. Maisema on nopeasti vaihtelevaa myös maaperän vaihtelevuuden vuoksi (rehevät savitasangot versus kalliiset mäet).

Turun alue on tammiverkoston ydinaluetta Suomessa ja tammien ketju jatkuu keskittymän sisällä etenkin etelään, mutta myös pohjoiseen. Tammiverkosto kytkeytyy Saaristomeren lehtoihin, mutta länsisuunnan lehtokeskukseen se yhdistyy heikosti. Lehtoverkoston seuraavat keskittymät sijaitsevat suhteellisen kaukana, mutta mallinnukset

osoittavat vahvaa potentiaalia verkoston vahvistamisen mahdollisuuksista. Metsäiset alueet keskittyvät maakunnassa sen reunoille. Lehtoverkostoista merkittävin lienee maakunnan itärajan yhtenäinen, kumpuileva metsäalue, jossa kalkkikalliot ja runsasravinteisuus ovat yleisiä. Kokonaisuus on samaa verkostoa Lohjan alueen verkoston kanssa.

Perinnebiotooppien poikkeuksellisen monimuotoinen ja -lajinen verkosto yhdistyy rannikon valtakunnalliseen perinnebiotooppiverkoston. Saariston monilajiset kedot muodostavat yhdessä rannikon runsaan ketoverkoston kanssa valtakunnallisen ketojen ydinalueen. Keskittymältä on tavattu useita satoja uhanalaisia hemiboreaalisien vyöhykkeen elinympäristöihin painottuneita lajeja.

Soita Varsinais-Suomessa on monia muita maakuntien vähemmän. Maaperän, topografian ja lehtokeskuksen perusteella voidaan olettaa, että maakunnassa on ollut runsaasti erilaisia runsasravinteisiä suokokonaisuuksia, jotka on sittemmin muutettu pelloiksi. Soita löytyy edelleen ja merkittävimpiä esiin nousevat Teijon ja Kurjenrahkan kansallispuistojen laajat kokonaisuudet, jotka kytkeytyvät maakuntarajojen verraten laajahkoihin monimuotoisiin metsäkokonaisuuksiin.

7. Uhanalaiset lajit Lounais-Suomessa

Yleisesti Lounais-Suomessa uhanalainen lajisto on keskittynyt vahvasti Varsinais-Suomen hemiboreaaliselle vyöhykkeelle. Laajemmin tarkasteltuna molempien maakuntien saaristossa ja rannikolla erilaisten elinympäristöjen kirjo on suurin ja tätä kautta myös lajien, myös uhanalaisten, määrä voi olla suuri. Sisämaa-alueet ovat homogeenisempia ja lajimäärät jäävät tästäkin syystä vähäisemmiksi. Tästä poikkeuksena muuta sisämaata monimuotoisempina nousevat esiin Varsinais-Suomen kalkkivaikutteiset alueet ja jotkin perinnebiotooppien keskittymät. Satakunnassa korkeampi uhanalaisten lajien määrä sisämaassa liittyy joko harjujaksoihin tai laajempiin sisävesikokonaisuuksiin.

Pelkästään uhanalaisten lajien määriä tarkastellen Varsinais-Suomesta on tunnistettu viimeisen 25 vuoden aikana lähes tuhat uhanalaista lajia ja Satakunnassakin yli 300. Elinympäristöiltään mosaiikkimainen Varsinais-Suomi on Saaristomeren, eteläisen sijainnin ja pienipiirteisten luontotyyppien lukuisuudessa valtakunnallisesti monimuotoisin, sieltä kuitenkin lähes puuttuvat Suomelle muuten tyypilliset piirteet kuten suuret suot, lukuisat järvet ja laajat metsäalueet. Satakunnan luonnon erityispiirteinä on Selkämeren sekä suurten jokien ja poikkeuksellisen Kokemäenjoen suiston lisäksi eteläiset laajat erämaiset metsä- ja suokokonaisuudet harjuineen sekä maankohoamisrannikon ja ulkosaariston arvokkaat luontotyypit. Molemmissa maakunnissa lajien uhanalaistumiskehitys noudattelee elinympäristöjen mukaista huolestuttavaa valtakunnallista suuntausta.

Eliöryhmistä lintujen esiintymiskuva poikkeaa monista muista lajiryhmistä, lintulajeja on paljon omine elinympäristövaatimuksineen ja lintutietoa on paljon, joten niitä käsitellään jäljempänä erikseen.

Satakunnan rikkonainen saaristo- ja rannikkovyöhyke on lajistollisesti maakunnan monimuotoisin. Uhanalaista lintulajistoa on paljon, mutta myös muuta vaateliasta lajistoa esiintyy runsaasti. Maankohoamisrannikon avoimilla ja puoliavoimilla rantaniityillä, perinnebiotoopeilla ja lehdoilla tavataan näihin elinympäristöihin erikoistuneita uhanalaisia lajeja, kuten vaarantunut pikkuapollo ja levinneisyydeltään myös sisämaan kosteilla niityillä ja niittyrannoilla esiintyvä erittäin uhanalainen tummaverkkoperhonen. Putkilokasveista rannikon laidunkedoilla ja hakamailla esiintyy muun muassa erittäin uhanalaista nummimataraa.

Avoimilla rannoilla ja Kokemäenjoensuiston lietealueilla esiintyy monia uhanalaisia putkilokasviharvinaisuuksia, kuten erittäin uhanalaiset lietetatar ja suolayrtti sekä vaarantuneet nelilehtivesikuusi ja ruskokaisla. Dyyniluontotyyppeihin on myös kytkeytynyt joukko pitkälle erikoistuneita lajeja ja esimerkiksi äärimmäisen uhanalaisen kyrmymerimyyriäisen maassamme harvat esiintymispaikat löytyvät täältä.

Sisämaahan siirryttäessä Satakunnan mittavilta metsä- ja suoverkostoilta harjuineen löytyy arvokasta lajistoa. Esimerkiksi karujen soiden suoperhosista tavataan erittäin uhanalaista kirjoviiksikoita (Satakunnassa nevalaji) ja vaarantunutta suovenhokasta. Rehevillä soilla, kuten korvissa, esiintyy muun muassa erittäin uhanalaista varjotupsukoita.

Harjualueiden laiteilla tavataan monia lähteistä ja lähdevaikutteisuudesta riippuvaisia uhanalaisia lajeja, kuten äärimmäisen uhanalainen piilosammal ja erittäin uhanalainen otalimisammal. Pohjois-Satakunnassa on myös maan merkittävin erittäin uhanalaisen lähdesaran esiintymäalue. Harjujen paahderinteillä esiintyy laaja joukko vaateliaita lajeja. Putkilokasveista muiden muassa erittäin uhanalaiset hietaneilikka ja harjulieko. Satakunnan harjujen harvinaisia hyönteisiä ovat Säskylänharjun äärimmäisen uhanalaiset harjusiniipi ja ruususiipisirkka.

Virtavesien lajeista Pohjois-Satakunnassa esiintyy esimerkiksi erittäin uhanalaiset purotaimen ja jokihelmisimpukka. Kokemäenjoessa taas on vaarantuneen vuollejokisimpukan laaja esiintymäalue. Vaateliaita metsälajeja ovat muun muassa erittäin uhanalainen kantopaanusammal sekä vaarantuneet aarni- ja haapariippusammal.

Varsinais-Suomen uhanalaislajistoa tavataan runsaasti monilta alueen pääluontotyypeiltä. Keskeisiä ovat monet avoimet ja puoliavoimet elinympäristötyypit, kuten useat perinnebiotoopit ja luontaisesti aukeat alueet. Hemiboreaalisella vyöhykkeellä myös lehtojen ja jalopuumetsien merkitys on suuri. Paikoin kalkkivaikutteisuus lisää uhanalaisten ja harvalukuisten lajien esiintymistodennäköisyyttä ja monimuotoisuutta.

Varsinais-Suomen uhanalaislajisto keskittyy voimakkaasti Saaristomerelle ja rannikolle, missä monimuotisuus on maan suurinta. Syynä eteläinen sijainti, poikkeuksellisen laaja saaristo sekä monipuolinen maaperä. Lisäksi maakunnan itäosissa on, kalkkialueiden, ohella, valtakunnallisesti edustavimpia perinnebiotooppikokonaisuuksia.

Saaristomerellä tavataan satoja uhanalaisia hemiboreaalisien vyöhykkeen elinympäristöihin painottuneita lajeja, joita esiintyy vain täällä. Ulko- ja välisaariston kalkkivaikutteisten elinympäristöjen, rantojen, perinnebiotooppien, harjusaarten paahdeympäristöjen ja lehtojen muodostaman pienipiirteisen ja mosaiikkimaisen verkoston lajirunsautta edustavat muun muassa uhanalaiset pikkuapollo ja seljakämmekkä, lehtotakiainen ja hiippasammalet, metsäomenapuu sekä horkkakatkerö. Lisäksi saariston itäreunalla esimerkiksi meriotakilokki, ketokurho, isoapollo ja kalliosinisiipi.

Sisäsaaristossa ja rannikolla kallio-, lehto- ja jalopuumetsien sekä avointen kulttuuriympäristöjen osuus kasvaa. Uhanalaislajisto erittäin monipuolinen ja noudattelee harvinaisten elinympäristön suurta määrää. Sadoista uhanalaisista täällä esiintyy muun muassa vuorimunkki, kalliorikko, ripsisiippa, rupimantteri, verijuotikas, jalokultajäkälä, tammikukkajäärä, erakkokuoriainen, nätkelmämaamehiläinen, palosirkka, isoapollo, luolaaukokki, kaunojalkatatti, kalkkikeijunjäkälä, kimalaisorho, saunionoidanlukko, vuorimunkki ja kevätsara.

Sisämaahan siirryttäessä Varsinais-Suomen itäosan perinnebiotooppien kokonaisuudet ovat merkittävimpiä maassamme. Savijokivarsien perinnebiotoopeihin liittyy usein myös arvokkaita lehtoja. Esimerkiksi Häntälä-Rekijoen monimuotoisuuskeskittymällä esiintyy erityisen paljon uhanalaista lajistoa. Seudulta löytyy pikkuapollon Pohjoismaiden merkittävin populaatio. Muuta uhanalaislajistoa on esimerkiksi laiduntuhkapaarma, isolaa- kasittiäinen, hakasuikerosammal, jalopiilojäkälä, paasihiippasammal, mäkihiilikoi, silotadelaakanen, esikkokaitakoi, paahdelantiainen, saunionoidanlukko, vienansara ja tarhaukonsieni.

Maakunnan itäosasta löytyy myös merkittäviä kalkkikallioiden, lehtojen, harjumetsien ja pienvesien kokonaisuuksia harvinaisine ja uhanalaisine lajeineen. Maakuntarajan molemmin puolin Salon ja Lohjan kaupunkien alueilta löytyy vaateliasta kalkkialueiden ja lähteisten pienvesien lajistoa, kuten kalliosinisiipi, vuorilaulukaskas, punavalkku, punakirkiruoho, pikkuhanhikki, imeläkurjenherne, pommerinvirna, lehtonoidanlukko, seinäraunioinen, serpentiiniraunioinen, korpichohtosammal ja harsosammal. Lisäksi siellä esiintyy runsaasti kalkkialustalla viihtyviä uhanalaisia jäkäliä ja sammalia, kuten pikkukonnanjäkälä, ruutumustuainen, pisarakonnanjäkälä, isokuoppajäkälä, kalkkipistejäkälä, pohjankorvasammal ja kalkkihankasammal. Edustavaa perinnebiotooppilajistoa tavataan myös maakunnan toiselta laidalta Laitilan alueelta, mistä löytyy rannikon tuntumassa tyypillistä ketojen ja lehtojen mosaiikkia. Uhanalaista ja vaateliasta lajistoa

täällä edustavat muun muassa valkoreunapussikoi, rusolaukkaneilikka, tähkämaitikka, toukokuusamahitukoi, kaunokkikätkökääriäinen, kihokkisulkanen ja ajuruohosulkanen.

Harjumetsiä ja harjujen paahdealueita sekä lähteisiä luontotyyppejä ja piensoita löytyy niin ikään runsaasti maakunnan itäosista. Uhanalaislajisto pitkälti joko paahde- tai läheteikkölajistoa, kuten hietaneilikka, kangasraunikki, harjulieko, lähdepurolaakanen, lähdesirvikäs, ajuruohovarsikoi, kenttähietakoi, kypälälattakoi ja nunnakirjokoisa.

Laajempia erämaisia metsä- ja suokokonaisuuksia Varsinais-Suomessa on Satakunnan maakuntarajan molemmin puolin Kurjenrahka-Vaskijärven monimuotoisuuskeskittymällä ja sen ympäristössä. Seudulla tavattava uhanalaislajisto on pitkälti sidoksissa luonnonmetsiin ja laajaan joukkoon soiden luontotyyppejä. Uhanalaislajistoon kuuluvat muun muassa kantokinnassammal, kantopaanusammal, kalliokaulussammal, kanto-raippasammal, sitkankääpä, aarnisammal, korpichohtosammal ja rämekarvajalka.

Lounais-Suomen uhanalainen linnusto

Lounais-Suomi on yksi Suomen linnustollisesti monipuolisimmista alueista. Lajistollinen runsaus perustuu vaihtelevaan maisemarakenteeseen, leutoon ilmastoon sekä laajaan saaristo- ja rannikkovyöhykkeeseen ja sijaintiin muuttoreittien varrella. Lounais-Suomessa pesivän lajiston ohella alue on valtakunnallisesti merkittävä sekä muuttaville että levähtäville linnuille. Alueen ilmasto on poikkeuksellisen leuto ja pitkä kasvukausi mahdollistaa monien muualla Suomessa vähälukuisten eteläisten lajien esiintymisen. Vähälumiset talvet helpottavat monien lajien talvehtimistä ja esimerkiksi vesistöt pysyvät pitkään sulana helpottaen vesilintujen talvehtimistä.

8. Paikkatietotyön eteneminen eri teemoissa

Metsät ja suo -teemaan liittyen käytössä on esimerkiksi soiden ja kivennäismaiden ojitustilanteesta kertovia aineistoja ja tietoa metsätaloudelle herkistä vesistöistä. Lisäksi laajojen metsä- ja suokokonaisuuksien hahmottamiseksi teetettiin Laajat luontoalueet-aineisto maakuntien erämaisimpien seutujen tunnistamiseksi. Aineistoon on karkeistettu maakuntien yhtenäiset yli 500 hehtaarin soiden ja metsien muodostamat luontoalueet riippumatta niiden käytöstä. Aineiston tuotti Suomen ympäristökeskus.

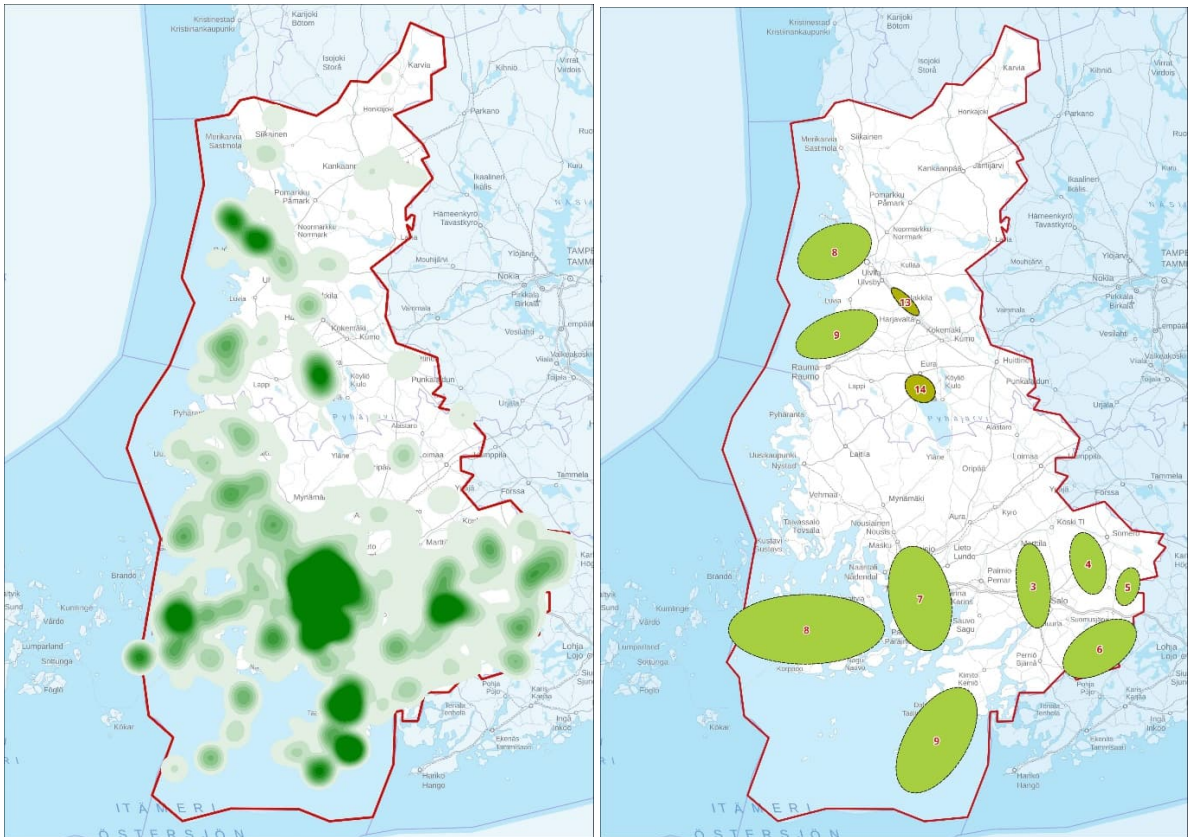
Tunnetuista laji- ja luontotyyppitiedoista poimittiin erikseen käsiteltäväksi kaikki lehtoihin liittyvät aineistot. Lajiaineistoista käytettiin lajitietokeskuksesta haettuna kaikki uhanalaiset ja silmälläpidettävät lehtolajit, joista tuotettiin uhanalaispainotetut lämpökartat edellä mainitulla menetelmällä. Lisäksi käytettiin Suomen ympäristökeskuksessa tuotetun metsälintujen indikaattoriaineiston valkoselkä- ja pikkutikkamallinnuksia.

Lehtojen luontotyyppiaineistojen käsittely eteni koostamalla Metsähallituksen Luontopalvelujen ylläpitämästä Suojelualueiden kuviotietojärjestelmästä (SAKTI) jalopuu-, vanhat tammimetsät- sekä lehtokuviot. Lisäksi poimittiin Suomen Metsäkeskuksen metsälaki- ja ympäristötukikohteiden lehtokuviot. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen järjestelmistä haettiin lehtojensuojeluohjelman toteuttamattomat inventointialueet sekä ehdotetut ja toteutetut luon-nonsuojelulain luontotyyppirajausten kuviot. Uhanalaisten luontotyyppien aineistoista ladattiin aluemaiset jalopuulehtokuviot. Lehtoluontotyypeistä tuotettiin uhanalaispainotetut lämpökartat aiemmin mainitulla menetelmällä. Lisätietoa lehtoalueiden maakunnallisesta sijainnista saatiin Luonnonvarakeskuksen tuottaman liito-oravalle sopivien elinympäristöjen ennustemallista.

Täydentävää kuvaa suojeltujen lehtojen kytkeytyneisyydestä saatiin Suomen ympäristökeskuksen tekemästä Circuitscape-analyysistä. Analyysissä käytettiin SAKTI-järjestelmän ja Suomen Metsäkeskuksen metsälakilehtokuvioita. Resistanssipintana oli Tapion hankkeessa tuotettu lehtoindeksi.

Analyysien tuloksien perusteella löydettiin toisaalta lehdoille tärkeitä keskittymät ja lisäksi pystyttiin tunnistamaan aiemmin määritettyjen, kaikkien lajien ja luontotyyppien perusteella esiin nousseiden, lisäksi joitakin lehdoille tärkeitä alueita keskittymien ulkopuolelta.

Metsä- ja suo -teemaan työ jatkuu kangasmetsien ja soiden analyysien pohjalta. Menetelmissä painottuvat jatkossa enemmän tutkimuslaitosten, kuten Suomen ympäristökeskus ja Luonnonvarakeskus, tuottamat mallinnukset ja aineistosynteesit.

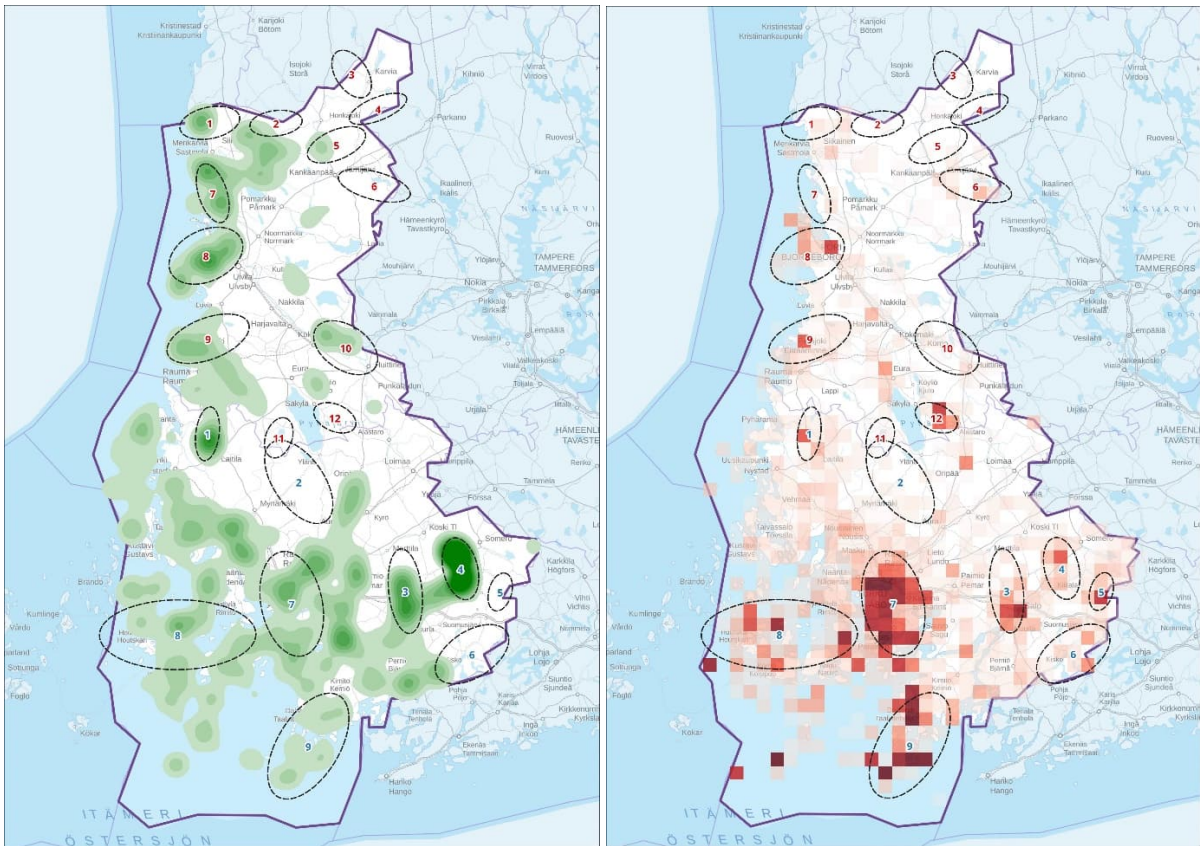
Metsä- ja suoteemassa tuotettiin muun muassa lämpökartta uhanalaisesta lehtolajistosta sekä kartta lehdolle tärkeimmistä keskittymistä. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Perinnebiotoopit ja muut avoimet alueet -teemassa lajiaineistoista tuotettiin uhanalaispainotettu lämpökartta kaikista uhanalaisista ja silmälläpidettävistä lajeista, joiden ensisijainen elinympäristö on jokin perinnebiotooppi. Lajitieto syötettiin myös hilaruutukartalle (5x5km) havainnollistamaan perinnebiotooppilajistolla tärkeitä alueita. Analyysien tuloksista poimittiin aiemmassa vaiheessa määritetyt keskittymät, jotka ovat teeman lajistolle merkittävimpiä sekä alueet, jotka nousevat esiin keskittymien ulkopuolelta teeman elinympäristöille tärkeinä ja jatkossa pohdittavina alueina.

Luontotyyppien lähtöaineistona käytettiin Metsähallituksen Luontopalvelujen ylläpitämästä Suojelualueiden kuviotietojärjestelmän (SAKTI) perinnebiotooppimoduulin kuviotietoja. Aineistosta tuotettiin uhanalaispainotettu lämpökartta ja hilaruututarkastelu (5x5km).

Lisäksi hankkeessa on tuotettu Perinnebiotooppien kunnostuspotentiaali Varsinais-Suomessa raportti (Lampinen, J. & Mussaari, M. 2025). Raporttiin liittyen on tehty laaja analyysi, joka tarkoittaa valtakunnallista priorisointia ja hahmottelee, miten perinnebiotooppien kunnostuspotentiaali vaihtelee Varsinais-Suomessa, hyödyntäen sekä historiallista että nykyistä aineistoa perinnebiotooppien lajiston ja luontotyyppien esiintyvyydestä.

Teeman aihepiiristä tuotettuja aineistoja hyödynnetään ja syvennetään LUMO-ohjelman jatkotyössä. Täydennystä saadaan Suomen ympäristökeskuksen analyysien valmistuessa hankkeen edetessä.

Perinnebiotooppiteemassa tuotettiin muun muassa kartat teeman luontotyyppien ja uhanalaisen lajiston sijoittumisesta Lounais-Suomessa. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Perinnebiotoopit ja muut avoimet – verkostosuunnittelun esimerkkinä

Perinnebiotoopit ja muut avoimet luontotyypit ovat Suomen maisemassa harvinaisia. Niiden ja niiden monimuotoisuuden merkitys jakautuu kolmeen rooliin. (1) Perinnebiotoopeilla on pinta-alaansa nähden poikkeuksellisen suuri rooli uhanalaisten lajien, kosteikoiden, rantojen luontaisten niittyjen ja ketojen sekä tammimetsien lajiston säilyttäjänä. (2) Toiseksi perinnebiotoopeilla on poikkeuksellinen rooli ekosysteemin tukipalveluna maatalousmaisemassa, jossa ne tuovat muutoin erittäin vähälajiseen peltoympäristöön huikean määrän monimuotoisuutta. Niiden rooli ekosysteemipalvelujen tuottajana onkin keskeinen, ja esimerkiksi pölyttäjälajiston ylläpito ei onnistu ilman perinnumaisemia. Osa perinnumaisemien lajeista on kotoisin rannoilta ja erilaisista dynaamisista ympäristöistä, jotka ovat maisemasta kadonneet, vahvasti heikentyneet ja joiden palauttaminen on suuressa mittakaavassa haastavaa. (3) Kolmas rooli liittyy kulttuuriperintöön ja perinnumaisemien vahvaan rooliin historiassa. Ne ovat eläviä esimerkkejä ihmisen ja luonnon yhteistyöstä, ihmisen maailmanvalloituksen keskeisenä elementtinä

ne ansaitsivat runsaasti tutkimusta, sillä perinnemaisemat ovat kaikkien aikojen vaikuttavin luontopohjainen ratkaisu, johon ihminen on nojautunut matkallaan haastavimmille elinalueille, kuten Suomeen. Referoimme usein perinnemaisemista puhuessamme viimeisen parin sadan vuoden kaltaiseen tilanteeseen ja perinnemaisemien muottiin, vaikka perinnemaisemia on ollut Suomessa jo vähintään tuhat vuotta.

Lounais-Suomi on paljon vartijana perinnemaisemien luontotyyppien osalta. Sekä luontotyyppien että uhanalaisten lajien määrät ovat täällä korkeimmillaan Suomessa. Vahva kulttuurivaikutus luo myös haasteita kokonaisuuden käsittelylle ja kaikkien luontotyyppien tavoitteiden huomioimiselle pienillä pinta-aloilla. Siksi verkostosuunnittelumalli kehitettiin päätösten tueksi, kaikkien arvojen huomioimiseksi samanaikaisesti. Saariston avointen luontotyyppien käsittely viime vuosikymmenenä antaa osviittaa myös muiden harvinaisten luontotyyppiryhmien käsittelylle.

Case Saaristomeri (2021): suunnittelua kolmella tasolla

Verkostosuunnittelun lähtökohta ja testikenttä on Saaristomeri ja Suomen rannikko. Saaristossa luontotyypit sijaitsevat toistensa lomassa pienipiirteisesti vaihdellen erittäin arvokkaista luonnonmetsistä ja runsasravinteisista lehdoista erittäin arvokkaihin perinnemaisemakokonaisuuksiin, linnustollisesti arvokkaihin saaristomosaiikkeihin sekä dynaamiseen rantaviivaan. Saaristomeri on ainoa alue Etelä-Suomessa, jota hallitsevat avoimet luontotyypit. Saaristomeren luonnon monimuotoisuus on vahvasti riippuvainen luonnonhoidosta, etenkin avoimuuden ylläpidosta.

Avointen ja puoliavointen luontotyyppien lisääminen on välttämättömyys, mutta hoitoratkaisut vaihtelevat eri osissa saaristoa riippuen ekosysteemien sisältämistä luontotyypeistä, niiden kunnosta, lajistosta ja hoidon tilasta. Ratkaisut vaativat vahvaa vuoropuhelua luonnonsuojelun asiantuntijoiden kesken. Luonnonhoidon suunnittelija on jatkuvasti luonnonsuojelullisten kompromissien edessä.

Luonnonhoito on kallista etenkin saaristossa. Tarve on valtava, sillä uhanalaista lajistoa on suuri määrä, mutta elinvoimaisten esiintymien määrä pieni. Kohde kohteelta etenevä hoitotapa ilman kokonaisvaltaista arviointia on tehotonta. Lisäksi kustannusten arviointi vaatii tarkastelua myös tuloksen ja hyötyjen suhteessa. Näin ollen mitä suurempi monimuotoisuushyöty ja mitä varmempi positiivinen tulos on, sitä kannattavampi sijoitus on. Hoitotoimien keskittäminen siten, että populaatiot tulevat turvatuiksi kokonaisuutena on siis teoriassa huomattavasti kustannusvaikuttavampaa. Edelleen yhteistyö eri organisaatioiden kesken sekä yhteiskehittäminen tutkimuslaitosten kanssa parantaa vaikuttavuutta.

Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelma pyrkii kokonaisvaltaiseen luonnon monimuotoisuuden suunnitteluun. Se on paikkasidonnainen ja toimii kolmella tasolla.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jokainen kunnostuskohteen hoitopäätös ja suunnitelma sisältää ohjeita valtakunnallisesta tasosta paikalliseen.

Valtakunnallinen taso

Aluetason suunnitelmassa lähtökohtana on Suomen kattava Zonation- verkostotarkastelu (*Raatikainen, K., J. ja muut 2017*). Julkaisu edeltää kokonaissuunnitelmaa ja sen tarkoituksena oli tutkia missä Suomessa esiintyvät lajiston ja luontotyyppien kannalta merkittävimmät kokonaisuudet perinnebiotooppien lajiston turvaamiseksi. Saaristomeren näkökulmasta julkaisu:

- nostaa esiin tieteellisesti perustellun erityistarpeen perinnebiotooppien luontotyyppien lisäämiselle juuri Saaristomerellä.
- julkaisu nostaa esiin koko länsirannikon, mutta erityisesti Saaristomeren ydinalueena lajien ja luontotyyppien turvaamistoimien lisäämiselle
- osoittaa tarpeen Saaristomeren avointen ja puoliavointen luontotyyppien tarkemmalle suunnittelulle

Taustalla on joukko muitakin Zonation- analyysijä (mm. *Mikkonen 2013*), jotka nostavat Saaristomeren esiin erityisenä kohteena luonnonarvojen ja -hoidon kannalta. Hyvin kiistatonta on, että Saaristomeren linnustollisesti ja Itämeren saaristona ja maailman suurimpana saaristona vailla vertaansa. Meidän artikkelimme tutkii kokonaisuutta etenkin avointen luontotyyppien näkökulmasta. Avoimet luontotyypit ovat erityisen merkittäviä niin perinnemaisemien kuin harjujen lajeille sekä saaristolinnustolle.

Maakunnallinen taso (puuttui 2021, toteutetaan osana LUMO-ohjelmaa)

Perinnebiotooppien verkoston maakunnallisen tason tarkempi tarkastelu toteutettiin osana LUMO-ohjelmaa. Maakuntatason tarkastelu toteutetaan usean priorisointityökäytön yhdistelmänä. Zonation analyysit tuotetaan teemoittain ja tarkempi Varsinais-Suomea koskeva niittyjen historiallista kytkeytyneisyyttä tutkinut raportti on juuri ilmestymässä. Se nostaa edelleen rannikkoa esiin keskeisenä alueena kohdeluontotyyppien ja lajien verkostojen näkökulmasta. (Lampinen & Mussaari 2026).

Perinnebiotooppien verkostotarkastelu on osa LUMO-ohjelman kattavaa luontotyyppien verkostojen tarkastelua. Verkostoja tarkastellaan teemakokonaisuuksittain (luontotyyppiryhmittäin) ensin erikseen, sitten yhdessä. Tavoitteena on nostaa esiin etenkin kunkin verkoston kannalta merkittävimmät kohdekokonaisuudet ja niiden väliset yhteydet sekä eri kokonaisuuksien risteyskohdat. Verkostosuunnittelun kokonaisuudet:

Vesiluonto

Suuret joet (yhdistävä elementti)

Metsät ja suot (sisältää pienvedet)

Perinnebiotoopit ja muut avoimet luontotyypit (uusympäristöt, tienvarret)

Rannikko ja saaristo (luontaiset niityt, hemiborealiset lehdot ja jalopuumetsät ja kal-liot)

Lisäksi **meriluonto** liitetään muiden hankkeiden toimesta kokonaistarkasteluun

Kaupunkiluonnon ja maakunnallisten verkostojen yhteistarkastelu

Kokonaissuunnittelun tarve todetaan monia risteäviä arvoja ja toimia sisältävillä kohdekokonaisuuksilla ja lisätään alueellisiin toimenpiteisiin. Verkostosuunnittelu etenee tunnistamaan keskeiset arvot ja rakennepiirteet lajistokokonaisuuden ja luontotyyppien säilyttämiseksi.

Kokonaissuunnittelu paikallisella ja seudullisella tasolla: Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelma

Tarkastelualueeksi valittiin koko Saaristomeren ekologinen kokonaisuus hallinnollisten rajojen sijaan. Suunnitelma on tarkkarajainen vain suojelualueita koskien. Kokonaissuunnitelma antaa ohjeita ekologisille kokonaisuuksille (toiminnallisille verkostoille), jättäen näin avoimeksi vapaaehtoisen turvaamistoimien kehittymisen. Kun kohdealueelta nousee kohteita, ovat ohjeet valmiina ohjaamaan suunnitelmien suuntaa.

Saaristomeren luonnonhoidon kokonaissuunnitelma

- Profiloii avointen luontotyyppien hoidon kannalta merkittävimmät saaristomeren luontotyyppikokonaisuudet esiin ja esittää kokonaisuuksittain luontotyyppien määrän ja laadullisen lisäämistarpeen
- Integroi lajiston turvaamistoimien päälinjat osaksi luontotyyppien turvaamistoimia. Pyrkii näin parantamaan koko uhanalaisen lajiston huomioimista hoidon kohdentamisessa ja hoitotavoissa
- Nostaa keskusteluun luontoyhteyksien rakentamisen näkökulman. Alueen potentiaali tarkoittaa aluetason potentiaalia kyseessä olevien luontotyyppien kehittämisen ja verkostojen rakentamisen näkökulmasta.
- Tuo aluetason mukaan luonnonhoidon ja ennallistamisen kohdekohtaisiin suunnitelmiin ja parantaa näin kaikkien eliöryhmien huomiointia suunnitelmissa

Pyrkii tarvittaessa kompromissiratkaisuihin eri mittakaavatasoilla.

9. LUMO-teematyöpajojen tuloksia:

Metsien ja soiden teematyöpaja

Metsien ja soiden ensimmäinen teematyöpaja järjestettiin 2.12.2025. Raumalla. Osallistujia oli n. 40 henkilöä. Ensimmäisen työpajan tavoitteena oli kartoittaa osallistujien käsityksiä LUMO-ohjelman tavoitteista sekä osallistujien näkemyksiä ja toiveita koskien monimuotoisuuskeskittymiä ja niiden tietokortteja. Näitä kysymyksiä selvitettiin tapahtuman aikana Forms-kyselyillä sekä varsinaisessa työpajatyöskentelyssä käsiteltävillä kysymyksillä.

Työpajatyöskentelyssä jakaannuttiin ryhmiin osallistujien alueellisten intressien perusteella siten, että monimuotoisuuskeskittymien kartat ja tietokortit oli jaettu viiteen eri pöytään, joista osallistuja valitsi itselleen sopivimman. Varsinais-Suomen monimuotoisuuskeskittymät muodostivat kolme pöytäryhmää, Satakunnan kaksi. Työpajatyöskentelyssä ryhmillä oli tehtävänä vastata ensin kolmeen henkilökohtaiseen kysymykseen, jonka jälkeen siirryttiin ryhmätyöskentelyosuuteen, jossa käsiteltiin viittä eri kysymystä.

LUMO-ohjelman tavoitteeksi osallistujat vastasivat luontokadon pysäyttämisen ja monimuotoisuuden turvaamisen sekä LUMO-keskittymien ja priorisoinnin kautta ennallistamisen ja luonnonhoidon toimien keskittämisen. Tärkeinä lisänäkökulmina tuotiin esiin mm. toimijoiden ja maanomistajien välisen yhteistyön kehittäminen, sekä myös keskittymien ulkopuolella tapahtuva uhanalaisten luontotyyppien ja lajien suojelu ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimet.

Osallistujat pitivät monimuotoisuuskeskittymiä oikeasuuntaisina, riittävän laajoina ja hyvin aineistoihin perustuvina. Ryhmissä nousi kuitenkin myös huoli rajausten ulkopuolisten arvokkaiden kohteiden kohtalosta; vähentääkö LUMO-keskittymät niiden arvoa? Tietokortit nähtiin arvokkaina työkaluina esimerkiksi rahoituksen haussa, toimien priorisoinnissa sekä maankäytön suunnittelussa, ja niitä pidettiin selkeinä, visuaalisina ja kattavina. Tietokorteissa käytettyjen termien ja lyhenteiden osalta toivottiin jonkinlaista sanastoa, tai selitettä.

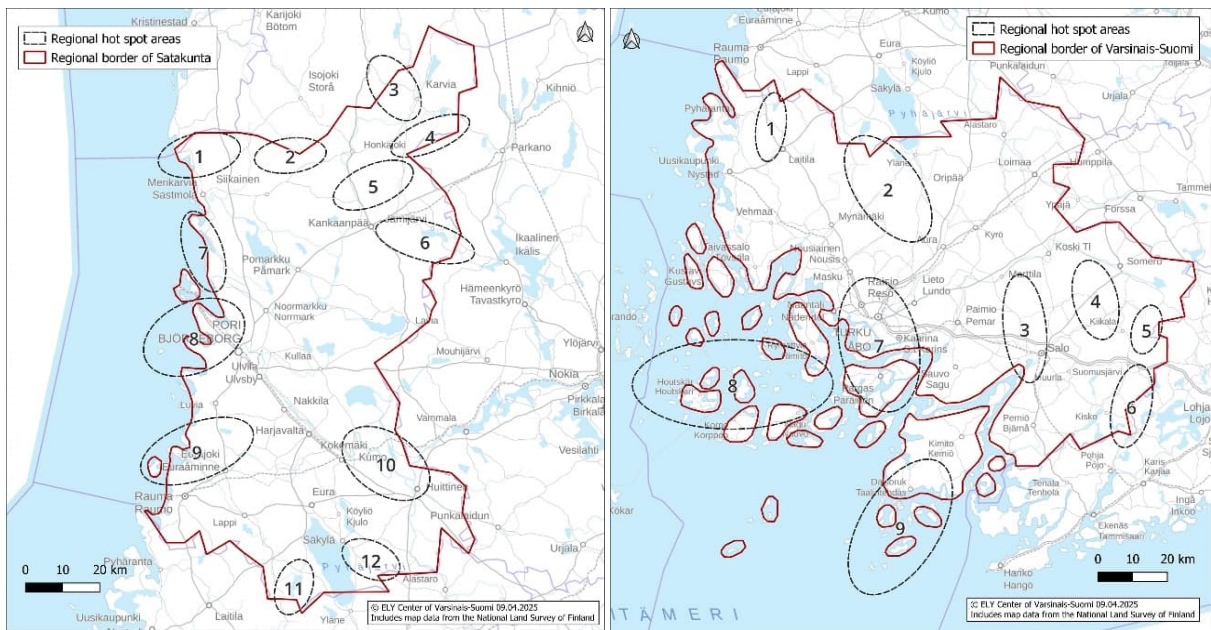
Tapahtuman lopussa osallistujilta kysyttiin Forms-kyselyllä palautetta työpajasta. Lähes kaikki vastaajat pitivät työpajaa tarpeellisena, ja kaikki suosittelisivat tapahtumaa työkavereilleen. Tuleviin työpajoihin kaivattiin enemmän aikaa ja konkretiaa, sekä osallistujien esittelyä. Kysyttäessä toiveita siitä, minkälaista lisätietoa osallistujat haluaisivat kuulla seuraavassa työpajassa, eniten ääniä saivat seuraavat aiheet: 1. luontotyypit 2. maakuntien metsien käyttö 3. lajit 4. analyysien sisältö.

Perinnebiotoopit ja avoimet –

Perinnebiotooppien työpaja on vielä ajan puutteen vuoksi tutkimatta

10. Monimuotoisuuskeskittymien tunnistaminen

Monimuotoisuuskeskittymät määritettiin luonnosvaiheessa olemassa olevan tiedon perusteella ja niistä nostettiin kartoille luonnonhoidon ja ennallistamisen kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Yksittäisten Natura-alueiden ympäröimistä välteltiin (tuplakorostus), sillä Natura-status jo itsessään nostaa kohteen merkittävien luontokohteiden keskittymäksi. Näin esimerkiksi Teijon kansallispuisto ja laaja Natura-alue jäivät luonnosvaiheessa ilman monimuotoisuuskeskittymää, vaikka laji- ja luontotyyppiarvot sen nostavatkin kartalle.

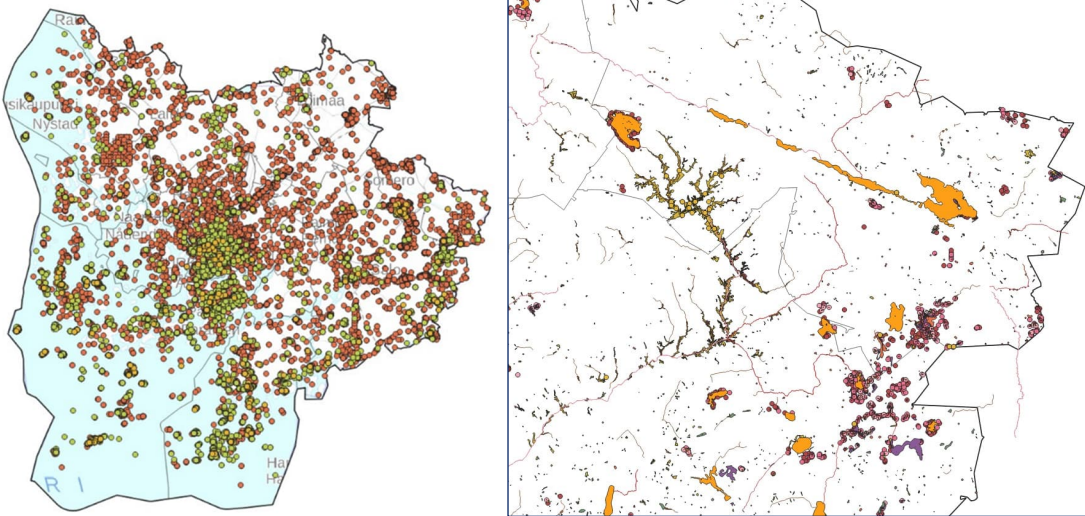
Monimuotoisuuskeskittymät ovat luonnon monimuotoisuuden ydinalueita. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Lajitiedot

Monimuotoisuuskeskittymien tunnistamisessa käytetyt lajitiedot pohjautuvat pääasiassa vuoden 2019 kansallisen lajien uhanalaisuusarvioon perustuvien Suomen Lajitietokeskuksen viranomaisportaalin uhanalaisten (CR, EN, VU) lajien havaintoihin aikavälillä 1.1.2000-17.12.2024. Lajiaineistossa on mukana myös EU:n Luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojellut lajit (jotka eivät uhanalaisia). Varmistamattomat kansalaishavainnot rajattiin aineiston ulkopuolelle. Lintuhavainnot jätettiin tässä vaiheessa tarkastelun ulkopuolelle niiden liikkuvuuden tähden. Lajihavaintojen geometriana oli piste- tai aluegeometria. Aluegeometriat muutettiin pistemäiseksi asettamalla piste havaintopolygonin keskikohtaan.

Lintujen osalta analyysissä käytettiin tässä vaiheessa Metsähallituksen Luontopalvelujen maakotkan ydinreviiriaineistoa sekä IBA ja MAALI-alueita. Lisäksi poimittiin kullekin

tunnistetulle keskittymälle osuvat 4. Lintuatlaksen 2022–2025 ja IBA- ja MAALI-alueiden uhanalaisten lintulajien tiedot.

Lajitiedot ladattiin pääasiassa Lajitietokeskuksen viranomaisportaalista (vasemmalla) ja Karttaote luontotyyppiaineistoista Varsinais-Suomen itäosasta ennen analyysiä (oikealla). Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Luontotyyppitiedot

Luontotyyppien osalta monimuotoisuuskeskittymien tunnistamisessa keskityttiin pääasiassa vuoden 2018 kansallisen luontotyyppien uhanalaisuuden arvioinnin (Kontula & Raunio 2018) mukaisiin uhanalaisiin (CR-VU) luontotyypeihin. Metsähallituksen suoje-lualueiden kuviotietojärjestelmästä (SAKTI) haettiin 1.8.-17.12.2024 välisenä aikana kuviotiedot seuraaville luontotyypeille: harmaat dyynit (VU), kalkkikalliot (VU), lehdot (VU), jalopuu- ja vanhat tammimetsät (VU), metsäiset dyynit (VU), variksenmarjadyynit (CR), boreaaliset luonnon-metsät (EN), harjujen valorinteet (VU), harjumetsät (VU), tulvametsät (EN), karukkokankaat (EN), letot (CR), primäärisuknessiometsät (EN), liikkuvat alkio-vaiheen dyynit (EN), dyynien kosteat soistuneet painanteet (EN), metsäluhdat (EN), aro-kosteikot (EN), kuivat nummet (EN), merenrantaniityt (CR), tulvaniityt (CR), perinne-biotoopit (CR).

Suomen ympäristökeskuksen 2024 suotyyppienkoosteaineistosta sekä soidensuojelun täydennysohjelman tuottamista aineistosta poimittiin erilleen suotyypit uhanalaisuusluokittain analyysiä varten. Korvet-paikkatietoaineisto perustui Suomen ympäristökeskuksen 2024–2025 laatimaan kuusivaltaiset ojittamattomat suot -aineistokoosteeseen ja SAKTI:n korpiaineistoon. Korville laskettiin Etelä-Suomessa keskimääräinen uhanalaisuusluokka (EN), koska aineistosta ei voitu erotella eri korpityyppejä. Suoaineistoista poistettiin aineistojen päällekkäisyydet.

Tulvametsien SAKTI-paikkatietoaineistoa täydennettiin Suomen ympäristökeskuksen Potut-hankkeen 2021 ja 2023 tuottaman potentiaalisen tulvametsän esiintymisen mallinnuksen tuottaman korkeimman esiintymistodennäköisyyden kuviotiedoilla.

Uhanalaiset ja arvokkaat sisävesiluontotyypit (matalat humusjärvet (VU), voimakkaasti pohjavesivaikutteiset järvet (DD), metsälammet (VU), suolammet (VU), runsasravinteiset lammet (EN), havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN), savimaiden purot ja pikkujoet (CR), suuret havumetsävyöhykkeen joet (VU), keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet (VU), keskisuuret savimaiden joet (EN), suuret savimaiden joet (CR), erittäin suuret joet (CR), runsasravinteiset järvet (EN) saatiin Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän vesienhoidon suunnittelun 3. suunnittelukauden (2022-2026) paikkatietoaineistoista sekä SYKE:n LuTu2018 joki- ja järvi-tyyppiaineistoista.

Pääosin vesienhoidon suunnittelun ulkopuolelle jäivät pienet virtavedet (havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet; valuma-alue < 100 km²) saatiin Suomen ympäristökeskuksen PURO-HELMI-hankkeen (2020–2021) tuottamasta mallinnusaineistosta. Pienten virtavesien tilaa mallintavasta paikkatietoaineistosta suodatettiin pois luonnontilaisuusluokan 1 virtavesijaksot, jotka olivat karttatarkastelun perusteella pääasiassa luonnontilaisuutensa lähes täysin menettäneitä suorina metsäojoja.

Lähteiden (VU) paikkatietoaineisto tuotettiin Suomen ympäristökeskuksen syksyllä 2024 koostamasta valtakunnallisesta lähdeaineistosta, joka sisältää esiintymätiedot lähteistä, lähteiköistä, tihkupinnoista ja muista lähteisistä kuvioista Maanmittauslaitoksen maastotie-tokannasta, Metsähallituksen suojelualueiden kuviotietoaineistosta, Suomen metsäkeskuksen metsävarakuvioista, ympäristöhallinnon Pisara-tietojärjestelmästä sekä muutamista muista lähteistä. Lähdeaineistoja täydennettiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Satakunnan ja Varsinais-Suomen E-luokan pohjavesialueiden inventointien aineistoilla.

Lampien luontotyypeistä uhanalaisten lampityyppien paikkatietoaineisto saatiin Suomen ympäristökeskuksen luontotyypin uhanalaisuusarvioinnin 2018 yhteydessä koostamasta lampiaineistosta. Järvien hiekkarantojen aineisto saatiin Suomen ympäristökeskuksen RantaPutte-hankkeen (2021–2022) yhteydessä tuottamasta hiekkarantojen ominaisuudet-paikkatietoaineistosta.

Maakuntien rannikon pienvesien (fladat ja kluuvit; VU) paikkatietoaineisto saatiin Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä Rannikon laguunit-paikkatietoaineistosta, jota täydennettiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen omilla flada-aineistoilla päällekkäisyydet poistaen.

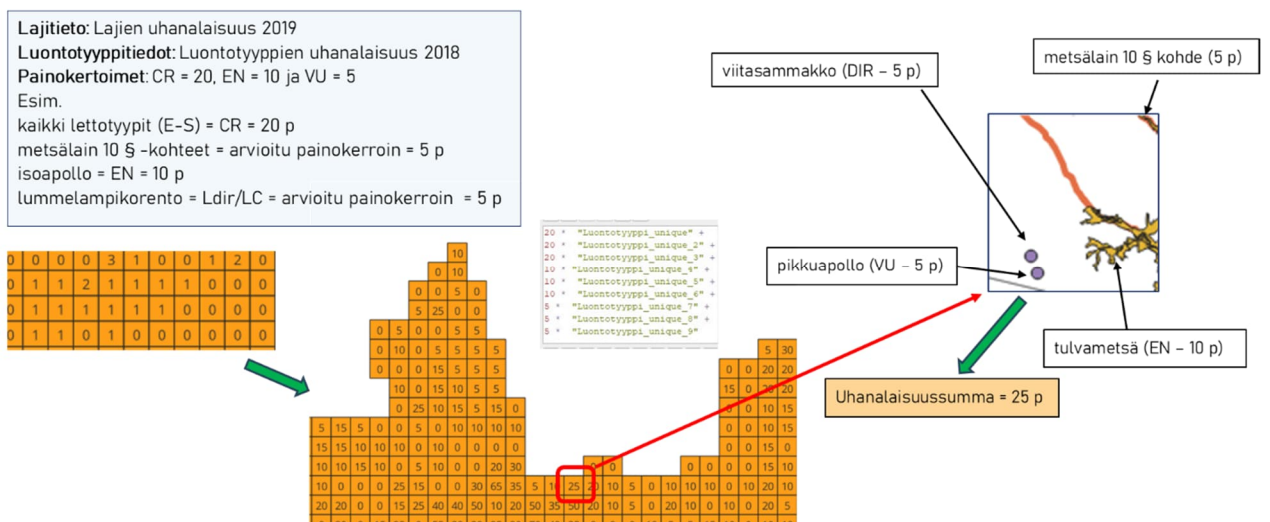
Osaksi luontotyypin paikkatietoaineistoja lisättiin sidosryhmiltä saatujen kommenttien perusteella seuraavia muita arvokkaita alueita kuvaavia paikkatietoaineistoja: Metsähallituksen Metsätalous Oy:n alue-ekologisen suunnittelun arvokkaat luontokohteet

(saatu 25.11.2024), Metsälain 10 §:n 2 momentissa tarkoitetut erityisen tärkeät elinympäristöt (ML10).

Aineistojen paikkatietoanalyysit

Lajihavaintopisteiden ja luontotyyppikuvioiden esiintymistä painotettiin uhanalaisuuskerroimilla (mm. Kontula ym. 2021) seuraavasti: CR 20; EN 10; VU 5. EU:n luontodirektiivin liitteen I luontotyypeille ja liitteen IV lajeille painotus oli 5. Metsälain mukaisille erityisen tärkeille elinympäristöille, Metsähallitus Metsätalous Oy:n alue-ekologisen verkoston luontokohteille sekä maakotkan reviirien ydinalueille painotus oli 5. IBA-alueiden painotus oli 20 ja MAALI-alueiden 10.

Maakunnan kattavalle 500 x 500 m metrin hilaruudukolle summattiin ruuduittain aineistoissa esiintyvien lajien, luontotyyppien tai muiden arvokkaiden alueiden lukumäärät painotettuna kullekin lajille/luontotyyppille annetun uhanalaisuuskerroimen avulla. Menetelmällä saatiin poissuljettua yhden lajin havaintoryppäiden aiheuttamaa vääristymää ja toisaalta aluemainen luontotieto tuli huomioitua koko kuvion laajuudelta. Lopuksi kerroimien avulla saatiin laskettua kullekin ruudulle sen uhanalaisuuspistesumma.

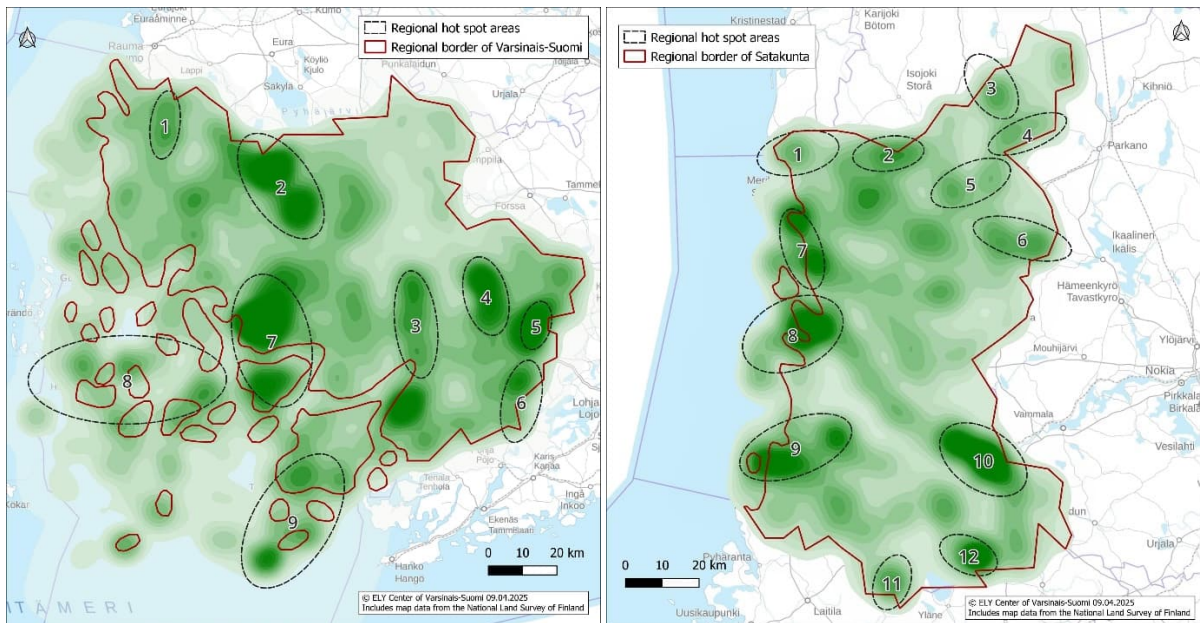

Laji- ja luontotyyppien tunnistamisen prosessikuvaus ja painokertoimien käyttö. Risto Vilen 2025.

Ruutuaineisto muutettiin pistemäiseksi ja pistemäiselle aineistolle tehtiin heatmap-analyysi QIS-ohjelman Heatmap-toimintoa käyttäen. Radius-arvoksi asetettiin 8000 m ja analyysissä kutakin pistettä painotettiin edellä lasketun uhanalaisuuspiste- arvon perusteella. Lopputuloksena oli maakunnan laajuinen olemassa olevaan tietoon perustuva uhanalaisten lajien ja luontotyyppien sijoittumista kuvaava lämpökartta.

Keskittymien tunnistaminen

Maakunnallisen lämpökartan, eri organisaatioiden asiantuntija-arvioiden ja muiden tausta-aineistojen sekä mallinnusten perusteella pystyttiin tunnistamaan monimuotoisuudeltaan arvokkaimmat keskittymät, jotka nousivat erilleen muista maakunnan alueista. Monimuotoisuuskeskittymät ovat luonnon ydinalueita, joilla maakunnalle ominaisten eri luontotyyppien ja lajien monimuotoisuus on korkeimmillaan. Keskittymien luonnokset kuvattiin kartoilla yleispiirteisillä ellipseillä.

Paikkatietoanalysein tuotetut lämpökartat antoivat hyvän pohjan keskittymien tunnistamiselle. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Keskittymien tietokortit

Jokaisesta tunnistetuista monimuotoisuuskeskittymästä tuotettiin erillinen tietokortti. Tieto-korteille kuvattiin monimuotoisuuskohteen yleispiirteinen sijainti, keskittymän luonnonympäristöjen yleiskuvaus sekä koostettiin tunnistamistyön tausta-analyysien perusteella kertyneitä laji- ja luontotyyppitiedon tunnuslukuja.

Kortilla kerrotaan myös keskittymän liittyminen osaksi laajempia maakunnallisia ja valtakunnallisia ekologisia verkostoja. Lisäksi tietokortti sisältää listauksen keskittymän pääelinympäristöillä esiintyvistä keskeisestä lajistosta. Tunnuslukuihin on koostettu keskittymällä esiintyvien uhanalaisten lajien ja luontotyyppien yhteenveto, ominaiset pääluontotyytit sekä muita alueella esiintyviä merkittäviä luontotyyppisiä.

Kokonaisuuden sekä valtakunnallisten ja maakunnallisten verkostojen kannalta keskeiset luontotyytit koostettiin ja nimettiin pääluontotyypeiksi. Pääluontotyytit ovat keskeisiä alueen luontotyyppiverkostojen näkökulmasta. Pääluontotyyppien turvaamis-

ennallistamis-, ja hoitotoimenpiteitä pyritään lisäämään alueella. Tietokorttien tunnuslukuja koottiin lisäksi taulukkoihin. Taulukoissa on muun muassa yhteenveto Natura, IBA- ja MAALI-alueista, uhanalaisten ja direktiivilajien lukumääriä sekä uhanalaisten luontotyyppien ja suojeltujen alueiden tunnuslukuja.

Tietokortit julkaistiin verkossa 2025 loppupuolella ja ne löytyvät Lounais-Suomen elinvoimakeskuksesta kotisivuilta: <https://elinvoimakeskus.fi//priediversity-life-hanke/varsinais-suomi>. Tietokortit ovat tämän suunnitelman liitteenä. (Liite 1 ja 2)

Luonnon ALA-HONKAJOKI-POHJANKANGAS monimuotoisuuskeskittymä

Monimuotoisuuskeskittymä
muodostuu kahden erityyppisen kokonaisuuden yhdistelmästä: Pohjankankaan harjualueen keskiosasta ja Karvianjoen jaksosta Ala-Honkajokella.

Monimuotoisuusverkostot
Osa laajaa harju- ja paahdeympäristöjen verkostoa. Harjualueen laiteita luonnehtivat keidasuot sekä lähteet ja lähdepurot. Latvedet ovat yhteydessä Karvianjoen valuma-alueen virtavesiverkostojen puro-, koski- ja jokilukontoon rantalehtoineen ja perinnebiotooppeineen.

Keskeistä lajistoa
jokihelmisimpukka, purotaimen, tummaverkkoperhonen, harjutiuko, tietanelilikka, lähdesara (väitakunnallisesti keskeinen esiintymäalue). Linnusta tukkasotka, jousisorsa, haapana, nokkana, ruisräikkä,kehrääjä, kangaskiuru, virtavästräkki, pettosirku.

Lajitunnusluvut: 18 uhanalaista lintulajia ja 1 MAALI-alue, jolla huomattavia vesilento- ja kahtajakääräntymiä. Muissa lajiryhmissä 12 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 35 uhanalaista luontotyyppiä. 1434 ha

Pääluontotyypit: Pieveet, lähteiköt, jokivarren oivat rannat, metsät, suot.

Muut merkittävät luontotyypit: Lehdot ja lähteiset lettonvat, perinnebiotoopit, harjumetsät, tulvametsät, purot ja pikkujot.

Tietotaso: Kohtalainen. Osa YSA-alueista inventoimatta. Metsien lajitiedot puuttuvia.

Tiedon ajantasaisuus: Paahdealueella osin vanhentunut.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kaikki Natura-alueet kuuluvat parhaimman 10 % joukkoon. Lähde-, harju- ja suoluontotyyppiä.

Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 2 Natura-alueita, joista toinen puro- ja jokiluotoa.

Kiireellisyys: Jokihelmisimpukka ei enää lisäänty.

Luonnonarvojen turvaaminen: Jokihelmisimpukkaa edellyttävä virtavesien rakenteellisia ja vedenlaatua parantavia toimia. Harjun laiteiden vesitalouden kokonaisvaltaisen parantaminen. Harjualueen toimet yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Sijaintikunta: Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet		Pohjankangas SAC		FI0200022	
		Pukanluoma SAC		FI0200119	
IBA- ja MAALI -alueet		Kymenlahti-Pitäjänoja		MAALI	
				120092	
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
1	7	4	1	4	3
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
302	657	2330	45	771	14
Uhanalaisten luontotyyppien - ja tt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
7	11	18	53	110	1271
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	2	2	0	19	24
CR luontotyyppi tai -ryhmä		EN luontotyyppi tai -ryhmä		VU luontotyyppi tai -ryhmä	
lettonvat		sarakivet		isovarurimet	
lettonvärmeät		lähteiköt		tupasvillatimet	
luonon niityt		alokivet		hauumetsävyöhykkeen lammasuot	
kosteat niityt		sararimet		keski-suuret hauumetsävyöhykkeen joet	
metsälaadun		kangasrimeet		lyhytorsiimeet	
hällamaat		korpiimeet		minerotofiset lyhytorsiimeet	
kangaskivet		ruohokivet		kalvakämevät	
		harjumetsät		sararimet	
Muut luontotyyppi-kohteet		luonnonmetsät		puollosararimet	
metsäkätköhtäet		suuret hauumetsävyöhykkeen joet		suolamet	
Metsähallitus metsätalous Oy luontokohteet		hauumetsävyöhykkeen purot ja pikkujot		kalvakärimet	
				tupasvillatimet	
				lehdot	
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät		puustoiset suot		humuspitoiset järvet ja lammet	
lehdot		pikkujot ja purot		harjumetsät	
keidasuot		vahattumissuot ja rantasuot		lähteet ja lähdesuot	
lehdot		muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidasuot		kuivat latenset ja varit semmarädyt	
halkamaat (akatekailut)					
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisuudet (E-S)					
konet EN-CR		suoyhdistymät VU-CR		nevali-orvet VU-EN	
neulat LC-VU-CR		sara- ja kalvakämevät VU		nevarimeet EN-CR	
rannat LC-VU-EN		pienet virtavedet VU-CR, DD		lammet LC-EN, DD	
virtavedet VU-CR, DD					
perinnebiotoopit CR					

Tiekorteissa kuvataan laaja-alaisesti keskittymän monimuotoisuuden tilaa ja turvaamistarpeita. Taustakartta Maanmittauslaitos 2025.

Aineistön jatko

LUMO-ohjelmatyön aineistotyötä jatketaan ryhmittämällä laji- ja luontotyyppiaineistoja teemoittain ja määrittämällä teemoittaisia monimuotoisuuskeskittymiä.

Kullekin luontotyyppiteemalle/ryhmälle tuotetaan kyseisen ryhmän tunnusluokista paikkatietoanalyysit olemassa olevaan tietoon pohjautuen vastaavalla tavalla, kuin tehtiin kaikkiin laji- ja luontotyyppiin perustuneet 1. vaiheen keskittymäanalyysit. Paikkatietoaineistojen avulla pyritään tuottamaan lämpökarttoja ja muita teemakohtaisia luontotiedon visualisointeja avaamaan teemojen sisäistä monimuotoisuutta.

Työn edetessä kohti potentiaalisten verkostojen tunnistamista tunnettujen laji- ja luontotyyppiesiintymien tietojen ohella aineistotyöhön tulee vahvasti mukaan erilaiset tutkimuslaitosten tuottamat mallinnetut analyysit ja tausta-aineistot. Mallinnettuja aineistoja ovat esimerkiksi Suomen ympäristökeskuksen tuottamat Zonation- ja kytkeytyvyys-analyysit. Tausta-aineistoina voidaan käyttää myös erilaisia maanpinnan rakenteeseen tai maankäytön historiaan liittyviä tietoaineistoja.

Liitteet 1 ja 2: Satakunnan (12 kpl) ja Varsinais-Suomen (9 kpl) monimuotoisuuskeskittymien luonnosten tietokortit

Lähteet mm. (kronologinen järjestys):

Ninni Mikkonen, Atte Moilanen, 2013 Identification of top priority areas and management landscapes from a national Natura 2000 network, Environmental Science & Policy, Volume 27, 2013, Pages 11-20, ISSN 1462-9011, <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2012.10.022>. (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1462901112002043>)

Raatikainen, K., Mussaari, M., Raatikainen, K. M., & Halme, P. (2017). Systematic targeting of management actions as a tool to enhance conservation of traditional rural biotopes. Biological Conservation, 207, 90-99. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2017.01.019>

Mussaari, M 2021: Luonnonhoidon kokonaissuunnitelma Saaristomeren luonnonsuojelualueille. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja.

Lampinen, J. & Mussaari, M. 2026: Perinnebiotooppien kunnostuspotentiaali Varsinais-Suomessa. Käsikirjoitus.

Monimuotoisuuskeskittymä

muodostuu kahden erityyppisen kokonaisuuden yhdistelmästä: Merikarvian Kasalanjoen ja jokisuun niityistä, perinnebiotoopeista ja merenrantaluontotyypeistä sekä Timmerheidin ympäristön laajoista suoalueista.

Monimuotoisuusverkostot ja luontotyypit

Kohde on osa idän suuntaan ja maakuntarajan molemminpuolin levittäytyvää laajaa metsä- ja suoalueiden verkostoa. Keskittymää luonnehtii huomattava määrä uhanalaisia suotyyppijä sekä, keskiuuri havumetsävyöhykkeen joki rantaluontotyyppineen ja maankohoamisrannikon perinnebiotoopit. Kohde on on osa rannikon primäärisukessiometsien jatkumoa.

Keskeistä lajistoa

Kirjoviikiksi, tummaverkkoperhonen, suovenhokas. Linnut: Riekkö, kaakkuri, haahka, tukkasotka, merikihu, riskilä, selkälokki, räyskä, punajalkaviklo, kapustarinta, karikukko, sääksi.

Lajitunnusluvut: 19 uhanalaista lintulajia ja yksi MAALI-alue: merkittäviä merilintujen kerääntymiä. Muissa lajiryhmissä 7 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 38 uhanalaista luontotyyppiä. 1082 ha

Pääluontotyypit: Suot, niityt, metsät, lehdot.

Muut merkittävät luontotyypit: Kluuvit ja fladat, maankohoamisrannikon kehityssarjat ja perinnebiotoopit, metsäluhdat, korvet.

Tietotaso: Kohtalainen. Osa soista inventoimatta.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kasalanjokisuun luontotyypit kuuluvat valtakunnallisesti parhaaseen 10 % ja Mankaneva parhaaseen 20 %.

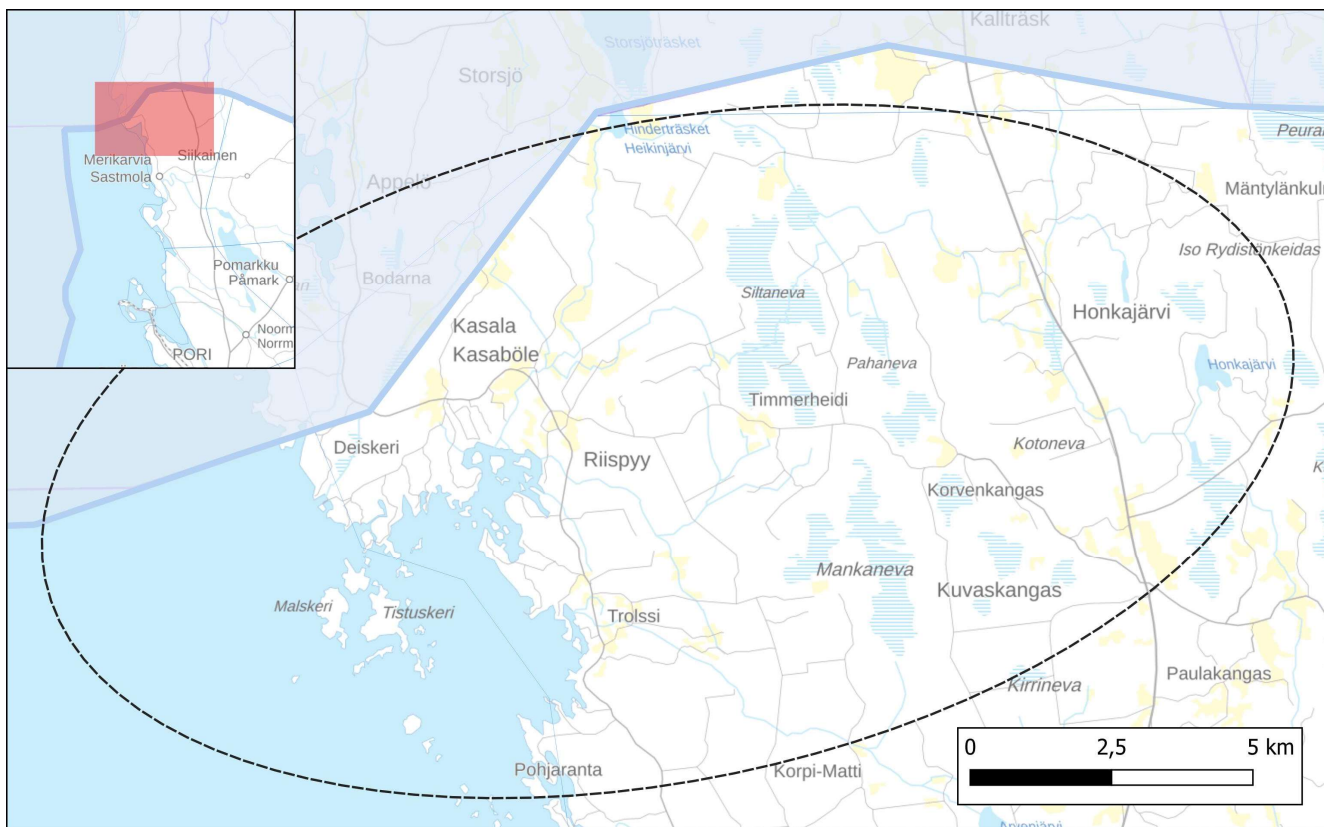
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 2 laajaa Natura-aluetta, Kasalassa paljon yksityismaata.

Kiireellisyys:

Luonnonarvojen turvaaminen: Keskittymän sisäisen suo- ja metsäverkoston turvaaminen. Avoiten ja puolivoitinten ranta- ja niittyluontotyyppien verkosto ja hoito turvattava.

Sijantikunta: Merikarvia.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)

YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
70	539	1513	0	7 kpl/1734	0

Natura-alueet

Mankaneva SAC	FI0200018
Kasalanjokisuu SAC	FI0800033

Natura-luontotyypit

maankoh.rannikon prim.sukessiometsät	metsäluhdat	tulvametsät
luonnonmetsät	puustoiset suot	kivikkorannat
rannikon laguunit	merenrantaniityt	lehdot
hakamaat ja kaskilaitumet	aapasuot	jokisuistot
kuivat nummet	kosteat suurruohoniityt	lehdot
keidassuot	kasvipeitteiset merenrantakalliot	humuspitoiset järvet ja lammet
silikaattikalliot	vaihtumissuot ja rantasuot	
runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	ulkosaariston saaret ja luodot	

IBA- ja MAALI -alueet

Gummandoora-Merikarvia	MAALI	130005
------------------------	-------	--------

Tummaverkkoperhonen: liro Ikonen

Elinvoimakeskus

PRIODIVERSITY

Euroopan unionin
osarahoittama

NATURA 2000

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen

CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	3	4	2	3	3

Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella

CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	1	0	0	11

Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella

CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
7	11	18	263	51	768

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
kedot (kuivat niityt)	luonnonmetsat	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet
tuoreet niityt	lähteiköt	kluuvit ja fladat
kosteat niityt	rimpinevat	isovarpurämeät
hakamaat	sararämeät	tupasvillarämeät
metsälaitumet	kangasrämeät	tupasvillakorvet
merenrantaniityt	lehtokorvet	pallosararämeät
kangaskorvet	sarakorvet	lyhytkorsirämeät
	ruohokorvet	minerotrofiset lyhytkorsinevat
	maankoh.rannikon metsien kehityssarjat	kalvakkanevat
		saranevat
		metsäluhdat
		metsalammet
		suolammet
		lehdot

Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)

perinnebiotoopit CR	suoyhdistymät VU-CR
korvet EN-CR	sara- ja kalvakkanevat VU
nevat LC, VU-CR	virtavedet VU-CR, DD
luhdat LC, VU-EN, DD	lammet LC-EN, DD
rämeät LC, VU-EN	tuoreet lehdot VU-EN
nevarämeät EN-CR	kosteat lehdot NT-VU

Muut luontotyyppikohteet

metsäläkihteet

LEPPIJÄRVI-HAAPAKEIDAS

monimuotoisuuskeskittymä

Monimuotoisuuskeskittymä

koostuu Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan rajan tuntuman laajoista ja näin etelässä harvinaisista, erämaisista ja harvaan asutuista suo- ja metsäalueista. Keskittymälle sijoittuu huomattava määrä uhanalaisia suotyyppejä. Rannoilla arvokkaita niittyjä.

Monimuotoisuusverkostot

Laajat keidassuosuoyhdistymät ja metsäalueet muodostavat yhtenäisen keidassoiden ja metsien verkoston levittäytyen sekä itään että länteen maakuntarajan molemminpuolin.

Keskeistä lajistoa

Rajavyöhykkeen suot ovat eteläisimpiä riekon vakituisia pesimäpaikkoja 2000-luvulla. Jouhisorsa, metsähanhi, mustakurkku-uikku, metsien petolintuja. Merkittävää suo- ja metsälinnuston esiintymäaluetta. Tummaverkkoperhonen.

Lajitunnusluvut: 19 uhanalaista lintulajia. Muissa lajiryhmissä 4 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 32 uhanalaista luontotyyppiä. 3 637 ha.

Pääluontotyypit: Suot, metsät, rannat.

Muut merkittävät luontotyypit: Tuoreet ja kosteat niityt, hakamaat ja metsälaitumet, suolammet, luonnonmetsät.

Tietotaso: Huono. Osa soista inventoimatta, lintu- ja muuta lajitietoa niukalti.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Soiden Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %.

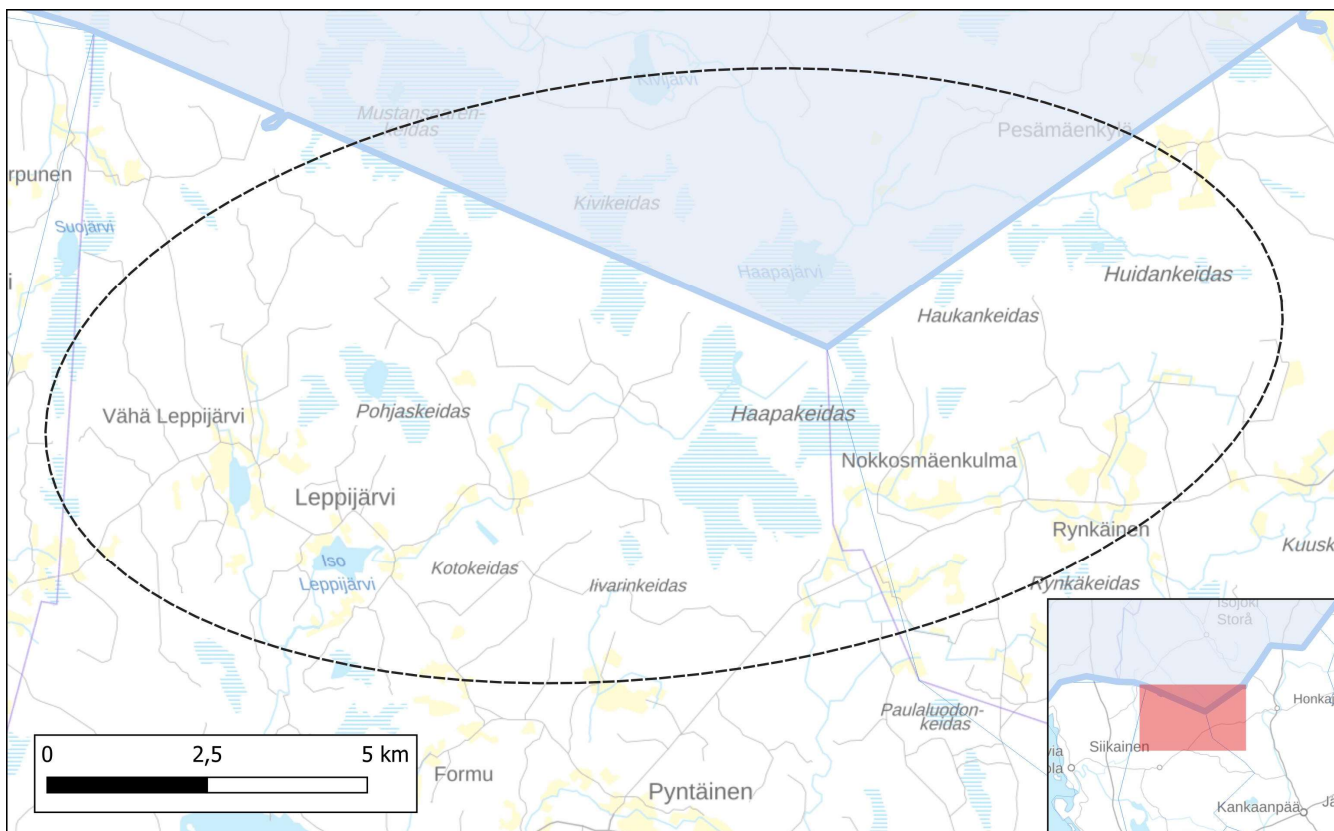
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: Yksi laaja Natura-alue, ei juuri yksityisiä suojelualueita.

Kiireellisyys:

Luonnonarvojen turvaaminen: Keskittymän sisäisen suo- ja metsäverkoston turvaaminen ja kehittäminen. Rantojen avointen luontotyyppien jatkomut.

Sijantikunnat: Siikainen, Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Haapakeidas SAC/SPA					FI0200021
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
4	3497	3477	0	3440	0
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	1	2	6	1	1
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
6	9	15	39	125	3473
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	1	0	0	10

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
tuoreet niityt	luonnonmetsät	havumetsävyöhykkeen purot
kosteet niityt	nevakorvet	isovarpurämeät
hakamaat	sararämeät	tupasvillarämeät
metsälaitumet	kangasrämeät	tupasvillakorvet
toneva	korpirämeät	lyhytkorsirämeät
kangaskorvet	lähteiköt	minerotrofiset lyhytkorsinevat
	ruohokorvet	kalvakkanevat
	aitokorvet	saranevat
		suolammet

Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaistuokat (E-S)		Muut luontotyyppikohteet
perinnebiotoopit CR	suoyhdistymät VU-CR	metsäläikikohteet
korvet EN-CR	sara- ja kalvakkanevat VU	Metsähallitus metsätalous Oy luontokohteet
nevat LC, VU-CR	pienet virtavedet VU-CR, DD	
rämeät LC, VU-EN	lammet LC-EN, DD	
nevarämeät EN-CR		

Natura-luontotyypit		
luonnonmetsät	puustoiset suot	lehdot
hakamaat ja kaskilaitumet	pikkujoet ja purot	humuspitoiset järvet ja lammet
keidassuot	kosteet suurruohoniityt	runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt
silikaattikalliot	vaihtumissuot ja rantasuot	

Elinvoimakokeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Suomenselän eteläreunan monipuolinen luonnonmetsien ja arvokkaiden suurten soiden keskittymä, jonka ytimen muodostaa Kauhaneva-Pohjankankaan kansallispuisto. Näin etelässä poikkeuksellisen erämainen alue käsittää myös valoisia harjuluontotyyppejä, ja huomattavan määrän uhanalaisia suotyyppisiä. Latvapuroja ja pikkujokia sekä lähteikköjä ja harjuluontoa.

Monimuotoisuusverkostot

Osa Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan rajan yli levittyvää laajaa ja yhtenäistä soiden ja metsien verkostot keski-boreaalisien vyöhykkeen eteläreunalla. Lisäksi osa laajaa etelässä Pirkanmaalle saakka ulottuvaa harjajaksoa.

Keskeistä lajistoa

Lähdesara, harjulieko, piilosammal. Metsähanihi, jouhisorsa, mustakurkku-uikku. Merkittävä riekkoalue ja uhanalaisia petolintuja.

Lajitunnusluvut: 22 uhanalaista lintulajia. Muissa lajiryhmissä 14 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 33 uhanalaista luontotyyppiä. 2722 ha.

Pääluontotyypit: Metsät, lähteiköt, suot, lehdot ja rannat.

Muut merkittävät luontotyypit: Luonnonmetsät, harjumetsät, perinnebiotoopit.

Tietotaso: Kohtalainen. Suojelualueiden ulkopuolelta heikosti luontotietoa. Lintu- ja muuta lajitietoa niukalti. Mahdollisista tulvametsistä ei tietoa.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Soiden Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %.

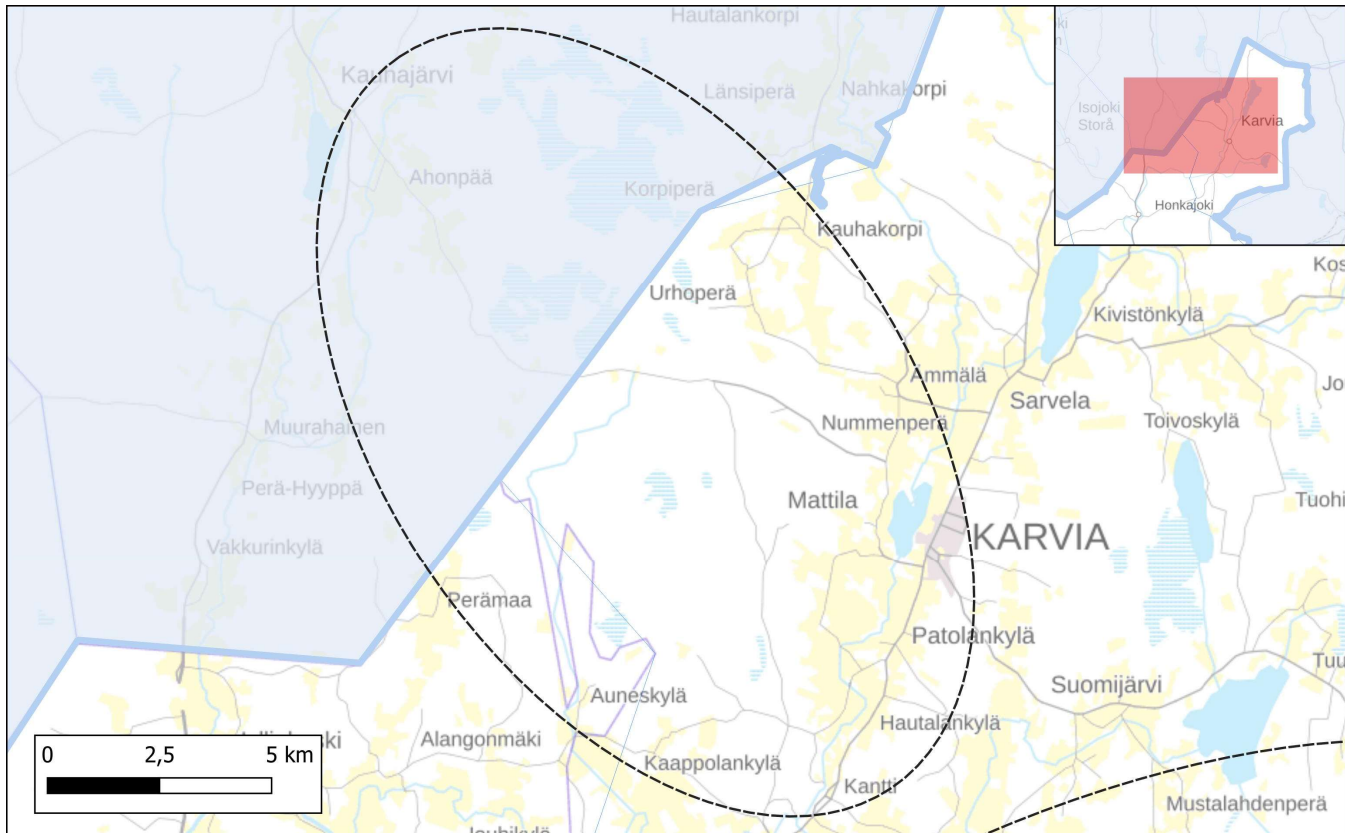
Alustava arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 4 laajaa Natura-alueita (SAC/SPA päällekkäisiä). Yksityisiä suojelualueita muutama.

Kiireellisyys:

Luonnonarvojen turvaaminen: Karvianjoen vedenlaadun parantaminen sekä soiden ja metsien verkostojen säilyttäminen ja kehittäminen.

Sijaintikunnat: Karvia, Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet

Kauhaneva-Pohjankangas SAC	FI0200003
Kauhaneva-Pohjankangas SPA	FI0800002
Pohjankangas SAC	FI0800022
Karvian luomat SAC	FI0800091

Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen

CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
1	6	7	1	7	5

Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)

YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
5	2489	2891	6	2742	8

Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella

CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	2	0	0	19

Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella

CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
6	11	16	41	112	2596

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
lettonearämeet	luonnonmetsät	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet
tuoreet niityt	lähteiköt	isovarurämeet
kosteat niityt	aitokorvet	tupasvillarämeet
hakamaat	sararämeet	havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet
lettonevat	kangasarämeet	pallosararämeet
kangaskorvet	korpirämeet	lyhtkorsirämeet
	ruohokorvet	minerotrofiset lyhtkorsinevat
Muut luontotyyppikohteet	harjumetsät	kalvakkanevat
metsälakikohteet		saranevat
		kalvakkärämeet
		metsälammet
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)		lehdot
perinnebiotoopit CR	suoyhdistymät VU-CR	nevat
korvet EN-CR	sara- ja kalvakkanevat VU	
nevat LC, VU-CR	pienet virtavedet VU-CR, DD	
rämeet LC, VU-EN	lammet LC-EN, DD	
nevakorvet VU-EN	nevarämeet EN-CR	

Natura-luontotyypit

luonnonmetsät	puustoiset suot	letot
hakamaat ja kaskilaitumet	pikkujoet ja purot	humuspitoiset järvet ja lammet
keidassuot	vaihtumissuot ja rantasuot	harjumetsät
metsäluhdat	aapasuot	
lähteet ja lähdesuot	muuttuneet ennallistamiskelpoiset suot	

Elinvoimakeskus

PRIODIVERSITY

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Satakunnan ja Pirkanmaan rajan poikkeuksellisen erämainen ja yhtenäinen kokonaisuus soineen ja metsineen. Erämaiden lintulajistoa, jota ei etelämpänä juuri tavata.

Monimuotoisuusverkostot

On osa Satakunnan ja Pirkanmaan rajan yli levittyvästä laajasta ja yhtenäisestä suo- ja metsäverkostosta. Lännessä rajautuu laajaan harjuverkostoon lähteineen. Laajoja suoalueita ja huomattava määrä uhanalaisia suotyypejä.

Keskeistä lajistoa

Harjulieko, kaarlenvaltikka. Etelä-Suomessa hyvin harvinaisia, pääosin letoilla, esiintyviä sammalia, kuten kairasammal, kiiltosirppisammal, kultasammal ja lettonauhasammal. Merkittävää erämaa- ja kosteikkolinnustoa: riekko, metsähani, tukkasotka, haapana, heinätavi, lapasorsa, jousisorsa, mustakurkku-uikku, pikkukuovi, suokukko, valkoviklo, mehiläis- ja sinisuohaukka sekä muita uhanalaisia petolintuja.

Lajitunnusluvut: 22 uhanalaista lintulajia ja 2 MAALI-aluetta. Muissa lajiryhmissä 4 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 32 uhanalaista luontotyyppiä. 2221 ha.

Päälouontotyytit: Suot, metsät, lähteiköt.

Muut merkittävät luontotyytit: Harjumetsät, luonnonmetsät, letot ja lettonevat, korvet, suolammet.

Tietotaso: Huono. Suojelualueiden ulkopuolelta heikosti tietoa.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Soiden Naturaluontotyytit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %. Luonnonmetsäkuviot sijoittuvat parhaaseen 30%.

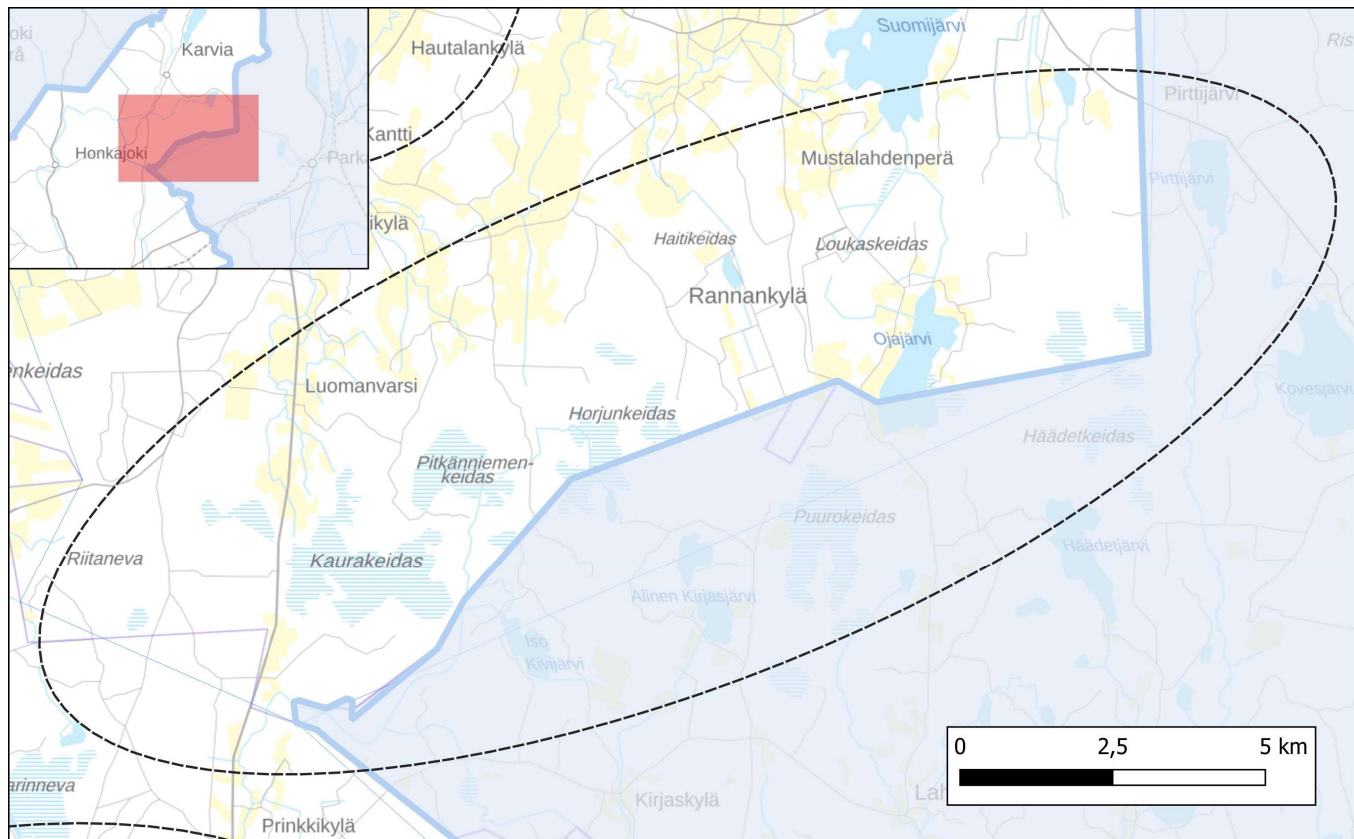
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: viisi laajaa Natura-aluetta (4 SAC ja 1 SPA). Yksityisiä suojelualueita vähän.

Kiireellisyys:

Luonnonarvojen turvaaminen: Keskittymän sisäisen suo- ja metsäverkoston turvaaminen ja kehittäminen. Harjualueella toimittaessa Puolustusvoimien reunaehdot tulee huomioida.

Sijaintikunnat: Karvia, Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Häädetkeidas SAC					FI0300004
Horjunkeidas SAC					FI0200189
Pitkäniemenkeidas SAC					FI0200155
Pohjankangas SAC					FI0200022
Suomijärvi SPA					FI0200029
IBA- ja MAALI -alueet					
Suomijärvi				MAALI	120087
Häädetkeidas				MAALI	440075
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	0	4	1	0	0
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
51	1624	2073	0	1557	18
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
3	13	15	132	112	1977
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	1	0	0	7
CR luontotyyppi tai -ryhmä		EN luontotyyppi tai -ryhmä		VU luontotyyppi tai -ryhmä	
lettorämeet		sarakorvet		isovarpurämeet	
lettonevarämeet		lähteiköt		tupasvillarämeet	
kangaskorvet		aitokorvet		havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	
		rimpinevarämeet		pallosararämeet	
		sararämeet		lyhytkorsirämeet	
		kangasarämeet		minerotrofiset lyhytkorsinevat	
		korporämeet		kalvakkanevat	
		ruohokorvet		saranevat	
		harjumetsät		metsäluhdat	
Muut luontotyyppikohteet		rimpinevat		suolammet	
metsälakikohteet		luonnonmetsät			
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR		suoyhdistymät VU-CR		nevakorvet VU-EN	
nevat LC, VU-CR		sara- ja kalvakkanevat VU		nevarämeet EN-CR	
rämeet LC, VU-EN		pienet virtavedet VU-CR, DD		lammet LC-EN, DD	
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät		puustoiset suot		humuspitoiset järvet ja lammet	
luonnontilaiset jokireitit		pikkujoet ja purot		harjumetsät	
keidassuot		vaihtumissuot ja rantasuot		lähteet ja lähdesuot	
metsäluhdat		aapasuot			

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

muodostuu kahden erityyppisen kokonaisuuden yhdistelmästä: Pohjankankaan harjualueen keskiosasta ja Karvianjoen jaksosta Ala-Honkajoella.

Monimuotoisuusverkostot

Osa laajaa harju- ja paahdeympäristöjen verkostoa. Harjualueen laiteita luonnehtivat keidassuot sekä lähteet ja lähdepurot. Latvavedet ovat yhteydessä Karvianjoen valuma-alueen virtavesiverkostonen puro-, koski- ja jokiluontoon rantalehtoineen ja perinnebiotooppeineen.

Keskeistä lajistoa

jokihelmisimpukka, purotaimen, tummaverkkoperhonen, harjulieko, hietaneilikka, lähdesara (valtakunnallisesti keskeinen esiintymäalue). Linnuista tukkasotka, jouhisorsa, haapana, nokikana, ruisrääkkä, kehrääjä, kangaskiuru, virtävästäräkki, peltosirkku.

Lajitunnusluvut: 18 uhanalaista lintulajia ja 1 MAALI-alue, jolla huomattavia vesilintu- ja kalaajakerääntymiä. Muissa lajiryhmissä 12 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 35 uhanalaista luontotyyppiä. 1434 ha

Pääluontotyypit: Pievedet, lähteiköt, jokivarren avoimet rannat, metsät, suot.

Muut merkittävät luontotyypit: Lehdot ja lähteiset lettonevat, perinnebiotoopit, harjumetsät, tulvametsät, purot ja pikkujoen.

Tietotaso: Kohtalainen. Osa YSA-alueista inventoimatta. Metsien lajitiedot puutteellisia.

Tiedon ajantasaisuus: Paahdealueet osin vanhentunut.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kaikki Natura-alueet kuuluvat parhaimman 10 % joukkoon. Lähde-, harju- ja suoluontotyyppiä.

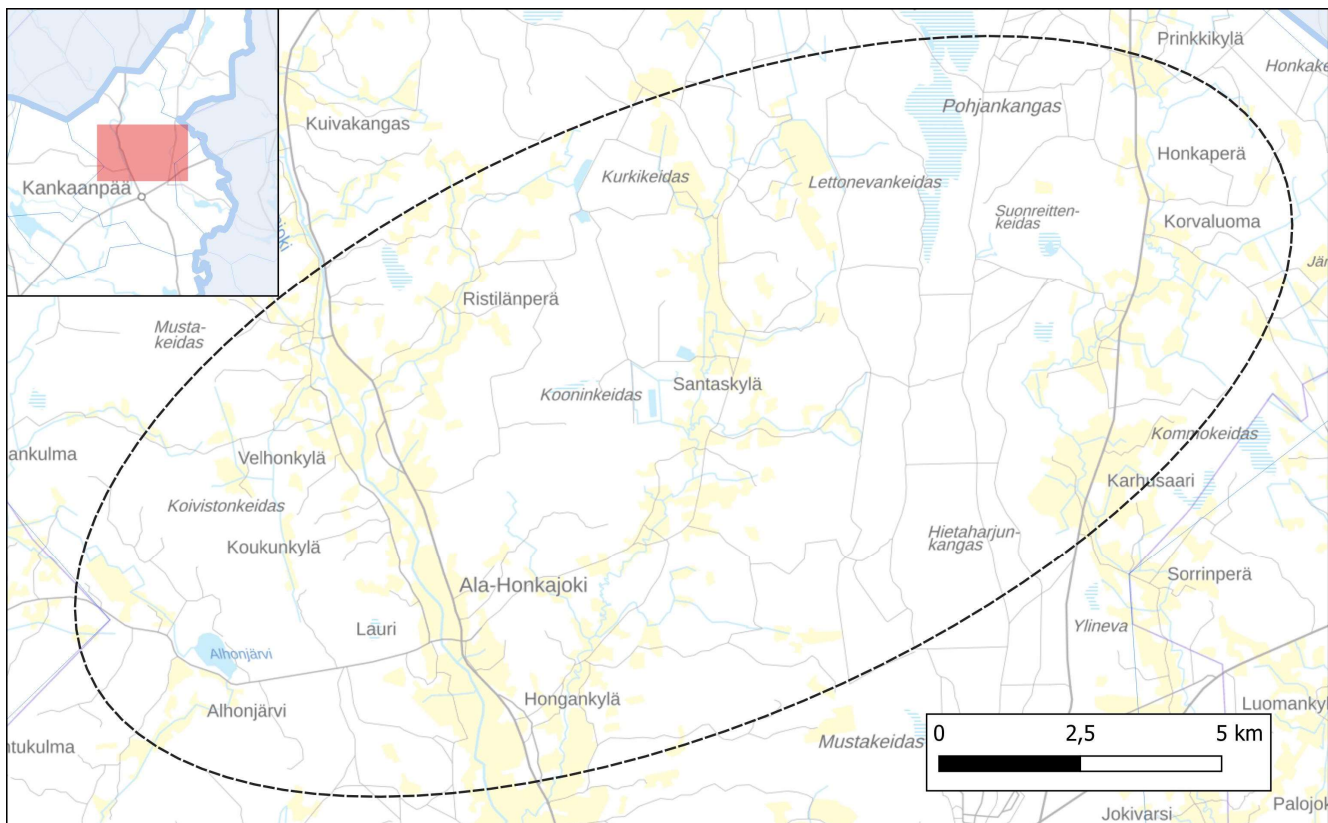
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 2 Natura-alueita, joista toinen puro- ja jokiluontoa.

Kiireellisyys: Jokihelmisimpukka ei enää lisääntynyt.

Luonnonarvojen turvaaminen: Jokihelmisimpukka edellyttää virtavesien rakenteellisia ja vedenlaatua parantavia toimia. Harjun laiteiden vesitalouden kokonaisvaltainen parantaminen. Harjualueen toimet yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Sijaintikunta: Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Pohjankangas SAC					FI0200022
Pukanluoma SAC					FI0200119
IBA- ja MAALI -alueet					
Kyyjärvi-Pitäjänoja				MAALI	120092
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
1	7	4	1	4	3
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
302	657	2330	45	771	14
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
7	11	18	53	110	1271
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	2	2	0	19	24
CR luontotyyppi tai -ryhmä		EN luontotyyppi tai -ryhmä		VU luontotyyppi tai -ryhmä	
lettonevat		sarakorvet		isovarapurämeet	
lettonevarämeet		lähteiköt		tupasvillarämeet	
tuoreet niityt		aitokorvet		havumetsävyöhykkeen latvapurot	
kosteat niityt		saraarämeet		keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet	
metsälaidun		kangasarämeet		lyhtkorsirämeet	
hakamaat		korporämeet		minerotrofiset lyhtkorsinevat	
kangaskorvet		ruohokorvet		kalvakkanevat	
		harjumetsät		saranevat	
		luonnonmetsät		pallosaraarämeet	
Muut luontotyyppikohteet		suuret havumetsävyöhykkeen joet		suolammet	
metsälakikohteet		havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet		kalvakkarämeet	
Metsähallitus metsätalous Oy luontokohteet				tupasvillakorvet	
				lehdot	
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät		puustoiset suot		humuspitoiset järvet ja lammet	
lehdot		pikkujoet ja purot		harjumetsät	
keidassuot		vaihtumissuot ja rantasuot		lähteet ja lähdesuot	
letot		muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot		kuivat kanerva- ja variksenmarjadyynit	
hakamaat ja kaskilaitumet					
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR		suoyhdistymät VU-CR		nevakorvet VU-EN	
nevat LC, VU-CR		sara- ja kalvakkanevat VU		nevarämeet EN-CR	
rämeet LC, VU-EN		pienet virtavedet VU-CR, DD		lammet LC-EN, DD	
virtavedet VU-CR, DD					
perinnebiotoopit CR					

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Hämeenkaan harjualue, joka jatkuu yli Pirkanmaan rajan. Huomattava määrä harjujen laiteiden uhanalaisia suotyyppisiä ja maakunnan edustavimmat lähteet ja lähteiköt. Lisäksi arvokasta järviluontoa ja harjujen paahdeympäristöjä.

Monimuotoisuusverkostot

Osa maakuntarajojen (Pirkanmaa ja Etelä-Pohjanmaa) yli levittäytyvää poikkeuksellisen laajaa luode-kaakko- ja etelä-pohjoissuuntaista harjuketjua lähde, suo- ja metsäverkostoineen.

Keskeistä lajistoa

Hietaneilikkavyököi, ajuruhosulkanen, lähdesirvikäs, etelänkoipikorri, lähdesara, hietaneilikka, harjulieko, piilosammal, suikeanoidanlukko, otalimisammal. Linnuista riekko, punasotka, tukkasotka, jousiorsa, mustakurkku-uikku, nokikana, selkälökki, naurulokki, sinisuohaukka, suokukko,kehrääjä, kangaskiuru.

Lajitunnusluvut: 25 uhanalaista lintulajia ja 1 MAALI-alue. Muissa lajiryhmissä 38 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 34 uhanalaista luontotyyppiä. 1675 ha.

Pääluontotyypit: Lähteiköt, harjujen metsät, paahdeympäristöt, suot ja rannat.

Muut merkittävät luontotyypit: Lähdepurot, perinnebiotoopit, lettonevat, korvet, matalat humusjärvet.

Tietotaso: Kohtalainen. Lajitiedoissa puutteita. Natura-alueella laajoja inventoimattomia alueita. Lähteiden tila paikoin epäselvä.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta. Linnustoltaan edustavan Jämijärven linnustotiedot vanhentuneet.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kaikki inventoidut Natura-alueet ovat korvaamattomuusanalyysin perusteella valtakunnallisesti parasta 10 %.

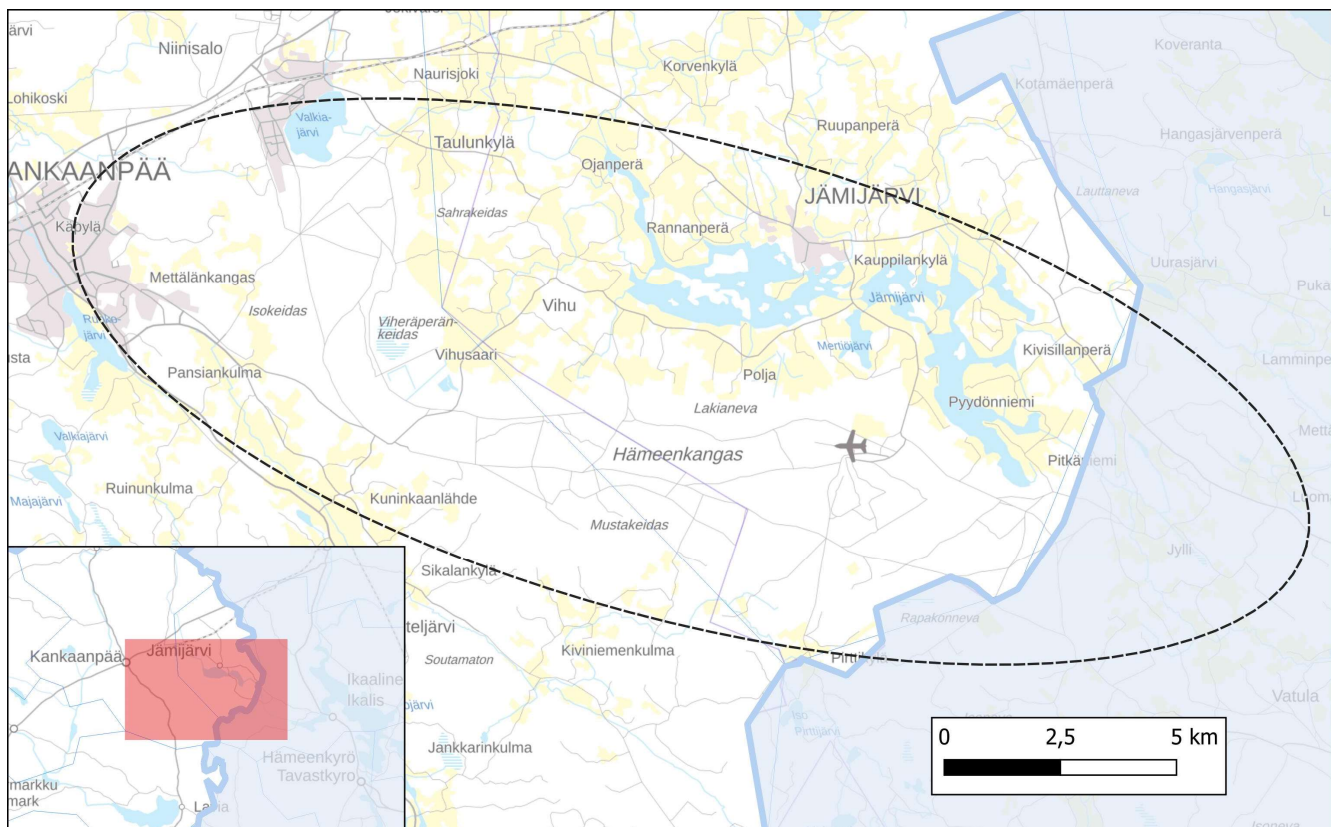
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: Yksi laaja Natura-alue. Yksityisiä suojelualueita noin 90 ha.

Kiireellisyys:

Luonnonarvojen turvaaminen: Paahdealueiden ja harjujen metsien verkoston kehittäminen. Harjun laiteiden vesitalouden kokonaisvaltainen parantaminen.

Sijaintikunta: Jämijärvi, Kankaanpää.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Hämeenkanigas SAC					FI0200024
IBA- ja MAALI -alueet					
Vatulanharju				MAALI	440166
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
1	16	21	8	11	6
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
90	743	4365	0	680	43
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	2	0	0	27
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
6	13	15	46	906	723
CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä			
rimpiletto	sarakorvet	isovarpurämeät			
lettonevat	lähteiköt	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet			
tuoreet niityt	aitokorvet	havumetsävyöhykkeen latvapurot			
kosteat niityt	sararämeät	matalat humusjärvet			
metsälaidun	kangsarämeät	lyhytkorsirämeät			
kangaskorvet	korpirämeät	minerotrofiset lyhytkorsinevat			
	ruohokorvet	kalvakkanevat			
	harjumetsät	saranevat			
Muut luontotyyppikohteet	luonnonmetsät	pallosararämeät			
metsälakikohteet	tulvametsät	lehdot			
Metsähallitus metsätalous Oy luontokohteet	järvien hiekka- ja hietarannat	tupasvillarämeät			
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR	suoyhdistymät VU-CR	nevakorvet VU-EN			
nevat LC, VU-CR	sara- ja kalvakkanevat VU	nevarämeät EN-CR			
rämeät LC, VU-EN	pienet virtavedet VU-CR, DD	perinnebiotoopit CR			
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät	puustoiset suot	hakamaat ja kaskilaitumet			
lehdot	pikkujoet ja purot	harjumetsät			
keidassuot	vaihettumissuot ja rantasuot	lähteet ja lähdesuot			
letot					

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

Monimuotoisuuskeskittymä

sijoittuu Merikarvian kunnan ja Porin Ahlaisten maankohoamisrannikolle. Rannikkoa luonnehtii maankohomaisrannikon luontotyypit ulkosaariston avoimilta luodoilta, Ahlaistenjoen suiston ja primäärisukkesiomettien kautta aina manneralueen nuoriin soihin. Rannikon perinnemaisemilla on myös oma primäärisukkesioluonteensa. Merenrantaniittyjä ja perinnebiotooppeja, harjusaari, tervaleppäluhdat ja -metsät.

Monimuotoisuusverkostot

Keskittymä on osa rannikon valtakunnallista pohjois-eteläsuuntaista monimuotoisuusverkostoa ja Satakunnan maankohoamisrannikon verkostoa.

Linnuston kannalta alue on merkittävä osa rannikon lintuvesien ketjua.

Keskeistä lajistoa

Tummaverkkoperhonen, toukokuusamahitukoi. Erittäin merkittävä saaristolinnuston pesimäalue: Härkälintu, merihanhi, ristisorsa, haahka, pilkkasiipi, jouhisorsa, tukkakoskelo, isokoskelo, karikukko, merikihu, naurulokki, selkälokki, räyskä, lapintiira, riskilä, valkoselkätikka, virtavästäräkki. Huomattavia kesäisiä haahka- ja telkkäkerääntymiä.

Lajitunnusluvut: 44 uhanalaista lintulajia. 2 IBA- aluetta sekä 1 MAALI-alue: merkittäviä merilinnustokerääntymiä. Muissa lajiryhmissä 15 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 43 uhanalaista luontotyyppiä. 1790 ha.

Pääluontotyypit: Perinnebiotoopit ja rantaluonto, metsät, lehdot.

Muut merkittävät luontotyypit: Kluuvit ja fladat, lintusaaret, harjusaaret, maankohoamisrannikon nuorten soiden suotyypit.

Tietotaso: Kohtalainen. Primäärisukkesiomettien tilatiedoissa puutteita, lajitieto hajanaista.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kaikki Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %.

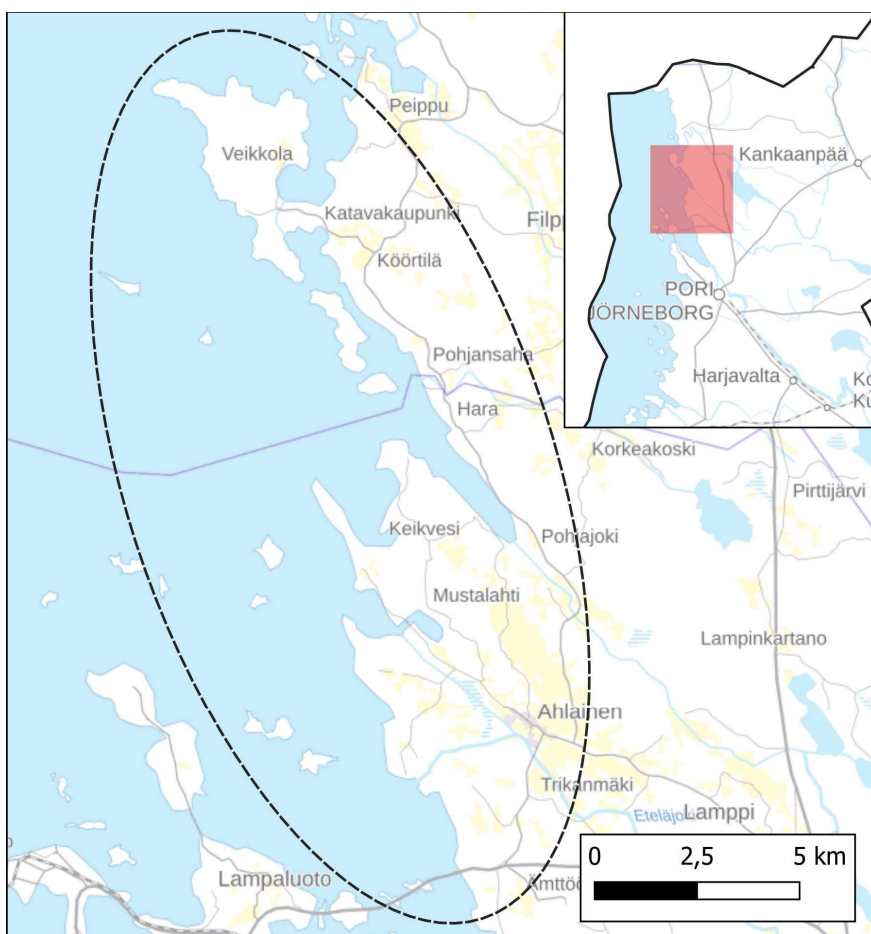
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 2 laajaa Natura- aluetta ja paljon yksityistä suojelualuetta.

Kiireellisyys: Primäärisukkesiomettien tila epäselvä.

Luonnonarvojen turvaaminen: Monikäyttösuunnittelu. Sovitettava yhteen perinnebiotooppien hoito ja kehityssarjojen turvaaminen. Pienpetopyynnit ja lintualueiden turvaaminen.

Sijaintikunta: Merikarvia, Pori

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Pooskerin saaristo SAC/SPA					FI0200076
Gummandooran saaristo SAC/SPA					FI0200075
IBA- ja MAALI -alueet					
Ouran - Enskerin saaristot			IBA	88	
Porin lintuvedet ja rannikko			IBA	83	
Gummandooraa-Merikarvia			MAALI	130005	
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	7	8	9	3	4
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
1336 (vesiala 663)	249	3760 (vesiala 80%)	0	3742 (vesiala 80%)	3
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	1	1	0	9	4
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
9	16	16	805	209	776
CR luontotyyppi tai -ryhmä		EN luontotyyppi tai -ryhmä		VU luontotyyppi tai -ryhmä	
kedot (kuivat niityt)		luonnonmetsät		keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet	
tuoreet niityt		harjusaaret		kluuvit ja fladat	
kosteat niityt		korpirämeet		isovarpurämeet	
hakamaat		tulvametsät		tupasvillarämeet	
metsälaitumet		sararämeet		luhtanevat	
merenrantaniityt		suuret havumetsävyöhykkeen joet		lyhytkorsirämeet	
kangaskorvet		lehtokorvet		minerotrofiset lyhytkorsinevat	
tulvaniityt		sarakorvet		koivuluhat	
kostetat suurruohoniityt		ruohokorvet		kalvakkanevat	
		maankohoamisrannikon metsien kehityssarjat		saranevat	
		lintusaaret		metsäluhat	
		Itämeren hiekkarannat		metsälammet	
		aitokorvet		suolammet	
		kangasrämeet		lehdot	
Muut luontotyyppikohteet		tervaleppäluhat			
metsälakikohteet		lähteiköt			
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR		suoyhdistymät VU-CR		rämeet LC, VU-EN	
perinnebiotoopit CR		sara- ja kalvakkanevat VU		virtavedet VU-CR, DD	
Natura-luontotyytit					
luonnonmetsät		metsäluhat		hakamaat ja kaskilaitumet	
lehdot		tulvametsät		harjumetsät	
tulvaniityt		vaihtumissuot ja rantasuot		puustoiset suot	
jokisuistot		kosteat suurruohoniityt		metsäiset dynyit	
silikaattikalliot		kivikorannat		Itämeren hiekkarannat	
maankoh.rannikon prim.suksessiometsät		ulkosaariston saaret ja luodot		kasvipeitteiset merenrantakalliot	
merenrantaniityt		runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt		kuivat nummet	
harjusaaret		rannikon laguunit		laajat matalat lahdet	

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Erittäin monipuolinen kokonaisuus erilaisia luontotyyppejä. Kokemäenjoensuisto, Yyterinniemen dyynikokonaisuus, Säpin, Preiviikin ja Viasvedenlahden ja Kuuminaisten merenrantaniityt, lintuvedet sekä maankohoamisrannikon metsät ja laitumet.

Monimuotoisuusverkostot

Pohjoismaiden suurin jokisuisto on osa Kokemäenjoen jokiverkostoa. Keskittymä on rannikon ja saariston verkoston ydinaluetta sisältäen maankohoamisrannikon avointen luontotyyppien ja metsien verkoston keskeisiä osia. Kokemäenjoki kytkee rannikon verkostoa sisämaahan.

Keskeistä lajistoa

Lietetatar, suolayrtti, nelilehtivesikuusi, ruskokaisla, kyrmymerimyriäinen, hierakkakaitakoi, kantopaanusammal, vuollejokisimpukka. Huomattava pesimälinnusto: haahka, ristisorsa, punasotka, lapasotka, tukkasotka, haapana, heinätavi, jouhisorsa, mustakurkku-uikku, pikku-uikku, naurulokki, selkälokki, pikkutiira, lapintiira, räyskä, jalohaikara, liejukana, luhtahuitti, etelänsuosirri, punajalkaviklo, valkoselkätikka, virtavästääräkki, sitruunavästääräkki, rastaskerttunen, peltosirkku.

Lajitunnusluvut: 50 uhanalaista lintulajia sekä 2 IBA ja 5 MAALI- aluetta: Erittäin merkittäviä vesilintujen ja kahlaajien levähdysalueita. Muissa lajiryhmissä 71 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 45 uhanalaista luontotyyppiä. 2 550 ha.

Pääluontotyypit: Avoimet maankohoamisrannikon rantaluontotyypit, dyynit, primäärisukkesiometsät, perinnebiotoopit, lehdot, jokisuisto.

Muut merkittävät luontotyypit: hiekkarannat, kluuvit ja flatat, lintusaaret ja -järvet, tervaleppä- ja muut metsäluhdat, erittäin suuri joki, merenrantaniityt.

Tietotaso: Hyvä.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta. Linnustotietoa

päivitettävä. **Valtakunnalliset priorisointianalyysit:**

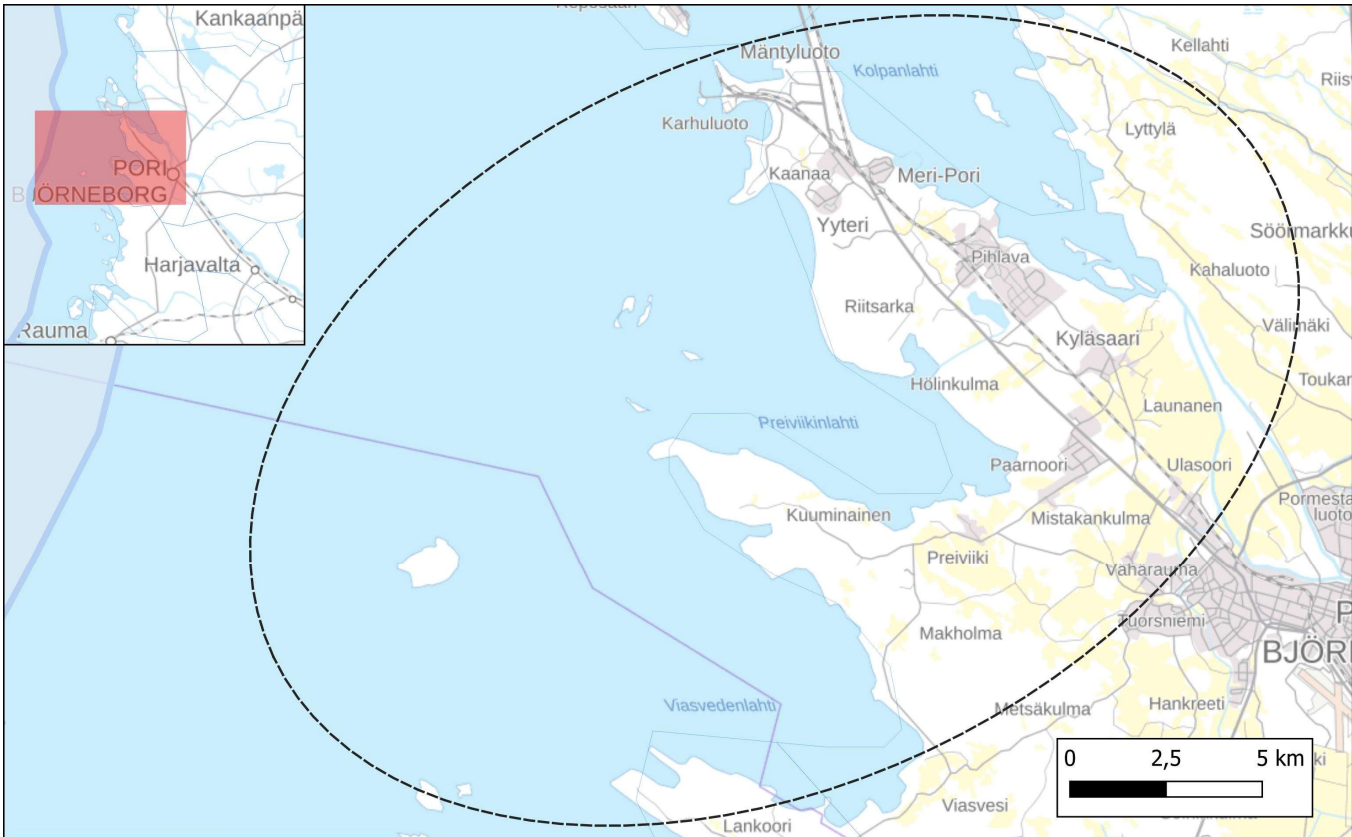
Naturaluontotyypit ovat korvaamattomuusanalyysin perusteella valtakunnallisesti parasta 10 %.

Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 5 erittäin laajaa Natura- aluetta ja runsaasti yksityisiä suojelualueita. Selkämeren kansallispuisto.

Kiireellisyys: Maankohoamisrannikon kehitysarjojen inventointi ja turvaaminen kiireisiä.

Luonnonarvojen turvaaminen: Yyterinniemen ranta-alueiden Monikäyttösuunnitelman noudattaminen Preiivikinlahdella ja Suihosta (VARELY 64/2023). Monikäyttösuunnittelun ja luonnonhoidon kokonaissuunnittelun toteuttaminen. **Sijaintikunnat:** Eurajoki, Pori.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet	Pinta-ala/vesiala%	
Kokemäenjoen suisto SAC/SPA	2885 ha (75%)	FI0200079
Preiviikinlahti SAC	5552 ha (85%)	FI0200080
Preiviikinlahti SPA	4612 ha (85%)	FI0200151
Luvian saaristo SAC/SPA	2846 ha (85%)	FI0200074
Kuuminaistenniemi SAC	276 ha (35%)	FI0200081

IBA- ja MAALI -alueet		
Rauman - Luvian saaristot	IBA	85
Porin lintuvedet ja rannikko	IBA	83
Preiviikinlahti-Viasvedenlahti	MAALI	130006
Kokemäenjoensuisto-Kirransanta-Levo	MAALI	130007
Kyläsaari-Luodot-Toukari	MAALI	120098
Preiviikin pelto-Maaviiki	MAALI	130015
Luvian ulkosaaristo	MAALI	130004

Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
4	20	47	15	12	15

Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
1438 (vesi n. 50%)	10 440	11 559	0	10 373	32

Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
1	0	0	13	0	0

Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
12	22	10	1504	399	647

Elinvoimakeskus

PRIODIVERSITY

Euroopan unionin
osarahoittama

NATURA 2000

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
kedot (kuivat niityt)	luonnonmetsät	kluuvit ja fladat
tuoreet niityt	harjumetsät	luhtanevat
kosteat niityt	korpirämeet	harmaat dyynit
hakamaat	tulvametsät	metsäiset dyynit
metsälaitumet	runsasravinteiset lammet	saranevat
erenrantaniityt CR	kuivat nummet	metsäluhdat
lettonevat	lehtokorvet	lehdot
kosteat suurruohoniityt	sarakorvet	
tulvaniityt	ruohokorvet	
erittäin suuret joet	maankoh.rannikon metsien kehityssarjat	
kangaskorvet	lintusaaret	
letot	Itämeren hiekkarannat	
dyynien deflaatiokentät	aitokorvet	
	kangasrämeet	
	tervaleppäluhdat	
	liikkuvat alkiovaiheen dyynit	
	liikkuvat rantavehädyynt	
	dyynialueiden kosteat soistuneet painanteet	
	sarasrämeet	
	lähteiköt	
	runsasravinteiset järvet	

Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)

korvet EN-CR	suoyhdistymät VU-CR	nevat LC, VU-CR
perinnebiotoopit CR		

Muut luontotyyppi-kohteet

metsälakikohteet

Natura-luontotyypit

luonnonmetsät	metsäluhdat	hakamaat ja kaskilaitumet
lehdot	tulvametsät	Itämeren hiekkarannat
jokisuistot	vaihtumissuot ja rantasuot	luontaisesti ravinteiset järvet
silikaattikalliot	kosteat suurruohoniityt	metsäiset dyynit
maankoh.rannikon primäärisukessiometsät	kivikkorannat	kasvipeitteiset merenrantakalliot
merenrantaniityt	ulkosaariston saaret ja luodot	humuspitoiset järvet ja lammet
harjusaaret	runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	rantavallit
liikkuvat alkiovaiheen dyynit	rannikon laguunit	laajat matalat lahdet
kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit	dyynialueiden kosteat soistuneet painanteet	vedenalaiset hiekkasärkät
kuivat nummet	alavat niitetyt niityt	puustoiset suot

Elinvoimakokeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

Monimuotoisuuskeskittymä

Maanpuolinen keskittymä jota luonnehtivat perinnebiotoopit, maankohoamisrannikko, sekä laajat metsä- ja suoluontotyypien kokonaisuudet. Rannikkoalue, Pinkjärven-Lastensuon seutu sekä jokisuistot ovat keskittymän monimuotoisuuden ydinalueet. Harvinainen diabaasiesiintymä.

Monimuotoisuusverkostot

Monimuotoisuusverkostojen risteyskohta. Keskittymä on osa rannikon ja saariston metsien ja avointen luontotyyppien verkostoa. Pinkjärvi ja läheiset suot muodostavat ydinalueen laajalle maakuntarajan molemmin puolin levittäytyvälle metsä- ja suoverkostolle, johon rannikon metsät linkittyvät.

Keskeistä lajistoa

Pikkuapollo, leppäsoukkokääriäinen, hierakkakaitakoi, luumittari, rämekarvajalka, aarnisammal, kantopaanusammal, haapariippusammal, lahokaviosammal, nummimatar, pikkukihokki, poimukääpä, liito-orava. Linnut: haahka, pilkkasiipi, ristisorsa, punasotka, riskilä, harmaahaikara, jalohaikara, merikihu, selkälokki, pohjantikka, mehiläishaukka, kuningaskalastaja, peltosirku.

Lajitunnusluvut: 39 uhanalaista lintulajia sekä 1 IBA ja 7 MAALI- aluetta: Erittäin merkittäviä vesilintujen ja kahtaajien levähdysalueita. Muissa lajiryhmissä 44 uhanalaista laji. Havainnot vuodesta 2000.

Luontotyyppitunnusluvut: 51 uhanalaista luontotyyppiä. 3 752 ha
Pääluontotyypit: Perinnebiotoopit, primäärisukessiometsät, luonnonmetsät, suot, rannat.

Muut merkittävät luontotyypit: Kluuvit ja fladat, lehdot.

Tietotaso: Hyvä. Linnustotietoa päivitettyä joillakin alueilla.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta.

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Rannikon ja Lastensuon Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %. Huhdansuo-Kakkeriansuo parasta 20 %. Pinkjärven kuviot sijoittuvat heikoimpaan 30 %.

Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 6 Natura- aluetta ja suuri määrä (1500 ha) yksityistä suojelualuetta lähinnä Rauman saaristossa.

Kiireellisyys: Pikkuapollon elinympäristöjen hoito edellyttää nopeita toimia ja kunnostettujen alueiden seuranta.

Luonnonarvojen turvaaminen: Monikäyttösuunnittelu ja luonnonhoidon kokonaissuunnittelu. Metsä- ja suoverkostojen kehittäminen diabaasilehtoja priorisoiden.

Sijaintikunnat: Eurajoki, Rauma.

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet	
Pinkjärvi SAC	FI0200078
Lastensuo SAC	FI0200009
Huhdansuo-Kakkeriansuo SAC	FI0200087
Vuonajärvi	FI0200074
Rauman diabaasialue	FI0200002
Rauman saaristo	FI0200073

IBA- ja MAALI -alueet		
Rauman - Luvian saaristot	IBA	85
Verkkokari-Auvi	MAALI	130011
Pinkjärvi	MAALI	130013
Panelia-Kakkerinsuo	MAALI	120088
Luvianlahti	MAALI	120090
Olkiluoto, Olkiluodonvesi	MAALI	130016
Rauman ja Eurajoen pohjoinen saaristo	MAALI	130012
Rauman keskinen saaristo	MAALI	130008

Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
2	9	33	10	5	6

Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
1500	1 028	5 215	0	5 345	55

Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
1	0	2	8	0	21

Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
11	19	21	562	607	2583

Elinvoimakeskus

PRIODIVERSITY

Euroopan unionin
osarahoittama

NATURA 2000

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
kedot (kuivat niityt) CR	luonnonmetsät EN	kluuvit ja ladat VU
tuoreet niityt CR	harjumetsät EN	suoyhdistymät VU
kosteet niityt CR	korpirämeet EN	matalat humusjärvet VU
hakamaat CR	tulvametsät EN	jalopuumetsät VU
metsälaitumet CR	runsasravinteiset järvet EN	latvapurot VU
merenrantaniityt CR	kuivat nummet EN	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet VU
suuret savimaan joet CR	runsasravinteiset lammet EN	saranevat VU
kangaskorvet CR	korvet EN	metsälakiohde VU
letot CR	sarakorvet EN	metsäluhdat VU
lettonearämeet CR	ruohokorvet EN	lehdot VU
lettokorvet CR	maankohoaamisrannikon metsien kehityssarjat EN	metsälammet VU
lettorämeet CR	lintusaaret EN	suolammet VU
	Itämeren hiekkarannat EN	nevakorvet VU
	aitokorvet EN	tupasvillarämeet VU
	kangasarämeet EN	rämeet VU
	tervaleppäluhdat EN	tupasvillakorvet VU
	sararämeet EN	sara- ja kalvakkanevat VU
	lähteiköt EN	minerotrofiset lyhytkorsinevat VU
	lehtokorvet EN	kalvakkanevat VU
		lyhytkorsirämeet VU
		nevarämeet VU
		isovarpurämeet VU
		nevat VU

Muut luontotyyppikohteet
metsälakikohteet

Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)

korvet EN-CR	suoyhdistymät VU-CR	nevat LC, VU-CR
perinnebiotoopit CR	pienet virtavedet VU-CR, DD	virtavedet VU-CR, DD
lammet LC-EN, DD	nevarämeet EN-CR	rämeet LC, VU-EN
nevakorvet VU-EN	sara- ja kalvakkanevat VU	

Natura-luontotyypit

luonnonmetsät	metsäluhdat	hakamaat ja kaskilaitumet
lehdot	vaihtumissuot ja rantasuot	Itämeren hiekkarannat
jokisuistot	kivikkorannat	luontaisesti ravinteiset järvet
silikaattikalliot	ulkosaariston saaret ja luodot	kasvipeitteiset merenrantakalliot
maankoh.rannikon primäärisukessiometsät	runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	humuspitoiset järvet ja lammet
merenrantaniityt	rannikon laguunit	rantavallit
kuivat nummet	runsaslajiset jäkkiniiyt	puustoiset suot
keidassuot	letot	jalopuumetsät

Elinvoimakokeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Kokemäenjoen keskiosan maatalous- ja kulttuurimaisemassa polveileva uomaverkosto rantaluontotyypineen, ympäröivät laajat suot ja yksi maan edustavimmista lintujärivistä levähtäjäalueineen. Keskittymällä on huomattava määrä uhanalaisia suotyyppisiä, perinnebiotooppeja ja tulvametsiä.

Monimuotoisuusverkostot

Kokemäenjoki itsessään muodostaa maakuntaa halkovan vesi-, ranta- ja lehtoluontotyyppien verkoston Pirkanmaalta aina jokisuistoon Porissa. Kansallispuiston keidassuoyhdistymät ovat itsessään laaja suoverkosto. Soiden verkosto on peltovaltaisilla alueilla katkonainen, mutta keskittymän suot ovat silti osa pohjoiseen ja etelään suuntautuvaa keidassuoketjua.

Keskeistä lajistoa

Rantalitukka, vuollejokisimpukka, merihanhi, punasotka, haapana, heinätavi, harmaasorsa, jouhisorsa, lapasorsa, tukkasotka, nokikana, kaulushaikara, merikotka, sääksi, ruskosuohaukka, luhtahuitti, pikkuhuitti, valkoviklo, punajalkaviklo, pikkulokki, naurulokki.

Lajitunnusluvut: 28 uhanalaista lintulajia ja 1 IBA-alue sekä 2 MAALI- aluetta: Merkittäviä vesi- ja kosteikkolintujen levähdysalueita. Muissa lajiryhmissä 15 uhanalaista laji. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 45 uhanalaista luontotyyppiä. 3 156 ha.

Pääluontotyypit: Suot, rannat ja perinnebiotoopit, erittäin suuret joet, lehdot.

Muut merkittävät luontotyypit: Tulvametsät ja niityt, metsäluhdat.

Tietotaso: Kohtalainen. Lajitiedot lintuja lukuunottamatta vajavaiset.

Tiedon ajantasaisuus: Lajitieto osin vanhentunutta

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Kaikki Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 %.

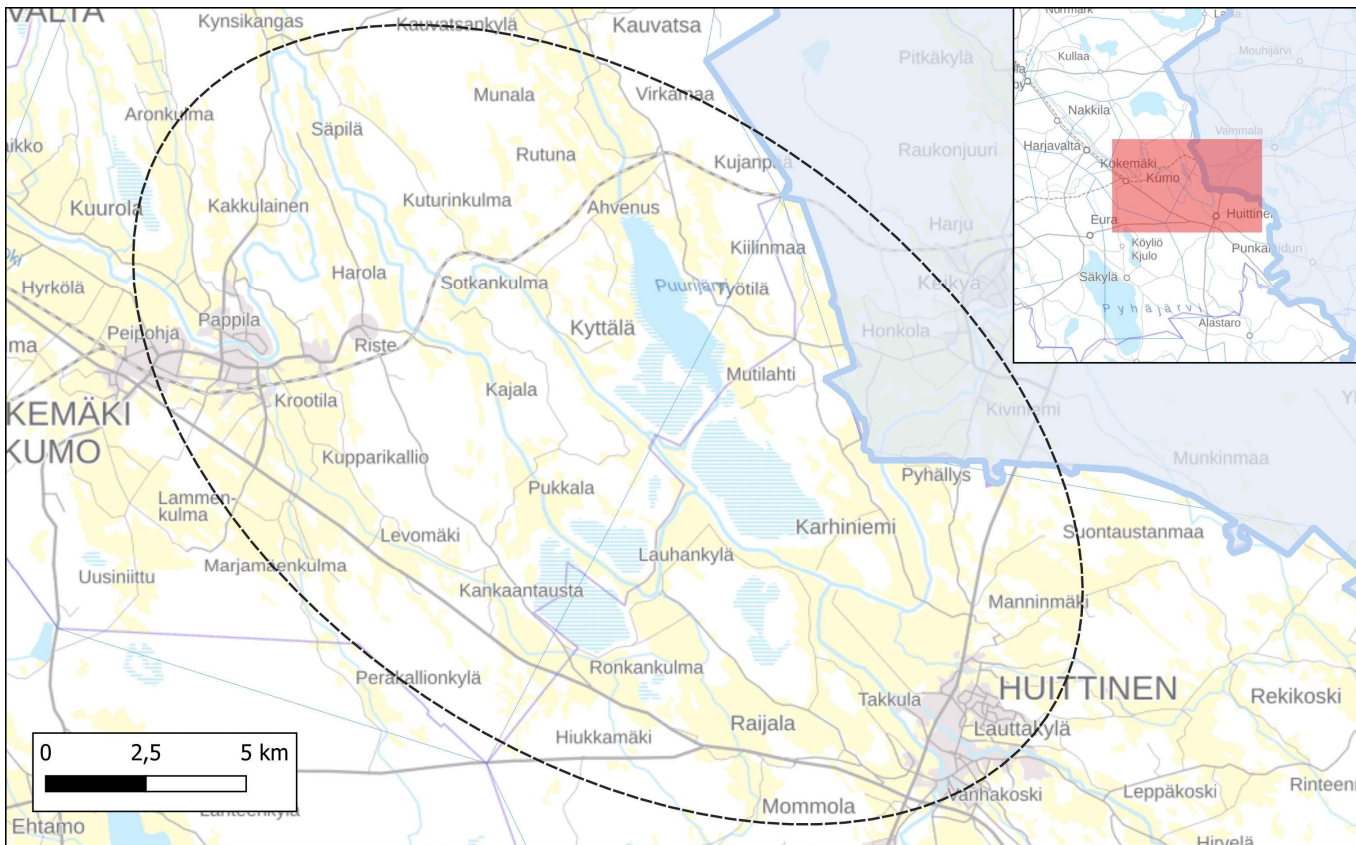
Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 3 Natura- aluetta. Yksityisiä suojelualueita kohtalaisesti.

Kiireellisyys: Kokemäenjokivarren luonto on voimakkaasti muuttunut säännöstelyn ja ruoppausten johdosta. Kokonaisvaltainen suunnitelma vesitalouden ja rantaluontotyyppien osalta on kiireellinen. Oikaisu-uoma tulee vaikuttamaan Kokemäenjoen elinympäristöihin.

Luonnonarvojen turvaaminen: Luonnonhoidon kokonaissuunnittelu. Haitallisten vieraslajien haittojen hallinta.

Sijaintikunta: Kokemäki, Huittinen.

Elinvoimakeskus

PRIODIVERSITY

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Puurijärvi - Isosuon kansallispuisto SAC					FI0200001
Puurijärvi - Isosuo SPA					FI0200149
Vanhakoski SAC					FI0200049
IBA- ja MAALI -alueet					
Puurijärvi-Isosuo ja ympäristön kosteikot				IBA	86
Huittisten pellot				MAALI	130000
Puurijärvi ja Kauvatsan pellot				MAALI	130001
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	5	10	13	3	6
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
310	2 896	3431	0	3 816	12
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
2	2	2	69	13	28
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
8	14	17	247	183	2726
CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä			
kedot (kuivat niityt)	luonnonmetsät	luhtanevat			
tuoreet niityt	harjumetsät	minerotrofiset lyhytkorsi			
kosteat niityt	korpirämeet	saranevat			
hakamaat	tulvametsät	metsäluhdat			
metsälaitumet	runsasravinteiset lammet	lyhytkorsirämeet			
kosteat suurruohoniityt	rimpinevat	lehdot			
tulvaniityt	lehtokorvet	isovarpurämeet			
erittäin suuret joet	sarakorvet	tupasvillarämeet			
kangaskorvet	ruohokorvet	tupasvillakorvet			
suuret savimaan joet	havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	suolammet			
	aitokorvet	metsälammet			
	kangasrämeet	matalat humusjärvet			
	sarasrämeet	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet			
Muut luontotyyppikohteet	keskisuuret savimaan joet				
metsäläkiikohteet	lähteiköt				
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR	suoyhdistymät VU-CR	nevat LC, VU-CR			
perinnebiotoopit CR	pienet virtavedet VU-CR, DD	virtavedet VU-CR, DD			
lammet LC-EN, DD	nevarämeet EN-CR	rämeet LC, VU-EN			
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät	metsäluhdat	hakamaat ja kaskilaitumet			
lehdot	vaihettumissuot ja rantasuot	humuspitoiset järvet ja lammet			
tulvaniityt	kosteat suurruohoniityt	puustoiset suot			
silikaattikalliot	harjumetsät	tulvametsät			
niukka ja keskisavinteiset järvet	runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	pikkujoet ja purot			
keidassuot					

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajan tuntuman rakentamaton Koskeljärvi ympäröivine soineen ja metsineen. Matalat humusjärvet, luonnonmetsät, laajat keidassuosuoyhdistymät sekä suuri määrä uhanalaisia suotyyppisiä, kuten korpia.

Monimuotoisuusverkostot

Koskeljärvi ja läheiset pikkujärvet ovat seudun sisävesien verkostojen ydintä yhdessä läheisen Pyhäjärven kanssa. Keskittymä on osa laajempaa maakuntarajan molemmin puolin levittäytyvää metsien- ja soiden keskeistä verkostoa, joka ulottuu aina Satakunnan rannikolle saakka.

Keskeistä lajistoa

Rämelehtimittari, kihokkisulkanen, suovenhokas. Linnut: punasotka, tukkasotka, kuikka, härkälintu, pikkulokki, kaulushaikara. Koskeljärvi on valtakunnallisesti merkittävä punasotkan lisääntymisalue.

Lajitunnusluvut: 19 uhanalaista lintulajia sekä 1 BA ja 2 MAALI- aluetta: Merkittäviä vesi- ja kosteikkolintujen kerääntymiä. Muissa lajiryhmissä 6 uhanalaista lajia. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 36 uhanalaista luontotyyppiä. 1 657 ha.

Pääluontotyypit: Matalat humusjärvet, metsälammet, korvet, järvien rannat, luonnonmetsät.

Muut merkittävät luontotyypit: Lehdot, tulvametsät, metsäluhdet, keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet.

Tietotaso: Kohtalainen. Lajitietoa niukalti lintuja lukuunottamatta.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta.

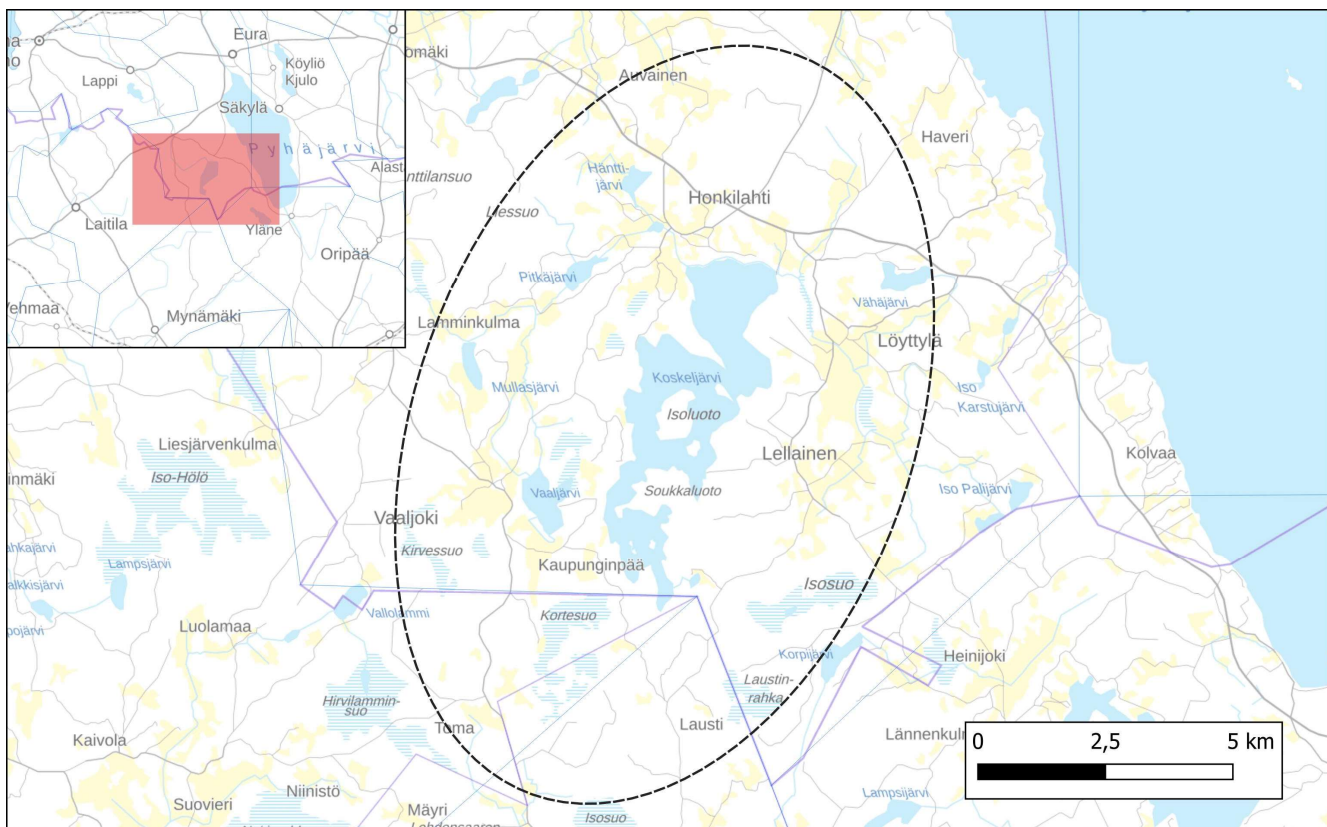
Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Naturluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 30 %.

Arvoluokka: määritetään myöhemmin

Suojelualueet: 3 Natura- aluetta. Yksityisiä suojelualueita kohtalaisesti **Kiireellisyys:**

Luonnonarvojen turvaaminen: Metsien ja soiden verkoston vahvistaminen. Järviluonnonhoito.

Sijaintikunta: Eura (Mynämäki, Laitila).

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet

Koskeljärvi SAC/SPA	FI0200097
Nukinrahka - Hirvilamminsuu SAC/SPA	FI0200096
Kolkansuo SAC	FI0200098

IBA- ja MAALI -alueet

Koskeljärvi-Vaaljärvi-Pitkäjärvi	IBA	84
Kortesuso	MAALI	110174
Koskeljärvi-Vaaljärvi-Pitkäjärvi	MAALI	130002

Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen

CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
0	1	5	8	1	3

Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)

YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
662	1 365	1862	0	2 304	19

Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella

CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
0	0	2	0	0	12

Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella

CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
2	13	19	14	103	1540

CR luontotyyppi tai -ryhmä	EN luontotyyppi tai -ryhmä	VU luontotyyppi tai -ryhmä
kangaskorvet	luonnonmetsät	metsälammet
tuoreet niityt	korpirämeet	suolammet
	tulvametsät	matalat humusjärvet
	lehtokorvet	saranevat
	sarakorvet	metsäluhdat
	ruohokorvet	lehdot
	aitokorvet	keskisuuret havumetsävyöhykkeen joet
	kangasrämeet	isovarpurämeet
	rimpinevat	pallosararämeet
	sararämeet	luhtanevat
Muut luontotyyppikohteet	lähteiköt	kalvakkanevat
metsälakikohteet	havumetsävyöhykkeen purot- ja pikkujoet	lyhytkorsirämeet
		minerotrofiset lyhytkorsinevat
		tupasvillarämeet

Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)

korvet EN-CR	suoyhdistymät VU-CR	nevat LC, VU-CR
perinnebiotoopit CR	pienet virtavedet VU-CR, DD	virtavedet VU-CR, DD
lammet LC-EN, DD	nevarämeet EN-CR	rämeet LC, VU-EN
sara- ja kalvakkanevat VU		

Natura-luontotyypit

luonnonmetsät	metsäluhdat	humuspitoiset järvet ja lammet
lehdot	vaihtumissuot ja rantasuot	puustoiset suot
lähteet ja lähdesuot	keidassuot	tulvametsät
luontaisesti ravinteiset järvet		

Elinvoimakeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000

Monimuotoisuuskeskittymä

Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajan tuntuman Säskylän harju lähteisine laiteineen. Satakunnan merkittävän harjujen paahdelajien keskittymä hyvin harvinaisine lajeineen. Pyhäjoki ja Pyhäjärven koillisrannan lintulahdet.

Monimuotoisuusverkostot

Harjualueen huomattavan laajat harju- ja luonnonmetsät muodostavat linkin Varsinais-Suomen ja Satakunnan metsäisten luontotyyppien läntiselle ja itäiselle verkostolle. Paahdealueet itsessään muodostavat poikkeuksellisen laajan verkoston avointen alueiden lajeille.

Keskeistä lajistoa

Harjusiniisi, ruusuhiipisirkka, palosirkka, kaunokimalaiskärpänen, raunikkivyökoi, kangasraunikki, ajuruohovarsikoi, lähdesara, harsosammal, varjotupsukoi. Linnut: kuikka, punasotka, tukkasotka, haapana, telkkä, isokoskelo, tukkakoskelo, silkkiuikku, härkälintu, nokikana, valkoselkätikka.

Lajitunnusluvut: 21 uhanalaista lintulajia ja 1 IBA ja 2 MAALI-alueita: Merkittäviä vesilintujen ja kahlaajien kerääntymiä. Muissa lajiryhmissä 44 uhanalaista laji. Havainnot vuoden 2000 jälkeen.

Luontotyyppitunnusluvut: 26 uhanalaista luontotyyppiä. 1115 ha.

Pääluontotyypit: Harjumetsät, luonnonmetsät, paahdeympäristöt, lähteiköt.

Muut merkittävät luontotyypit: Lehdot, savimaan purot ja pikkujoet, korvet.

Tietotaso: Hyvä. Osa harjualueesta inventoimatta. Lintutiedot tulee päivittää.

Tiedon ajantasaisuus: Osin vanhentunutta

Valtakunnalliset priorisointianalyysit: Harjualueen Naturaluontotyypit ovat valtakunnallisesti parasta 10 % ja Pyhäjärven lahdet parasta 30 %.

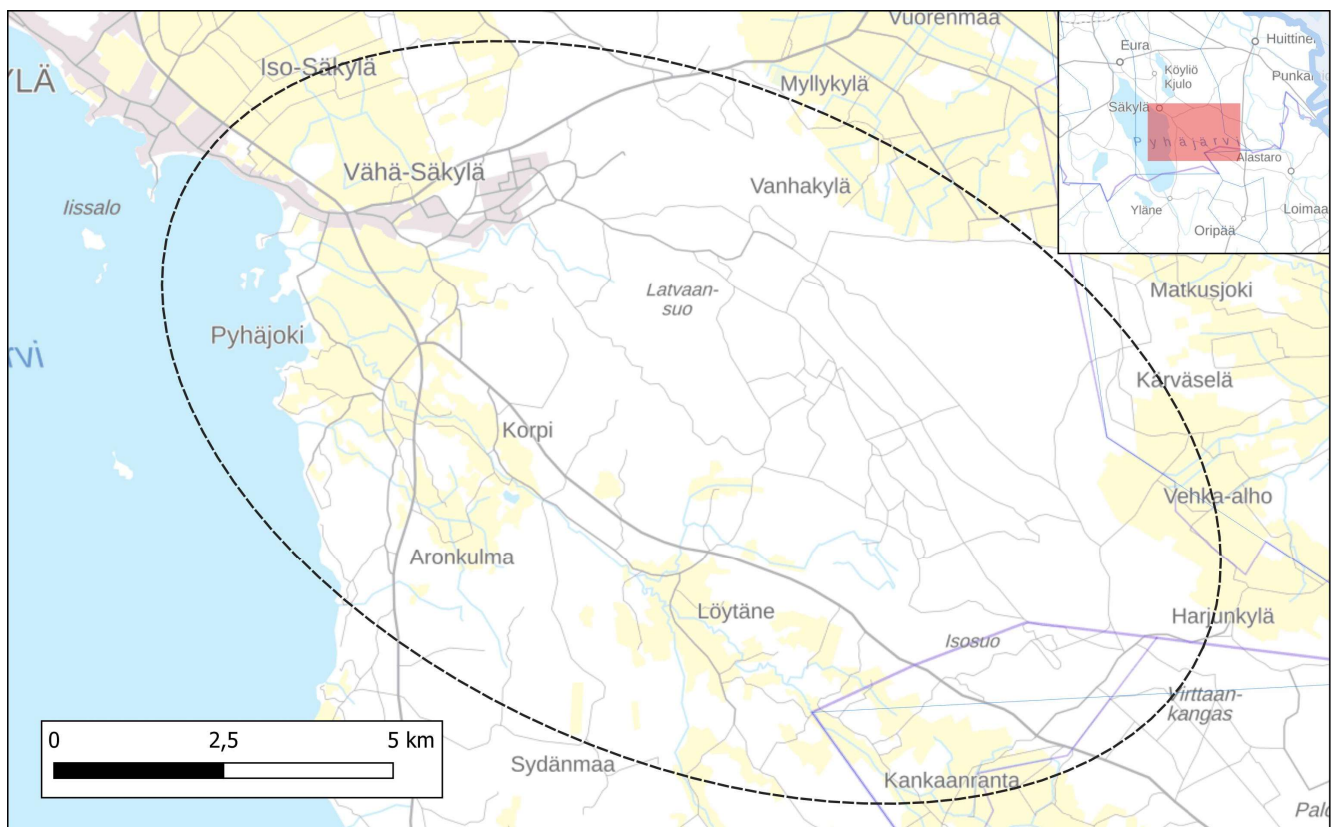
Arvoluokka: määritetään myöhemmin.

Suojelualueet: 2 laajaa Natura-alueita. Yksityisiä suojelualueita vähän.

Kiireellisyys: Lähdeluontotyyppien tila kriittinen

Luonnonarvojen turvaaminen:

Sijaintikunta: Säskylä (Oripää, Loimaa).

Kohteen luontotiedon tunnuslukuja

Natura-alueet					
Pyhäjärvi SAC/SPA					F10200161
Säkylänharju SAC					F10200059
IBA- ja MAALI -alueet					
Köyliönjärvi-Pyhäjärvi				IBA	87
Säkylän pellot-Köyliönjärvi				MAALI	120099
Sarvonlahti-Katismaa-Vihelä				MAALI	120095
Uhanalaisten lajien lukumäärä kohteella (ei lintuja) 1.1.2000 jälkeen					
CR	EN	VU	Ldir IV	Erit.suoj.	Kiireelliset
5	17	32	3	21	14
Suojeltujen alueiden pinta-ala ha (Natura, kokonaan tai osin pinta-alaosuus, SPA tai SAC)					
YSA	Metsähallitus	Natura alue	Natura viiva	MK S/SL alue	MK S/SL piste
60	671	2460 (vesi n.40%)	0	983	22
Uhanalaisten virtavesien luontotyyppien lukumäärä ja pituus (km) kohteella					
CR	EN	VU	pituus CR	pituus EN	pituus VU
1	0	1	12	0	10
Uhanalaisten luontotyyppien - ja lt-ryhmien lukumäärä ja kuvioiden pinta-ala (ha) kohteella					
CR	EN	VU	pinta-ala CR	pinta-ala EN	pinta-ala VU
1	10	13	20	936	159
CR luontotyyppi tai -ryhmä		EN luontotyyppi tai -ryhmä		VU luontotyyppi tai -ryhmä	
kangaskorvet		luonnonmetsät		metsälammet	
		harjumetsät		tupasvillarämeet	
		korporämeet		suolammet	
		rimpinevat		metsäluhdat	
		sarakorvet		lehdot	
		ruohokorvet		isovarpurämeet	
		aitokorvet		kalvakkärämeet	
		kangasrämeet		lyhytkorsirämeet	
		sarasrämeet		minerotrofiset lyhytkorsinevat	
Muut luontotyyppi-kohteet		lähteiköt			
metsälakikohteet		savimaan purot ja pikkujot			
Muut luontotyyppiryhmät ja niiden sisäiset uhanalaisluokat (E-S)					
korvet EN-CR		suoyhdistymät VU-CR		nevat LC, VU-CR	
perinnebiotoopit CR		pienet virtavedet VU-CR, DD		virtavedet VU-CR, DD	
lammet LC-EN, DD		sara- ja kalvakkanevat VU		rämeet LC, VU-EN	
Natura-luontotyypit					
luonnonmetsät		metsäluhdat		puustoiset suot	
keidassuot		vaihtumissuot ja rantasuot		harjumetsät	
lähteet ja lähdesuot		lehdot		karut kirkasvetiset järvet	

Elinvoimakokeskus

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE- ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Euroopan unionin osarahoittama

NATURA 2000